BARCELONA: PER EDICIÓ DUES PESSETES CADA MES

La Veu de Catalunya

10 cts.

PENINSULA: 7'50 PTS. Trimestre UNIÓ POSTAL: 15 PTES. Trimestre

Any XXXII.- Núm. 8.062 - Divendres, 20 de gener de 1922 — Edició del vespre — Oficines i impremta: Escudellers, 10 bis. - Telèfon 184 A

BANCA MARSANS

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4

BARCELONA

Queda oberta la negociació dels cupons següents:

Deute Amortitzable 5 per 100

Venciment 15 de febrer pròxim

Obligacions del Tresor 5 per 100

Venciment 4 de febrer pròxim

Direcció telegràfica: MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1.

Telèfons números 589 A. 689 A. 789 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

MOSAICS E. F. ESCOFET & C.ia

Ronda Universitat, 20

H. Blanco Bañeres Plaça St. Jaume Call, 21-Tel. 190 A.

FI DE TEMPORADA

Es liquiden a **Preus de vereritable rebaixa**

Trossos de Catifes, Tapisseries

i altres articles de les diferents Seccions de la Casa

CATIFES, CARPETES en diverses mides amb GRANS DESCOMPTES

FETS, NO PARAULES

Demostració práctica de la superioritat del PIANO-AUTOMÁTIC

"MEHLIN"

i altres acreditades marques

Companyia Espanyola de Música, S. A.

Consell de Cent, 351 (prop del Passeig de Gràcia)

Torre a Sarrià

Per trenta mil duros en venc una, en lloc inmillorable, mirant a dos carrers, assolellada; calefacció a totes les cambres, bany, jardí, lloc per a garatge. Tracte directe. Adreceu-vos: Major, 48, Sarrià, botiga.

Nonell Germans

CANVI — VALORS — CUPONS

Rambla del Centre, 16

Dolores en la Cintura

Los dolores de cintura desaparecerán prontamente con una aplicación del

Linimento de Sloan

El Linimento de Sloan reemplaza los sinapismos y emplastos porosos. Penetra al lugar adolorido sin necesidad de masage. Activa la circulación de la sangre y alivia las congestiones, dando resultado permanente.

El Linimento de Sloan no tiene rival como remedio para el reumatismo, neuralgia o cualquier dolor y rigidez de los músculos y coyunturas.

Es el mata-dolor por excelencia. Sólo legítimo con la firma del

Dr. Earl Sloan

(De venta en todas las Boticas)

Linimento de Sloan MATA DOLORES

Noticies

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Día 19 de gener de 1922.

Hores d'observació: A les set del matí, a la una i a les sis de la tarda.

Barómetre a 0° i al nivell del mar: 758'3, 757'2, 756'7.

Termòmetre sec: 7'3, 12'0 10'5.

Termòmetre humit: 6'5, 9'6, 8'2.

Humitat (centèsimes de saturació): 85, 73, 74.

Direcció del vent: NO., SO., O.

Velocitat del vent en metres per segon: 11'0, 2'5, 0'2.

Estat del cel: Serè.

Classe de núvols: C.S., C.K.S.

Temperatures extremes a l'ombra: Màxima, 14'5; mínima, 2'5; mínima prop del sol, 1'3

Oscil·lació termomètrica, 12'0.

Temperatura mitja: 8'5.

Precipitació aquosa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0'0 mm.

Recorregut del vent en igual període, 205 km.

Observacions particulars: No-cap.

El director: E. Alcobé.

— Fosfo-Glico-Kola-Lecitinat, cura neurastènia. B. Domènech, Ronda de Sant Pau, 71.

El diumenge vinent, a les deu de la nit, al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, organitzada per la Secció P. de Propaganda, tindrà lloc una extraordinària audició de ballets populars per l'Esbart Català de Dansaires i amb la cooperació de la cobla «La Principal de l'Escala».

En aquesta audició s'estrenaran uns quants ballets inèdits de molt d'interès per llur conjunt.

Demés s'hi ballaran unes quantes sardanes escollides.

Vaixelles PORCELLANA J. Llorens, Rbla. Flors, 30.

Avui, divendres, a les deu de la vetlla, al Centre Excursionista de Catalunya la senyoreta donya Maria Amigó donarà una conferència tractant d'una Excursió a la Vall d'Aran i ascensió al pic d'Aneto.

La Secció d'Arquitectura del Centre Excursionista de Catalunya farà demà, dissabte, una visita als tallers Salesians.

SI PADECEIS DESPUÉS DE COMER

tomar média cucharadita de Magnesia Bisurada en un poco de agua caliente. Ello neutralizará rapidamente y con toda seguridad el ácido, evitará la fermentación del alimento y permitirá a vuestro estómago el proceder con su funcionamiento, sin dolor alguno y en forma normal. Existen miles de personas por todo el país que saben por experiencia que la Magnesia Bisurada es el único medicamento que les alivia — que es el único que les permite comer bien de todo lo que les apetece sin temor alguno a las consecuencias.

Depositar 4 Pesetas en vuestra farmacia predilecta y probar la

MAGNESIA BISURADA

Se os hará devolucion del dinero si lo deseais.

La MAGNESIA BISURADA se vende en todas partes y podréis obtenerla en Barcelona en los establecimientos siguientes: VDA. DE S. ALSINA, Pasaje Crédito, 4; DR. ANDREU, Rambla Cataluña, 66; VINCENTE FERRER Y Cía, Plaza Cataluña, 12; SALUS, S. A., Fontanella, 7; J. SEGALÁ, Rambla de las Flores, 14; CASA SERRA, Pelayo, 9; TARIN Y MARTI, Salmerón, 78; JUAN VILADOT, Rambla Cataluña, 36; y en Palma de Mallorca en el CENTRO FARMACÉUTICO.

Ahir tarda, al carrer de Sans, prop del de Masini, un carro d'Esplugues va atropellar una dona i li va causar ferides contuses al cap i a la cama dreta i commoció cerebral de pronòstic reservat.

Amb el mateix carro va ser conduïda al dispensari d'Hostafrancs, d'on fou traslladada a l'Hospital Clínic.

Com que no va recobrar els sentits i ningú la va conèixer, no es va poder saber, de moment, els seus noms i domicili. Aparentava tenir de 55 a 60 anys.

El carreter va ser posat a disposició del Jutjat.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 30

JOIES VILANOVA Unió, 6

El vinent diumenge, a les onze del matí, don Josep Famades donarà una conferència a l'Ateneu Enciclopèdic Popular, dissertant sobre el tema: «Filosofia de la prudència».

— En època de malalties infeccioses moltes metges recomanen beure l'aigua mineral natural VICHY CATALA que surt del manantial a 60 graus de temperatura i està lliure dels microbis.

El vinent dilluns, en celebració del sant del Rei, les tropes vestiran de gala, onejarà el pavelló als edificis públics i el castell de Montjuich farà les salves de costum.

El Foment de la Sardana de Barcelona ha organitzat per al vinent diumenge, a les onze del matí, una audició de sardanes que tindrà lloc a les Drassanes (al peu del monument a Colomb), a càrrec de la cobla Catalònia.

- Sala Reig Consell de Cent, 351 tocant P. de Gràcia.

Exposició de quadros antics adjudicant-se el dia 31 al millor postor

Complint els acords presos per unanimitat per l'Assemblea d'afirmació mutualista, la Federació de Societats de Socorsos Mutus d'aquesta provincia, ha traslladat les seves conclusions a tots els diputats i senadors que tenen la representació de Catalunya, interessant llur valuós valiment a favor del respecte i ajut que mereixen les característiques mutualitats anomenades Germandats.

— Joc tocador de 4 peces porcellana selecta per l'ínfim preu de 6 pessetes, que el saboner sol ja les val, els ven únicament la casa Lluis INGLADA de la Rambla de les Flors, 8, i Ronda de Sant Antoni, 5 (prop de St. Antoni).

Al dispensari del Taulat curaren a Jaume Fabrés, de 68 anys, mosso d'estable, el qual, treballant a una quadra del carrer de Castillejos, va caure d'una alçada de quatre metres, causant-se fortes contusions i distensió del puny esquerre, pronòstic reservat.

— Males digestions. Amb freqüència noten els malalts la llengua bruta, mala olor de l'alè, algues de boca, estat bilios, inapetència, abatiment, tristesa després dels menjars, eruptes agres, gasos pirosis, basqueig, dolor. Tots aquests simptomes es curen amb l'Elixir Estomacal de Saiz de Carlos.

A un foraster que anava en un tramvia per la Rambla li van pendre la cartera, que contenia documents, entre ells un passaport per anar a Cuba.

— Mr. DAVEY, director del LONDON COUNTY WESTMINSTER & PARR'S FOREIGN BANK LTD., de la Sucursal de Barcelona, en atenta carta, ens prega la publicació de les següents noticies:

Primer. No tenen cap fonament i estan mancats de tota consistència els rumors escampats amb visible intenció de què aquest Banc hagi pensat, ni pensi, liquidar els seus negocis en aquesta ciutat.

Segon. Igualment són mancats en absolut de tot fonament i serietat els rumors de què hagi venut ni hagi tan sols intentat vendre l'immoble de propietat del Banc de la Ronda de Sant Pere, 8.

Reconegut per endavant a la seva exquisida cortesia, li renovo el testimoni de la meva consideració, quedant com sempre de V. afms. s. s., q. e. s. m.,

DAVEY.

Uns guàrdies de seguretat detingueren a Ramon Cervera i Antoni Pintó, de 19 i 20 anys, els quals van ser sorpresos robant blat al moll de Barcelona. Els detinguts manifestaren que havien comès altres robatoris semblants i que ho havien venut a un industrial del carrer del Cid.

Els detinguts i el referit industrial han estat posats a disposició del jutjat.

Un subjecte valencià que estava a l'estació de Sans esperant el tren cap a València, va denunciar que li havien pres la maleta que contenia roba i efectes per valor d'unes 370 pessetes.

- TINTURA WINTER

Premiada amb Medalla d'Or

Amb una sola aplicació desapareix la canície. Serveix per al cabell, barba i bigoti. Es prepara per a negre, castany fosc i castany clar. Dóna colors tan naturals i inalterables, que bé pot dir-se que és la millor i més pràctica. Venda en perfumeries.

Vida religiosa

Avui: Sants Fabià, papa; Sebastià, soldat màrtir, i Mauri bisbe. — Demà: Sants Fructuós, bisbe; Eulogi, màrtir, i Santa Agnès, verge.

Cort de Maria: Avui, Nostra Dona de la Guia, a la capella de Marcús. — Demà, Nostra Dona al peu de la Creu, a la Catedral, privilegiada.

Adoració nocturna: Avui, Torn de Sant Ignasi de Loyola, a l'església parroquial de Sant Martí. — Demà, Torn de Sant Miquel Arcàngel.

Vetlla en sufragi de les Animes del Purgatori. Avui, Torn de Nostra Dona del Perpetu Socors, a la seva capella, Escorial, 155, Gràcia. — Demà, Torn de la Verge de la Pietat, a la mateixa capella.

Obituari

ENTERRAMENTS

Na Teresa Oliva Llavallol, vídua de N'Enric Coll i Borrell. Ha mort a l'edat de 49 anys. Demà, a dos quarts d'onze. Passeig del Mont, 42. Parròquia de Sant Joan de Gràcia. Cementiri de Sant Gervasi.

En Joan Braquer i Roger. Demà, a les deu del matí sepeli i funerals a Vilanova i Geltrú.

L'exprés de València surt a les 8'54 del Passeig de Gràcia.

Na Dolors Vila i Marcet. Demà, a les onze. Mercaders, 24. Parròquia de Sant Cugat. Cementiri Vell.

El nen Josep Maria Torrus i Aldea. Ha mort a l'edat de cinc mesos. Demà, a les deu. Ronda de Sant Pere, 12. Parroquiá de Santa Anna. Cementiri Nou.

FUNERALS

En Lluis Marian Vidal i Carreras. Morí el 10 del corrent, als 79 anys d'edat. Demà, a les deu, funerals a la parròquia de la Concepció.

Mossèn Ramon Garriga i Molins. Morí el 9 de juliol últim. Demà, a les deu, funerals a la capella dels Dolors, de l'església del Bonsuccés.

Na Eulàlia Cuyàs i Barceló. Morí el 25 de desembre passat. Demà, a les deu, funerals a la parròquia de Jesús, de Gràcia.

Na Carme Martínez Lapeña, vídua d'En Josep Maria Garcia. Morí el 10 del corrent. Demà, de dos quarts d'onze a dos quarts d'una, misses a la capella dels Dolors de l'església del Bonsuccés.

En Josep de Pol i Vergés. Morí el 15 de l'actual, a l'edat de 35 anys. Demà, a dos quarts d'onze, funerals al temple de Pompeia.

En Rafel Torras i Montserrat. Morí el 8 del present. Demà, a dos quarts d'onze, misses a l'església de Sant Vicens de Paül (Provença, 212).

En Josep Garreta i Bombardó. Morí el 16 de desembre últim. Demà, a les deu, funerals a l'església de la Casa de Caritat.

Na Joaquima Planas i Batista, vídua d'En Pere Riba i Bayona. Morí el 12 de l'actual, als 85 anys d'edat. Dilluns vinent, de deu a dotze, misses al temple de Pompeia.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

Madame Veuve Lapeyre. Enterrada aquesta tarda al Cementiri Nou.

Na Maria Pujada i Tarascó de Montaner. Ha mort a l'edat de 61 anys. Enterrada aquesta tarda al Cementiri Vell.

En Ramon Balmaña i Bergadà. Ha mort als 45 anys d'edat. Enterrat la tarda d'avui al Cementiri Nou.

En Florià Tintorer i Pascual. Enterrat aquesta tarda al Cementiri Nou.

Na Magdalena Castellnou i Castillo de Balaña. Ha mort a Serós a l'edat de 27 anys.

D.ª DOLORS VILA I MARCET

HA MORT

(A. C. S.)

Els seus afligits cosins germans Antoni, Xavier i Mercè Vila, Ramon, Pilar i Joan Tusquets i Marcet, cosins i parents tots, en participar als amics i coneguts tan irreparable pèrdua, els supliquen que li tributin un record en llurs oracions i se serveixin assistir a la casa mortuòria, carrer de Mercaders, número 24, principal, demà, dissabte, a les onze del matí, per a acompanyar el cadàver a l'església parroquial de Sant Cugat i després al cementiri de l'Est.

No es convida particularment.

Bisbat

—Aquest matí s'ha celebrat amb gran esplendor, a la parròquia de Sant Andreu de Palomar, la festa del gloriós Sant Sebastià, havent-hi hagut ofici solemne, en el qual ha predicat el popular orador sagrat mossèn Josep Cardona.

—Demà, dissabte, el P. Pijoan, de la Companyia de Jesús, celebrarà missa de Comunió general a l'església de la Sagrada Família, de Sabadell, dirigint una plàtica als fidels.

A la tarda, el mateix missioner predicarà a la parròquia de Sant Feliu d'aquella ciutat amb motiu de fer-se la consagració de les famílies de la parròquia al Cor sacratíssim de Jesús.

Diumenge al matí, hi haurà missa de Comunió amb plàtica preparatòria, també a càrrec de l'ilustre jesuita, el qual farà, demés, el sermó de la tarda en la festa de conclusió del solemne triduum que s'hi està celebrant.

—Demà passat diumenge, es farà la inauguració del Casal Catòlic de Sant Andreu amb algunes festes de caràcter religiós.

Es beneirà la bandera de l'Orfeó del Centre, hi haurà missa de comunió general amb plàtica pel director del Casal, ofici solemne amb sermó pel canonge doctor Llovera, i a la tarda festa de l'entronització del Sagrat Cor de Jesús.

—Aquest matí s'ha celebrat al Reial Monestir de Santa Clara el funeral de cos present de la que va ésser virtuosa Abadessa del Monestir M. Concepció Francesch i Agulló.

Ha oficiat l'Abat de Montserrat P. Antoni M. Marcet assistint-hi una concurrència selecta i nombrosa que ha omplert de gom a gom el temple.

—Demà passat predicarà a la Catedral el canonge doctor don Josep M. Llovera.

—A la capella dels Dolors de l'església del Bonsuccés demà, dissabte, s'hi celebraran funerals en sufrag del que va ésser rector de Betlem Pare Corrector de la Congregació doctor don Ramon Garriga.

De Societat

Liceu

Una prova de la gran acceptació que ha tingut entre el nostre públic l'immens «Cavaller de la Rosa», de Ricard Strauss, és que en reprisar-se ahir al vespre al Gran Teatre del Liceu, aquest es veié concorregudíssim, ocupant la selecta concurrència la totalitat de les localitats.

Era veritablement brillant l'aspecte de la formosa sala. Llevat d'algunes llotges tancades per dols recents, les restants i butaques eren ocupades per les famílies de la bona societat barcelonina, abundant-hi elegants damisel·les ben conegudes als nostres centres de reunió.

La vetllada fou agradabilíssima, i l'obra i intèrprets assoliren gran èxit, rebent aquests fortes ovacions al final dels actes, i en acabar l'obra, les artistes alemanyes foren obsequiades per l'empresa amb grans paneres de flors.

Notarem ahir que els alemanys residents a Barcelona i que eren presents a la sala d'espectacles, romangueren en aquesta fins haver tributat l'homenatge que es mereixien els notables intèrprets, demostrant una fina atenció que no estem acostumats a veure entre els compatricis nostres, car és d'observar cotidianament que la concurrència, encara no obira el final de l'obra, corre a agafar les portes de la sala per a sortir-ne com més aviat millor, resultant que, ultra perjudicar els efectes musicals, es dóna una pobre sensació als artistes, que, en aparèixer a saludar el públic, aquest, en els pisos baixos, ha desaparegut totalment. Sols es veu el fanal del patient sereno. Creiem que per cinc minuts val la pena de restar a la sala.

L'empresa del Liceu prepara grans esdeveniments. Dimarts l'estrena de l'òpera de gran espectacle, de Rimsky Korsakoff «Snegorotchka» (La filla de la neu), de la qual tenim bones impressions; per al dia 30 la reaparició de l'Hipòlit Làzaro, l'eminent tenor català, amb l'òpera «L'Africana», i el dia 31 la funció a benefici de l'Associació de la Premsa Diària, i entre «Salomé», «Thaïs» i «Els Mestres Cantaires» que es preparen, la temporada lírica acabarà al dia 12 del proxim mes de febrer.

Pel que havem sentit a dir, no faltaran motius perquè el Liceu és veurà cada nit sumament concorregut, al com correspon a la seva importància i a la de la nostra ciutat.

—

Es a Madrid Na Camila Fabra, vídua de Vigo.

—

En la prolongació de la Gran Via Diagonal, abans d'arribar a unir-se amb la carretera d'Esplugues, i tocant els vessants de Sant Pere Màrtir, s'efectuen, com és sabut, les obres del futur Palau Reial.

Allí es reuniren, un d'aquests dies a la tarda, elegants famílies per a formar-se concepte de les obres. Estan acabades ja les dependències, soterranis, i planta baixa; en marxa, les obres del pis principal, en el qual hi haurà el Tinell i el menjador de gala, entre altres sales i habitacions del Palau.

Quedaren tots agradablement sorpresos de l'impuls que s'ha donat per a l'acabament ràpid de l'obra.

Es reuniren allí els marquesos de Vilanova i Geltrú, marquesos de San Roman de Ayala, el comte de Güell els senyors d'Arnús (don Gonçal), de Bosch Labrús, senyora vídua de Villavechia, senyora Víctor de Mireto, senyora Llorach de Mercader i la seva germana senyoreta Isabel Llorach, senyora Morgleda d'Arnús, el vescomte de Güell, En Felip Bertran Güell, etcètera.

—

Es troben malalts els advocats En Ramon Puig i Duran i En Josep Milà i Pi.

—

Milloren en llurs malalties les senyoretes Mercè de Ponsich, Maria Antònia Maldà, Maria Montserrat i Maria Antònia Torras, la senyora Pilar Suelves vídua d'Oliva i En Ramon Maria de Sagarra.

—

Organitzats per distingides dames barcelonines, entre elles l'elegant senyora Llauradó de Ferrer i Vidal, se celebraran tres tes aristocràtics. El primer, al qual prendrà part la cançonetista Pilar Alonso, se celebrarà l'últim dissabte d'aquest mes. Els dos restants es portaran a efecte els dos primers dissabtes del vinent mes.

FIVE

ASSUMPTE

BANCA ITALIANA DI SCONTO

SUCURSAL DE BARCELONA

Per a constitució de l'Associació que ha de defensar els interessos avui compromesos per la suspensió de pagaments del dit Banc, es convoca tots els compte-correntistes i demés interessats, a la reunió que demà, dissabte, dia 21, a les sis de la tarda se celebrara al Foment del Treball Nacional.

La Comissió organitzadora: Segura, Domínguez, Montañola, Acevedo, Brufau, Sitges, Vital, Bullart, Solsona.

La felicidad depende de vuestra salud

Las mujeres deberían escuchar a aquellas que consideran su salud como el mayor tesoro de su vida. De la salud de la mujer depende la felicidad, el bienestar y todo lo que de atractivo puede tener un hogar, pues, no puede haber felicidad ni bienestar en una familia cuya madre y esposa posee un carácter déspota, nervioso y que se irrite fácilmente. Las mujeres que se encuentran en esta situación, no cabe duda alguna que sufren de alguna enfermedad propia de su sexo, como desplazamientos, úlceras, irregularidades, dolores de riñones, espalda o bien las más de las veces un estado enfermo de sus órganos que les produce histerismo que convierte los sentimientos de amor y cariño a que por naturaleza se siente inclinada la mujer, en el más déspota e inaguantable de los caracteres.

Si estas mujeres supieran la importancia de estos síntomas, inmediatamente tomarían el Compuesto Vegetal de Lydia E. Pinkham, hecho únicamente de hierbas y raíces medicinales, y que no contiene ningún narcótico ni drogas de ninguna especie. Hace más de cuarenta años, el Compuesto Vegetal de Lydia E. Pinkham ha ido restableciendo mujeres enfermas. Aquí está una prueba.

Wakefield, Neb.—"Me sentía enferma, malhumorada decaída y ya no sabía qué hacer de mí. Tenía un carácter irregular y una nerviosidad que me impedía descansar por la noche. Sufrí de esta manera durante varios años y fuí medicada por dos doctores pero viendo que no podían curarme, perdía la fe en ellos. Finalmente mi marido se cansó de verme sufrir y me compró una botella del Compuesto Vegetal de Lydia E. Pinkham; ya desde el principio noté una gran mejoría y seguí tomando el Compuesto Vegetal. Ahora me encuentro perfectamente bien y puedo asegurar que su medicina da resultados maravillosos. Ya he hablado a varias señoras recomendándoles su Compuesto Vegetal, y desde luego, puede Vds publicar este testimonio."—Sra. JULIET L. PRIMM, R. No 1 Box 6 Wakefield Nebraska, U. S. A.

El Compuesto Vegetal Lydia E. Pinkham es una medicina que cura

De venta en todas las farmacias

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

SOBRE APLICACIÓ DE L'AMNISTIA

Madrid, 19, 8'30 nit

Pel ministeri de la Governació s'ha dictat la següent Reial ordre:

«Vistes les consultes formulades davant d'aquest ministeri per diverses comissions mixtes de Reclutament, amb l'objecte que es determini si s'ha d'aplicar o no a qualsevol moment la llei d'amnistia de 8 de maig de 1918 als individus que amb anterioritat a la dita llei es trobaven incursos en les responsabilitats que assenyala la llei de Reclutament i Reemplaç a l'Exèrcit, tota vegada que sobre l'època i procediments adequats per a obtenir els corresponents beneficis i legalitzar la situació militar, s'han observat normes diferents pels organismes cridats a desenrotllar-les;

Resultant que la disposició fonamental origen de l'al·ludida varietat de criteri consisteix en què mentres determinades autoritas i corporacions entenen que el termini de sis mesos o d'un any en l'article sisè de la dita llei d'amnistia, segons que els interessats resideixin dintre o fóra de la Península, per a presentar-se a complir les obligacions militars incomplertes, ha de comptar-se des de la publicació de la repetida llei per la qual la gràcia va quedar aplicada automàticament, sense necessitat de sol·licitar-la, així que es féu la tal publicació, altres opinen que l'esmentat termini no ha de començar a comptar-se sinó fins que a cada cas es concedeixin els beneficis, prèvia sol·licitud o presentació dels amnistiats;

Considerant que dóna caràcter especial a tota llei d'amnistia la circumstància d'estar sempre vigent per als compresos en ella a la data de la seva publicació; que l'article tercer de la llei de 8 de maig de 1918 expressa que els que es creguin amb dret a llurs beneficis, podran reclamar-los a qualsevol moment, i que una vegada concedits els esmentats beneficis, és quan tenen assenyalat el termini, de conformitat amb el que prevé l'article desè, per a presentar-se a complir les obligacions militars;

Considerant que aquest criteri és el mantingut per la jurisdicció militar en tots els casos que es correspongui aplicar l'esmentada llei;

S. M. el Rei (q. D. g.), d'acord amb el ministeri de la Guerra, l'opinió del qual ha estat interessada per a evitar resolucions contradictòries i desigualtats que perjudiquin als individus subjectes al fur civil, s'ha servit disposar, amb caràcter general, que els minyons no allistats oportunament i els fugs objecte de les consultes de què queda fet mèrit, sempre que llur responsabilitat sigui anterior al 8 de maig de 1919, han d'ésser amnistiats, qualsevol que sigui la data que ho sol·licitin, i que si transcorreguts els terminis esmentats, que es comptaran a partir de la concessió dels repetits beneficis, no es presentessin els segons a complir el seu deure militar, reduir el temps de servei a files, mitjançant el pagament de la quota militar, corresponent, o redimir-se en metàl·lic, segons el reemplaç a què pertanyin, queda sense efecte la gràcia atorgada amb aquesta condició.»

LA SUBSCRIPCIO DELS SOMETENTS

Madrid, 19, 9'15 nit.

La «Gaceta» publica la següent Reial ordre circular del ministeri de la Governació:

Donat el caràcter altruista en què s'inspira la subscripció iniciada per l'Excm. Sr. D. Joan Puig Marcó patrocinada per la Comandància general dels Sometents armats de Catalunya, a favor dels orfes i mutilats de l'Exèrcit i l'Armada en l'actual campanya d'Africa, i la conveniència de difondre, segons ho ha efectuat el Ministeri de la Guerra, al Diari Oficial núm. 292, les Bases acordades per la Comissió organitzadora del dit Cos per a la distribució dels donatius recaptats a favor d'aquells, sempre que el fet que origina l'orfandat o inutilització hagussin succeït dins del termini de temps comprès entre el primer de juliol i el 31 de desembre de 1921;

En sobrevenir la crisi, els dos prec S. M. el Rei (q. D. g.) s'ha dignat disposar que s'insereixin a la «Gaceta de Madrid» i als Butlletins Oficials de les provincies les bases que a continuació es publiquen recomanar a les autoritats civils que procurin per tots els mitjans que tinguin a llur abast que es facin arribar a coneixement de tots aquells als quals interessi promoure les sol·licituds en la forma que s'hi determina.

De Reial ordre ho dic a V. S. per al seu coneixement i efectes consegüents.

Déu guardi a V. S. molts anys.

Madrid, 18 de gener de 1922. — Alas Pumariño.»

A continuació, publica el mateix diari oficial les bases per a la distribució dels donatius fets a favor dels orfens o mutilats de l'exèrcit i l'armada, acordades per la Comissió organitzadora del Cos de Sometents, en la Junta reglamentària celebrada el dia 15 de novembre de l'any passat, i aprovades pel capità general de la regió, inspector de l'Institut, en 7 de desembre, datades a Barcelona el dia 10 de desembre de 1921 i signades pel comandant general dels Sometents armats de Catalunya, Plàcid Pereira.

L'ACTITUD DELS CONSERVADORS

Madrid, 19, 10'30 nit

«La Epoca» parla de la conducta del partit liberal-conservador durant la tramitació de la passada crisi, continuació de la que ve observant des de que es formà el Govern del senyor Maura.

Elogia la cohesió, sentiment del deure i desinterès amb que han procedit les forces liberals-conservadores, i fa ressaltar que sense l'ajuda de les esmentades forces no hauria estat possible la continuació de l'actual Govern.

sidents de les Cambres i el senyor Bugallal, aconsellaren la continuació del senyor Maura, convençuts que deixaven a cobert la dignitat i el prestigi del Poder.

La crisi se solucionà com esperaven les tres primeres figures del partit conservador: sense causar estralls, afirmant-se la disciplina i desembarassant el camí al Govern per a realitzar una obra seriosa.

Creuen els comentaristes que venim al·ludint que res d'això podria passar si el partit conservador no volgués que passés?

Com que aquests comentaris no fan variar en res una actitud que engendra el sentiment del deure, els conservadors seguiran prestant llur ajut lleial, desinteressat i resolt al Gabinet del senyor Maura.

L'opinió cotejarà ço que els uns han dit o insinuat, i ço que els altres fan, i sabrà establir diferències entre aquells i aquests. I una vegada més el partit liberal-conservador haurà demostrat que és una força seriosa, efectiva, inspirada en el deure, i que el compleix sempre, encara que no sempre obtingui les degudes reciprocitats i els deguts reconeixements.

EL FUNCIONARISME

«La Epoca» s'ocupa dels funcionaris públics i diu que aquests tenen indubtablement un rendiment migr en llurs treballs, molt menys que el de qualsevol empleat de qualsevol empresa privada.

Opina, que per excés de funcionarisme s'han creat funcions inútils que no fan sinó complicar la màquina burocràtica en perjudici del ciutadà i del Tresor.

Cal anar — afegeix — a la reorganització, suprimint tràmits, reduint organismes inútils, fent que predomini el sentiment executiu a l'informatiu.

Només d'aquesta manera, i garantint-zant al personal actual que ascendirà econòmicament encara que s'estanquin jerarquies; és a dir, independitzant el sou de la categoria, és com es podria resoldre, no per al present, però sí per a l'esdevenidor, aquest greu problema del funcionarisme que s'emporta una crescudíssima part del pressupost.

No dubtem — diu — que el senyor Cambó té energia i intel·ligència per a escometre bé l'empresa, però en ella han d'auxiliar-lo els seus companys i havem també de prestar-li ajut i fer-li justicia els orgues de l'opinió

ACTE ESCOLAR

Al Col·legi de Nostra Dona del Record de Chamartín de la Rosa, s'ha celebrat aquesta tarda un acte solemnissim, al qual han assistit el Rei, el princep don Genar i el cap superior del Palau, marquès de la Torrecilla.

Han rebut al Monarca, a la seva entrada al Col·legi, el rector P. D. Joan Murillo, els altres PP. del Col·legi, i els antics col·legials del mateix; els ducs del Infantado, Sotomayor i Vistahermosa, marquès de Pidal i el sots-secretari de la Governació, senyor Montes Jovellar. També ha assistit a l'acte el president del Consell, senyor Maura.

Després d'haver resat uns breus instants a la capella, ha passat don Alfons a la sala d'actes, al centre de la qual s'havien aixecat dues estrades: la que ha ocupat el Rei i les persones del seu seguici, i una altra, des de la qual llegien llurs treballs els alumnes.

Al centre de la sala, un magnífic retrat de don Alfons estava voltat per la bandera espanyola.

Ha començat l'acte amb la lectura de diversos treballs sobre la campanya d'Africa, procedint-se després a la proclamació de dignitats, que el propi Rei ha imposat als agraciats.

Terminat el repartiment de condecoracions, ha pronunciat el monarca un curt discurs.

Comença felicitant els alumnes per llur esperit patriòtic i llur aprofitament per a l'estudi, i així mateix felicita al Rector i Pares professors per l'educació completa dels col·legials, que passen de 200 actualment.

Parla, després, de l'actual campanya, elogiant el valerós exèrcit espanyol que lluita als camps africans amb admirable esperit i heroicitat, i recollint una frase d'un dels nois que havia parlat del desig de tots d'arribar a grans per a defensar la Pàtria, ha dit que, quan això sigui, ell ja serà vell i veurà amb satisfacció com la joventut d'ara sap lluitar i defensar la bandera.

Ha terminat el monarca explicant als alumnes que les bandes que vreuen el pit de llurs professors els PP. Jesuïtes, són aquelles mateixes que portaven els capitans dels terços de Flandes, i dedica un record, amb aquest motiu, a Sant Ignasi de Loyola, que fou capità i després fundador de la Companyia de Jesús.

Després de celebrat aquest acte, ha visitat el Rei, amb el seu seguici, les distintes dependències del Col·legi, essent obsequiat amb un lunch abans d'abandonar-lo.

El monarca ha estat acomiadat amb aclamacions.

ACCIDENT FERROVIARI

A l'estació de l'Emperador, a causa del temporal, ha descarrilat un tren de mercaderies, sense que afortunadament causés desgràcies personals.

Amb aquest motiu la línia ha quedat interrompuda alguns hores.

El correu de Badajoz ha arribat a Madrid, prop de les dotze del matí.

LA JUNTA DE DEFENSA DEL REGNE

S'atribueix veritable importància en els moments presents a la reunió que celebraran el vinent dissabte, al ministeri de la Guerra, sota la presidència del Rei, la Junta de Defensa del Regne, puix sembla que no es tractarà de la conveniència d'adquirir diversos vapors a Anglaterra, sinó que es tractarà en tota la seva integritat de l'aspecte tècnic militar i del problema del Marroc, i els acords que s'adoptin poden adquirir veritable transcendència.

Es tractarà també de la reorganització de l'Exèrcit.

FORCES AL MARROC

En el tren correu d'Andalusia sortiren, a les nou del matí, 180 soldats del batalló de caçadors de Figueres, destinats a Larraix.

A acomiadar a aquestes forces acudiren a l'estació les autoritats militars.

En dies successius continuarà la marxa d'aquests reclutes, que van a substituir a l'Africa els licenciats del reemplaç de 1918.

EL DEPARTAMENT DEL TREBALL

El ministre del Treball, senyor Matos, ha confirmat avui que té el propòsit, amb motiu de la confecció dels pressupostos, de reorganitzar sòlidament els serveis al dit departament, perquè resultin veritablement eficaços, la qual cosa sembla que no passa ara, contra la voluntat dels caps que els dirigeixen.

A aquest fi, el senyor Matos ha enviat una ponència al ministre de Finances que aviat serà aprovada.

Amb motiu de la troballa d'uns explosius, al carrer de la Batalla del Salado, la direcció d'Ordre Públic ha facilitat la següent nota:

Els artefactes recollits al carrer de la Batalla del Salado, número 9, la nit d'ahir, per un guàrdia civil, eren uns petards dels utilitzats com a senyals d'alarma en els ferrocarrils, i pertanyien al conductor de la companyia de Madrid Saragossa i Alacant, anomenat Pau Molina del Castillo, mort fa poc temps, el qual vivia en la dita casa.

Una vegada aclarit això, han estat posats en llibertat els obrers detinguts en el primer moment, un dels quals produí l'explosió d'un petard, per ignorar sens dubte el què era, ja que per la forma semblava una capsa de betum.

DISCURS D'EN ROMANONES

Madrid, 20, 12'30 matinada

A un quart d'onze d'aquesta nit ha començat al Circol Liberal l'acte de la proclamació de candidats per a regidors del partit.

Ocupa la presidència el comte de Romanones, tenint a la seva dreta el senyor Vincenti i a la seva esquerra el candidat senyor Ortueta.

En setents pròxims hi ha alguns exministres i personalitats del partit.

Comença l'acte amb un discurs del senyor Vincenti, en el qual, en anar presentant a cada un dels candidats, exposa algunes dades biogràfiques d'ells.

També exposa l'esperança que seran elegits, i un cop possessionats de llurs càrrecs sabran complir amb els deures que els imposa la confiança en ells dipositada pels electors.

Termina amb una invocació a l'opinió liberal perquè acudi als comicis.

El senyor Vincenti és molt aplaudit.

A continuació s'aixeca a parlar el comte de Romanones.

Comença dient que els municipis constitueixen la més important cèl·lula de tota organització política.

Recorda que les últimes eleccions municipals efectuades ocupant el poder un Govern liberal tingueren lloc en 1911 essent ministre de la Governació el senyor Barroso efectuant-se'n quatre més sota l'égida de ministres conservadors i unes ocupant el ministeri de la Governació un home tan separat de les forces polítiques com el vescomte de Matamala.

Per cinquena vegada, pel febrer vinent, se celebraran eleccions municipals en perjudici dels liberals, resultant evident amb això que al Parlament hi ha forces polítiques que ostenten una representació molt superior a aquella de què disposen en el país.

Recollint les queixes que en aquest sentit li han formulat molts correligionaris, preguntant-li fins quan durarà aquesta actitud resignada, diu que, en compliment del seu deure i donades les circunstancies per què travessa Espanya, ha ajudat a aquells als quals S. M. ha dispensat la confiança.

Recorda la catàstrofe del Marroc, que motivà la pujada al Poder de l'actual Govern.

El senyor Maura cregué que no havia de formar un Govern homogeni i em dispensà l'honor de demanar-me un dels meus amics. Cap home públic en el meu cas s'hauria negat a un tal requeriment, perquè el senyor Maura no demanà una representació del partit, sinó una col·laboració d'un home, amb la seva exclusiva responsabilitat, deixant lliure el vot dels liberals al Parlament.

He defensat a aquest Govern d'una manera lleial i decidida i en algunes ocasions dificilíssimes per a defensar la vida d'aquest Govern he hagut de realitzar més grans esforços que els que havia hagut de fer de vegades per a defensar governs que jo presidia.

Mentre jo cregui que és un deure ajudar al Govern, l'ajudarem resoltament i des d'ara puc dir que aquest ajut serà necessari fins que el Parlament aprovi el pressupost per a l'any econòmic. Fins aquest dia al seu costat estarem, sempre que el Govern es limiti, i no és poc, a posar tot el seu esforç en el problema del Marroc, i a treballar per a oferir a la consideració del Parlament un pressupost que estigui en consonància amb les difícils circumstàncies econòmiques perquè travessa Espanya.

I sobre aquest punt relatiu al pressupost, he de fer una aclaració que considero indispensable. El Govern tindrà el nostre ajut resolt en aquesta qüestió, a condició que no pensi en cercar mitjans més o menys hàbils i artificiosos per a modificar la llei econòmica que ens regeix, però per endavant afirmo que combatrem amb tota energia el propòsit d'assajar les dotzaves provisionals, per entendre que si s'implantés aquest sistema a Espanya, hauríem produït un greu dany, sentant un funest precedent que faria que els pressupostos no fossin mai aprovats en les dates que la llei prescriu, i menys encara hem d'admetre tornar a modificacions de l'any econòmic. Això seria poc seriós, perquè el pressupost a Espanya no pot ésser quelcom semblant a les festes movibles de la nostra Religió, i si així succeís, de la mateixa manera que la Quaresma comença uns anys pel febrer i uns altres pel març, no sabríem mai la data que el pressupost havia de començar ni el temps que hauria de regir. Això, no. Aquests artificis no els ha de consentir el Parlament.

Recorda que els mauristes no han apoiat, en ús del seu dret, amb llurs vots, l'elecció del marquès de Villabrájima.

Nosaltres hem procedit en la forma que queda indicada, hem prestat el nostre ajut al Govern, per creure que ens l'imposava el deure. Qui pot en política basar els seus actes en la gratitud? Si la gratitud en tots els actes de la vida és cosa poc consistent, en política ho és molt més.

Al·ludeix a les crisis provocades pels elements armats, felicitant-se que, pels propis prestigis de l'exèrcit, tots hagin procedit amb el més bon desig; però malgrat això, s'han deixat en descobert responsabilitats que sempre han d'ésser emparades pels governants, s'han vist amb massa claretat els fils que movien el teler i que feien canviar la decoració, i en cara que l'èxit ha correspost a l'esforç, bo serà que si fets semblants es repeteixen sols actuïn aquells que no poden ocasionar amb el seu fracàs un mal irreparable per a la governació de l'Estat.

Alegrem-nos tots que la malaltia hagi fet crisi, que el malalt s'hagi salvat, però convé viure previngut i no oblidar que si en la convalescència de la malaltia es produís una recaiguda, cosa no difícil, aquesta recaiguda podria ésser mortal. Per això a tots ens imposa evitar en totes ocasions, motius o pretextos que puguin produir la recaiguda.

Reprodueix els termes que al seu juí ha de reformar-se l'Estat Major Central, per a donar plena satisfacció a l'Exèrcit, i passa després a ocupar-se dels termes en què va evacuar la consulta davant del Rei, en la crisi que acaba de desenrotllar-se, començant per la qüestió del Marroc.

Proclama que l'exèrcit d'Africa és creditor a la gratitud de la pàtria, puix al cap de sis mesos, el desastre militar està reparat i el desprestigi s'ha esborrat.

Afirma que no és possible prescindir de l'acció militar i que és necessari establir la deguda proporció entre els mitjans i la finalitat que es persegueix.

No és possible que tota la vida de la nació estigui pendent del que passa al Marroc.

Aplaudeix al Govern pel que es refereix a l'acció militar, i el rebutja en llurs fracassos, per no haver exigit les responsabilitats, causa principalíssima del malestar de l'exèrcit i que ha començat d'engendrar una evident desconfiança en l'opinió.

Els pobles poden sofrir fracassos, com el que ha sofert Espanya, salvant-se quan castiguen als culpables, però si veuen que la justicia no s'obre pas i no s'estableix una distinció entre els que donaren llur esforç a la pàtria i els que desertaren del compliment de llur deure, aquell poble no es redimeix ni tindrà esperança possible de salvació

Tracta la qüestió econòmica en aquests termes:

Només hi ha un camí a seguir, un pressupost veritat i una reforma tributària que reforci els ingressos de tal manera que amb ells es pugui fer cara per complet a les despeses.

Es necessari que el contribuent espanyol estigui preparat a sofrir, i sofrir sense protesta, l'augment dels tributs, però perquè ho faci sense protestar és necessari que vinguin els nous augments acompanyats, com ja es fa ara a totes les nacions, d'una política d'economies veritat, amb un càstig veritable de l'orgia en les despeses, especialment les despeses de personal. Solament així podran fer-se compatibles els nous tributs amb la justicia.

Despleiades aquestes qüestions, entén que no han desaparegut les causes que motivaren la gravetat dels problemes socials, creient que el problema tornarà a revestir igual aspecte, i cal cercar solucions que s'harmonitzin amb els desigs del proletariat.

Reconeix que en l'aspecte de l'ordre jurídic existeix una veritable normalitat, i s'estén en llargues consideracions per a demostrar que havent desaparegut les causes que motivaren el decret de març, suspenent les garanties han de restablir-se.

Com autor del decret se sincera de les causes que l'obligaren a decretar-la.

Si el Govern entén que les lleis actuals no li ofereixen dins del règim de normalitat, mitjans suficients per a defensar l'ordre públic, pot dir-ho i portar a les Corts des reformes legals que cregui necessàries; les examinarem. El que no pot fer és mantenir un règim d'excepció que està engendrant en son dia les més grans violències.

Temo excedir-me dels límits de temps que m'havia imposat. Per això no he d'exposar-vos algunes consideracions en relació amb la política internacional, que formava part de la nota que vaig remetre a S. M. el Rei; però la meva opinió és ben coneguda, i a ella em remeto en aquest moment, creient que avui els problemes internacionals revesteixen a Espanya un interès suprem i que en l'encert, en la fortuna en resoldre'ls, està contingut més que el present l'esdevenidor de la nostra pàtria.

Raons també de delicadesa, per estar seguint-se una negociació entre Espanya i la nació veïna, m'imposen aquesta nit el silenci. Esperaré l'exposició i la crítica per a l'hora oportuna, per al Parlament, suposant que quan el Govern es presenti a les Corts, aquest interessant assumpte de la negociació comercial amb França haurà tingut una solució satisfactòria.

L'última part del seu discurs la dedica al plet electoral, recomanant la unió dels seus amics recordant que porta sis anys absent del poder. Que el costum no faci que s'arribi a considerar-nos com a homes ja resignats a una eliminació constant dels consells de la Corona, perquè amb això les forces liberals es debiliten, i aquestes forces constitueixen per a la Monarquia quelcom que és absolutament indispensable i insubstituible!

Nosaltres creiem que ens trobem en condicions de governar, que tenim organització, programa, solucions, disciplina, i entenem que l'opinió està ja ansiosa que els principis liberals inspirin els actes del Govern.

Nosaltres, amb la nostra conducta, farem tot el possible per merèixer l'accés al poder, i, naturalment — i amb això termino — amb tal que aquest sigui ocupat per homes liberals, encara que del govern que constitueixin no en formessim part, ens mostrarem total i completament satisfets i decidits a prestar-li la més desinteressada ajuda.

Crec, volguts amics, que coneixereu per complet el meu pensament i els meus propòsits. En parlar amb claretat he posat tot el meu interès.

Amb grans aplaudiments ha estat acollit el discurs del comte de Romanones.

UN PATRONAT

El governador ha donat compte de les seves gestions prop del Patronat de Cecs.

Aquest ja ha creat una banda de música constituïda per individus perfectament uniformats per a actuar en cinemes, teatres, etc.

S'han creat tallers d'espardenyeria i altres indústries.

Les participacions de la rifa venudes pels cecs suposen també un avenç per a la supressió de la mendicitat.

ELS PROCURADORS

A instància de diversos procuradors d'aquesta Cort, damnificats per l'incendi del Palau de Justícia, en sol·licitud que es dicti una resolució que modifiqui la Reial ordre sobre reconstitució dels títols de propietat del reial ofici enagenats que tenien constituïts com a part de la fiança, s'ha disposat per Reial ordre d'aquesta data que una vegada rectificats els títols dels oficis en la forma que sia possible adquireixin aquests, desseguida, per a tots els efectes, la mateixa força que l'original sotstret, quant al governatiu, sense perjudici que en el cas que sorgeixi una qüestió judicial, els tribunals hauran de decidir amb plenitud de facultats.

EL COMERÇ EXTERIOR

Segons les dades de la Direcció de Duanes, durant el mes de novembre últim, la importació registrada a Espanya, exclòs l'or i l'argent en pasta i moneda, representa un valor total de 101.575.551 pessetes, i l'exportació, 78.420.969, d'on resulta un excés en les entrades, de 23'15 milions.

En el mateix mes de 1920, la importació puja a 115 milions, i l'exportació, 88'92 i l'any 1919, 779'17 i 93'13.

Incloent els metalls preciosos, la importació ha estat de 101'67 milions, contra 115'32 i 79'28, i l'exportació de 79'46 contra 90'49 i 93'69

Sumades aquestes xifres a les de mesos anteriors, dóna, per als onze primers mesos de l'any, el següent resultat comparatiu:

Importació. — Animals vius, 1'40 milions aquest any contra 11'5 el passat; primeres matèries, 351 i 367'2; articles fabricats, 507'5 i 607'3; substàncies alimentícies, 337'2 i 291'1. Total, 1.199'5 milions en 1921 i 1.263'2 en 1920.

Exportació. — Animals vius, 1'5 milions aquest any contra 1'0 el passat; primeres matèries, 136'9 i 199'0; articles fabricats, 205'7 i 299'0; substàncies alimentícies, 372'1 i 440'9. Total, 716'8 en 1921 i 940'1 en 1920.

Com es pot veure, tots els grups de la importació, menys el de les substàncies alimentíces, acusen extraordinari descens comparatiu amb 1920, i augment, llevat en els animals vius, l'any 1919.

En l'exportació baixa tot menys d'animals vius, que pugen un xic respecte de 1920.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Segons participa l'Alt Comissari, no hi ha hagut novetat als territoris de Ceuta, Tetuán i Larraix.

El comandant general de Larraix comunica que ahir a la tarda, després d'efectuar un replegament la columna, fou visiblement atacada per l'enemic la posició de Cena, essent rebutjat i causant-li moltes baixes, segons manifesta el cap del destacament, tinent de policia, que va quedar amb una secció d'aquesta tropa a la dita posició.

El comandant general de Melilla participa que va sortir ahir al matí de Dar Drius, un camió sanitari a recollir cadàvers a Abalda, protegit per dos de blindats i apoiat per la policia, un esquadró de Pavia i regulars, i més a reraguarda per la columna del coronel Morales.

L'enemic no va oposar resistència i sols uns 30 genets van sortir de Tafersit, però en arribar a la zona d'abast de les nostres tropes, les forces es retiraren al cap de deu hores sense novetat, havent recollit i donat sepultura al cementiri del campament als cadàvers següents: 13 de Melilla, un de Sant Fernando i cinc sense identificar; total 19.

TREN APEDREGAT

Madrid, 20, 2 matinada.

El sots-secretari de Governació ha facilitat aquesta matinada el següent telegrama.

«Salamanca. — Entre les estacions de La Carolina i Cantalapiedra, els vaguistes ferroviaris han apedregat un tren.

L abenemèrita persegueix els autors de l'atemptat.»

NOTICIES DE MELILLA

Melilla. — Es confirma que les concentracions enemigues d'Afxo, que foren descobertes i bombardejades diversos dies per les nostres esquadretes d'aviació, estaven formades exclusivament per beniurriaguels. Els dits beniurriaguels semblaven disposats a desembocar pels boquets de Sidi-Ali i Sidi-Yagud, però les previsions del comandament ho evitaren a temps.

Després de l'ocupació de Dar Drius, va poder témer's un atac pel flanc esquerre, i algun cop de mà sobre les comunicacions entre Batel i aquella posició. El ràpid avançament i mesures adobtades han frustrat els plans que anava a posar en pràctica l'enemic. Aquest fracàs ha augmentat les desercions i les lluites entre els nuclis enemics que van quedant.

La cabila de Beni Said, quasi tota desitja la pau, i aquesta actitud i els escassos elements rebels demostren que noves incursions seran suficients per a reconquerir aviat el territori perdut momentàniament pel juliol.

Des de l'ocupació de Dar Drius van recollits i enterrats uns cent cadàvers de soldats espanyols. Els que hi havia des de Dar Drius a Xeif, estaven cremats amb gasolina, ignorant-se si ho foren després de morts, per a evitar els efectes de la seva descomposició, o si sofriren tan horrible suplici en vida.

Al campament de Zeluán segueixen presentant-se famílies indígenes de Beni-Buifruor, fent remesa dels fusells que posseeixen i sotmetent-se sense condicions.

Es confirma que els rebels es troben entre Tifasor i Midar, però els nuclis observats són de poca importància.

El comandant general, general Sanjurjo, ha celebrat diverses conferències relacionades amb les pròximes operacions.

DE TETUAN

Tetuàn. — Persisteix el temporal, i per aquesta causa les operacions estan suspeses.

El general Berenguer es troba quasi restablert de l'afecció gripal que patia i d'aquí a pocs dies tornarà a Melilla per a disposar la continuació de les operacions a la zona oriental.

Les últimes notícies rebudes de les posicions avançades d'aquesta zona i de la de Larraix no acusen novetat. A tot arreu regna tranquil·litat.

Es general la creença que la submissió dels elements que ho estan fent aquests dies, obligarà al Raisuli que continuava a Tafarut, a sotmetre's. Abans s'hauria realitzat aquesta submissió si no haguessin vingut a destorbar-la la recent crisi i els falsos rumors propalats que el general Berenguer cessaria en l'exercici del seu càrrec.

Les confidències confirmen que el Raisuli estava perfectament assabentat del desenrotllament dels successos polítics, i esperava el seu desenllaç, que considerava favorable als rebels.

Més que una acció de les armes s'imposa una activa labor política per a aconseguir la total pacificació de la zona.

MALALTS I FERITS

Màlaga. — Ha fondejat, procedent de Ceuta el vapor hospital «Alicante», amb 234 ferits i malalts.

Aquí han deixat 17 ferits i 31 malalts.

Van ésser rebuts per les autoritats i dames de la Creu Roja. Han estat obsequiats.

El vapor «Alicante» ha marxat aquesta tarda cap a Cartagena.

SINISTRE MARITIM

Ceuta.—A dues milles d'aquest port el remolcador «Santa Teresa», que comanda el capità senyor Castellón, auxilià al vapor «Elda», de 180 tones, matrícula espanyola, que es trobava amb una via d'aigua.

Després de salvar la tripulació, el vapor va ésser remolcat a aquest port, on s'ha submergit totalment, deixant a flor d'aigua els extrems dels pals. Per aquest motiu ha quedat imposibilitat el port per a l'operació d'entrada de vapors.

El vapor naufragat anava carregat de fusta.

«La Filla de la Neu» al Liceu

Per al dimarts que ve, s'anuncia al Liceu l'estrena de «Snegorotchka» (La filla de la neu), òpera russa en quatre actes, basada en una llegenda tradicional, llibre d'Ostravsky, música de Rimsky-Korsakof.

Aquesta obra, abundant en escenes poètiques, va ésser creada l'any 1882 a Petrograd, passant a Moscou en 1911.

L'acció de l'obra es desenrotlla en el feliç país de Berendey, un poble de Rússia, imaginari, que governa un tsar benèvol, el qual ha dedicat tota la seva vida a la felicitat dels seus súbdits.

La formosa i desconeguda filla del vell Hivern i la fada Primavera, que ha estat abandonada en un matí fred, és recollida per un camperol, el vell i ubriac Boby, i la seva dona Babylycka, els quals l'adopten com a filla, ignorant la seva ascendència.

Al poc temps, Misguir, el marxant, se n'enamora, així que acaba d'abandonar la seva promesa Koupava; però «La filla de la neu», com indica el seu nom, rep totes les manifestacions amoroses amb la major fredat i indiferència. Fins el formós pastor Lehl, hàbil intèrpret de cançons amoroses, és fredament despreciat, i, desenganyat, ofereix el seu cor a l'oblidada Koupava.

Assabentat el vell tsar del que succeeix amb la noia, i entristit al mateix temps perquè ha entrat la fredor en el seu reialme, ofereix la mà de «La filla de la neu» i un valuós obsequi a qui obtingui l'amor de la noia Snegorotchka (La filla de laneu) troba difícil l'estimar i apel·la a la seva mare, la fada Primavera, la qual invoca l'ajuda de les flors: el clavell, prestant la seva gràcia; la rosa, el seu cor, i el gessamí, la seva llangor. Aquesta influència, poc a poc, va conquerint el cor de Snegorotchka, fins que s'enamora per complet del marxant Misguir.

Els dos amants, plens de joia, es presenten al tsar per a rebre el premi; però al primer bés de Misguir, «La filla de la neu» es fon i cau en basca.

L'enamorat Misguir, ple de desesperació per la pèrdua de la seva amada, es llença al riu.

Aquesta és la faula, la música de la qual podrem apreciar aviat.

Els esports

PROXIMS PARTITS DE FUTBOL

Amb els partits que celebrarà al seu camp el F. C. Barcelona, els dies 1, 2 i 5 del vinent febrer, donarà fi la sèrie de partits internacionals que ha vingut organitzant, que no es reprendrà fins que pugui ésser inaugurat el nou camp.

El dia 1 jugaran els formidables jugadors austríacs del «Ràpid», de Viena, l'actuació del qual en infinits partits internacionals ha donat motiu a la justificada fama que disfruta el seu Club, fundat, com el de Barcelona, l'any 1899.

Els aficionats catalans esperen amb gran interès aquests partits. Prova d'això és la demanda considerable de localitats que es reben a les oficines del Club campió.

El «Sevette P. C.», de Ginebra, haurà de lluitar amb el Barcelona els dies 2 i 5. L'actuació dels jugadors suïssos en el campionat del seu país, difícilment podrà ser superada, ja que cada partit ha acabat amb una victòria neta.

Les colònies austríaca i suïssa es disposen a rebre dignament els seus compatriotes, la vinguda dels quals a Barcelona, suposa un èxit per al Club organitzador.

PROVA ASSAIG PERSECUCIO DEL GLOBUS

A la Junta celebrada el passat dimecres, van quedar ultimats tots els detalls per a aquesta prova que es disputarà el vinent diumenge, havent-se augmentat la inscripció amb els següents:

J. M. C., autocicle, David.
Gerard Vincke, motocicleta-motosacotxe.
Ricard Borrelas, bicicleta.
Joan Prats, motocicleta H. Davidson.
Pere Estalella, motocicleta, H. Davidson.
Fèlix Piferrer, motocicleta, Bianchi.
Josep Renom, automòbil, Chevrolet.

Musicals

En un dels vinents concerts de l'Associació de Música da Camera, serà donada a conèixer una nova obra del distingit compositor català Robert Gerhard. Es tracta del «Trio en la menor», del qual es tenen les millors referències, essent de remarcar, en pro va dels seus positius mèrits, que ha estat editat per la casa Jenart, de París, en el primer volum dels seus quaderns de Música «da Camera», havent estat comentat molt favorablement, amb aquest motiu, per la premsa professional francesa.

L'execució d'aquest «Trio», que el seu autor dedica a l'il·lustre mestre Felip Pedrell, ha estat confiada al meritíssim «Trio de Barcelona», que composen, com és sabut, els notables artistes Ricard Vives, Marian Perelló i J. Pere Marès.

—

En el programa del recital de violoncel, que el notable artista Gaspar Cassadó donarà al Palau de la Música Catalana el vinent dilluns, dia 23, del corrent, hi figura una part dedicada a l'audició d'obres exclusivament d'autors catalans.

Amb aquesta nova audició els Amics de la Música, valent-se únicament d'artistes solistes i d'elements de la nostra terra, prossegueix en sa finalitat de manifestar al públic filharmònic els diversos caires de la música catalana.

A aquesta audició, dedicada a obres per a viol·loncel, seguirà dintre el present curs una altre concert, el programa del qual serà dedicat per complet a l'obra de piano dels compositors catalans.

—

N'Antoni Sala, l'eminent violoncel·lista català tan festejat a l'estranger durant els tretze anys que ha estat absent de Barcelona, donarà un concert únic a la Sala Mozart el divendres, 27 del corrent, el programa del qual s'anunciarà oportunament.

A l'objecte de fer més confortable el local, la casa S. A. M. Más Bagà s'ha ofert generosament a instal·lar per aquell dia la calefacció a la sala.

Els carrers de Barcelona: SANT PAU

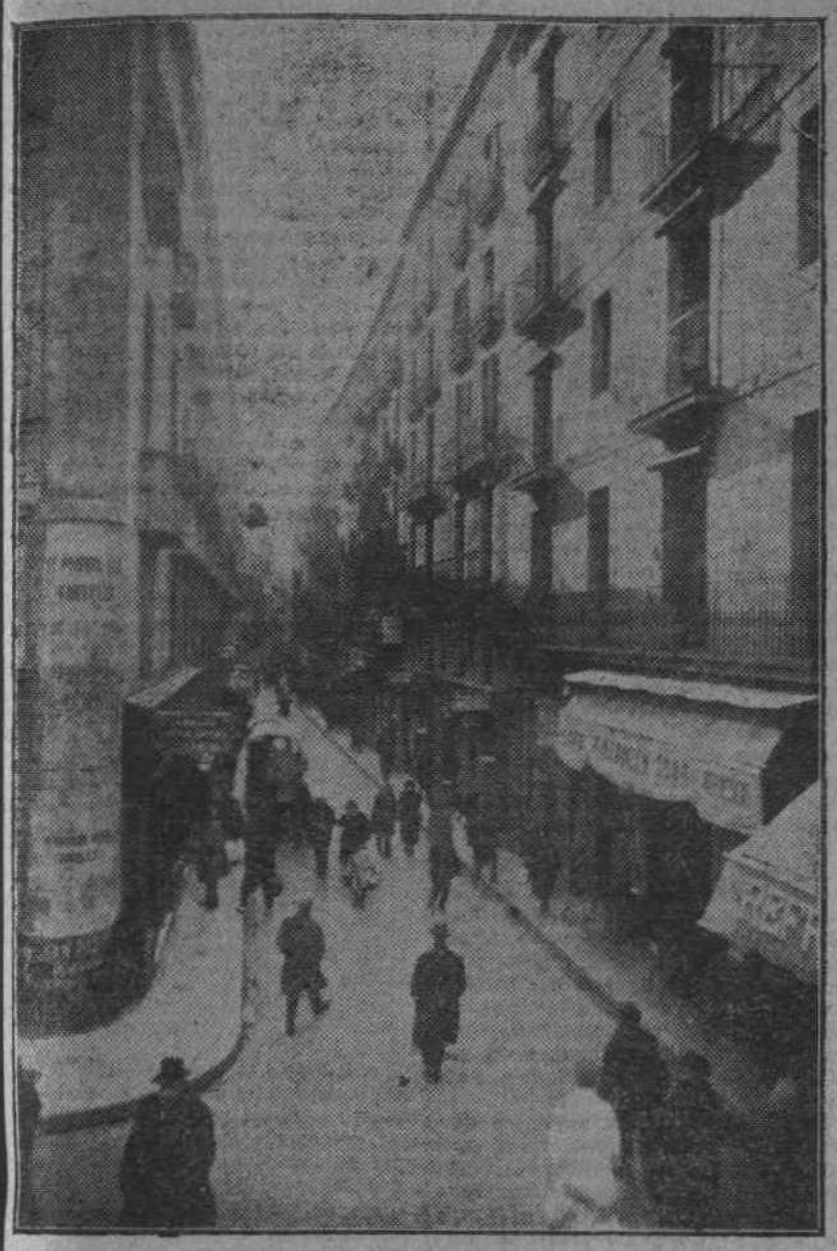

L'entrada del carrer

El carrer de Sant Pau, «el de les barberies», com és digué fa poc humorísticament, és una via en la qual s'equilibra el to senyorívol amb l'exhibició democràtica. Aquests dos colors formen una gradació tant matitzada que a cada pas que hom dóna, si és avall, va sentint com la Rambla s'allunya, si és amunt com el Paral·lel es va abandonant.

Era la via dedicada a l'apòstol de les gents, el camí que portava al monestir situat entre camps. El raval o la «ville-neuve» que deien els francesos que a principis del segle XVIII aixecaren el plànol de Barcelona, s'omplí de cases i el corriol es convertí en carrer viu, articulat. Avui el viarany condueix a una altra ciutat nova com és la «ultra-paral·lela», darrera la qual la Gran Exposició comença de somriure.

Els establiments d'aquest carrer tenen molts d'ells un prestigi que els col·loca en l'ordre de les institucions ciutadanes. A les parets mateixes del Liceu, comença això que diem per a acabar a la cantonada de la Ronda de Sant Pau.

Els quatre cantons del carrer de l'Espalter, el to prócer del carrer de Mendizàbal, el posat treballador de la Rierera, el brogit popular del carrer de Sant Olaguer van apareixent entre cinema i cinema de grans proporcions, i quan l'artèria s'angoixa semblant enfonsar-se per manca d'aire i de nobilitat, Sant Pau del Camp el monument milenari torna el viatant a la pietat, com a fita que l'amplària del carrer s'acosta.

El dia de Sant Pau el carrer s'anima amb la fira de «tortells» i el llibre del temple s'omple de noms dels que preguen al sant advocat contra els atacs epilèptics.

No fa gaires anys al carrer de Sant Pau, s'hi aixecava l'edifici de la Galera presó de dones. Avui en son lloc hi ha barracots provisionals. Animes que estimen llur barri sospiren per-en plaç i jardins, fent-ne la més bella plaça — i en necessita — del districte cinquè actual.

Sant Pau del Camp

L'art romànic ha tingut a Catalunya una floració tan espléndida que amb justícia pot dir-se'n el nostre art nacional. Això tindria poca expressió de lloança si el nostre poble fos una nacionalitat perduda en alguna estepa boirosa refractària al desenrotllament de les formes artístiques, però no hem d'oblidar que nosaltres som un poble mediterrani, obert a totes les influències capitals de l'Art i propici a donar ufana a totes les formes artístiques que hi han estat importades.

Entre totes, la de l'art romànic s'adaptava especialment al nostre paisatge i al nostre esperit, sorgint la floració que havia de deixar escampats per Catalunya els joiells notables que donen fesomia especial al nostre mapa de les obres d'art.

A Barcelona, l'art romànic està principalment representat per Sant Pau del Camp, el vell monestir que ha donat nom al carrer de Sant Pau.

Possiblement hi estigué establerta una institució monàstica a l'època visigoda i un vell document de l'any 977 parla d'un monestir establert al cantó del mar, i, sens dubte, es refereix a Sant Pau del Camp, ja llavors establert, i la inscripció de la llinda de la porta de l'església n'indica l'existència a les darreries del segle X. Aquesta inscripció indica que els donadors dels mitjans per a construir o reconstruir l'obra, es deien Bernat i Raimunda, sense que pugui precisar-se qui eren, i una làpida de l'interior de l'església, al portal comunicant el creuer amb la capella del Sagrament, confirma l'existència de l'església al segle X.

Fou destruïda en 986 per Al-Manzur, i els monjos segurament l'havien deixada davant el perill de viure fora muralles.

Llavors probablement quedà abandonat Sant Pau del Camp, fins que l'any 1117 Guitart, i sa muller Rotlanda, el reedificaren.

En 1127 fou donat a l'abat de Sant Cugat per l'arquebisbe Oleguer i els prohoms, a fi que el restaurés.

En les construccions d'aleshores, l'art romànic es mostra amb tota la seva puresa, sense cap influència externa. Es una planta del terrer, nascuda de la barreja de l'art romà amb les influències visigòtiques.

La planta de l'església és de creu grega, amb tres absis. En aquests i en la façana s'hi conserven elements de la construcció primitiva.

La conservació d'una part d'aparell petit, fent de paret a l'absis, enquadrat per aparell mitjà, indica com era primitivament l'obra de l'església.

En el timpanell es veu el Pare Etern rebent l'homenatge dels apòstols Sant Pere i Sant Pau, coses que a Catalunya només es veuen en els dos monestirs consagrats a Sant Pau, del que parlem i del de Sant Pol de Mar.

Aquí, Sant Pau és a la dreta, simbolitzant la vocació dels gentils i la seva preferència als jueus.

El fet d'anar descalços els apòstols indica que foren esculpits a la segona meitat del segle XII.

L'arquivolta d'entrada és dominada per un boscll que descansa damunt de dues impostes de perfil desigual, simulant els àbacs dels capitells visigòtics, imitats de l'ordre compost i del corinti.

Algun autor fa remarcar aquests capitells, com indici que el monestir existia abans de la invasió sarraïna.

Completen el portals els monstres apocalíptics, símbols dels evangelistes.

L'església és sumuntada per airoses cúpules octigonals, apoiades damunt de quatre trompes, i il·luminada amb «oculus» oberts posteriorment.

Semblia construcció del segle XII i el pla tendeix al quadrat, recordant el de les basíliques.

Probablement la restauració pagada per Guitart s'estengué a començar el claustre.

Aquest indica una marcada influència sarraïna, i és una obra d'art finíssim, de les més notables entre les moltes que ha deixat a Catalunya l'art romànic.

Té quatre obertures per cada costat, en grups de dos, separats per robusta intersecció, i cada grup és dividit en dos buits, dividits per columnetes bessones, amb capitells romànics de fulles gruixes i dibuix poc acentuat. Les arqueries són lobulades, produint una impressió de magnificència i bon gust.

Vora Sant Pau hi passava la vella via romana que, a fora, es bifurcava, dirigint-se un ramal al Morot i l'altre a Sans.

Com hem dit, el monestir fou poblat pels monjos de Sant Cugat, els quals hagueren de sofrir els inconvenients de viure fora muralles, igualment que llurs antecessors abans de la restauració.

En 1389, la muralla exterior arribà davant del monestir, posant-lo a cobert de les guerres, i, a prop d'ell, s'obrià el portal de Cagalell, però durant tota l'Edat Mitjana les immediacions de Sant Pau foren lloc descampat i no gaire segur.

En 1778, hi anaren els benedictins observants des de llur casa de la Portaferrissa, per permuta que feren amb Sant Benet de Bages; però en 1593 hi tornaren els frares de Sant Cugat, romanent-hi fins a la crema dels convents de 1835.

Aleshores l'església fou convertida en parròquia, i la resta del monestir en quarter.

En 1879 corregué perill de destrucció, puix l'Estat volia vendre la seva part i el rector volia transformar l'església en una altra de més gran; però, canviat el rector per un altre de més intelligent, en 1886 començà la restauració, i en 1902 s'aconseguí que els claustres fossin lliurats a la parròquia.

El juliol de 1909 fou cremat una mica en la vergonyosa «Setmana tràgica»; però el 10 d'agost fou obert novament al culte.

Aquest monestir tenia jurisdicció damunt la capella de Santa Madrona, al vessant del Montjuich, i cada any, el 25 de gener, els consellers hi assistien corporativament als oficis.

Modernament, l'Estat el declarà «Monument Nacional», però no tingué cura de la seva restauració.

L'interessant frontispici de Sant Pau del Camp

Actualment, pot esperar-se que s'arribarà a una restauració completa de l'edifici, que és un dels joiells més preats de la corona artística de Barcelona.

MIQUEL CAPDEVILA

La Xocolateria i Lleteria del Liceu

Els darrers anys de la vida familiar dels barcelonins han estat caracteritzats per la tragèdia de l'alimentació, cara i dolenta.

Molts establiments de queviures s'han deixat emportar pel desig d'enriquir-se ràpidament i els ha paregut que el mitjà més ràpid i més còmode era apujar el preu de les coses i rebaixar-ne la qualitat.

En canvi, d'altres botigues i establiments han preferit seguir el consell català, que diu: «Menjar poc i pair bé», i han mantingut uns preus moderats i han tingut cura de donar les coses de qualitat excel·lent.

Entre aquestes han sobressortit els establiments antics, de clientela segura i afectuosa. Aquests establiments, tan catalans, perquè van seguint una tradició d'honradesa i prudència, han vist premiada la seva actitud de no abusar del client i han fet més negoci que els altres, puix, ultra continuar la tradició dels seus passats fundadors de la casa, han treballat per als seus fills, augmentant el crèdit de la casa i tenint contenta la parròquia.

Un d'aquests establiments és la Xocolateria Lleteria del Liceu, establerta al número 5 del carrer de Sant Pau, als establiments del qual dediquem aquestes pàgines.

Aquesta Xocolateria i Lleteria fa més de 75 anys que existeix, sense deixar d'ésser propietat de la mateixa família. Això ja és una garantia per al comprador. L'home que es troba hereu d'un establiment acreditat, per mica d'amor propi que tingui, se sent obligat a procedir com els seus passats per a mantenir contenta la parròquia i anar augmentant el radi d'acció de la casa. Ara compteu quan el que porta l'establiment és un home tan aferrat a la tasca, tan amic d'estar sempre al peu del canó, com és En Joan Estragués i Tarruella, amo i principal cuidant de la «Xocolateria i Lleteria del Liceu», continuador de l'oncle i pare polític En Josep Tarruella, de la mateixa manera que aquest ho havia estat dels seus pares.

En el temps de la seva fundació l'establiment era una xocolateria com les d'aleshores, patriarcal i econòmica.

Eren els temps senzills de la xocolata amb secalls i, com a luxe no usual, el vas d'aigua i aixerop.

L'ús de la llet s'anà generalitzant fins a esdevenir un article indispensable per a la majoria de la gent, i la xocolateria del Liceu va augmentar el seu consum de llet i café en proporció notable. Va anar evolucionant a mida del temps i durant molts anys les vaques ubèrrimes i lluentes, atipant-se a la vista del públic, foren una garantia de la puresa del servei, garantia que resultava sobrera, veient el gran nombre de gent que freqüentava l'establiment, o hi feia les seves comandes perquè els servissin a domicili, puix no hi ha millor garantia del bon servei d'una casa com el fet que un públic nombrós no es cansi de comprar-hi.

Més tard, el local va resultar petit i la higiene ha ensenyat la conveniència de no tenir les vaques encofurnades dintre de la ciutat, i la Xocolateria i Lleteria del Liceu les tragué de la casa.

Aleshores tampoc solucionaven res les vaques que poguessin cabre en una establia. La clientela de la casa havia estat tan nombrosa i les comandes per a serveis a domicili havien augmentat, tant que no hauria bastat la vaqueria pròpia per a servir totes les necessitats.

Avui, la casa despatxa, entre les consumacions al local i els serveis

a domicili, de 800 a 1.000 litres de llet diàriament.

Això dóna idea del moviment de la casa i de l'afecte amb que l'han distingida els seus clients.

Per a procurar-se aquesta quantitat tan considerable del formós aliment no en té prou amb la granja de què disposa al Prat de Llobregat, sinó que ha de recórrer als serveis d'altres granges. Així, li trameten llet granges de Granollers, Gelida, Molins de Rei i Vallirana, les quals pels mitjans més ràpids possibles, utilitzant el tren, el camió i el carro, en poc espai de temps posen a Barcelona la llet fresca i sanitosa que la Xocolateria i Lleteria del Liceu necessita per a la seva nombrosa clientela.

Les excel·lències del servei de la casa han mogut a altres botigues similars a comprar en aquesta, per sortir-los més a compte, de la mateixa manera que molts Hotels, Restaurants i Bars.

Encara que la venda de llet és el principal destí de la casa, aquesta té muntada la venda de natilles, cremes, mantegues fresques, les quals porta a domicili i trameta fora de Barcelona, puix té muntat el servei necessari per a enviar-ho ràpidament i en perfecte estat.

Altra cosa que ven i que cada dia va adquirint més importància per a gorir les malalties del ventrell, és el Yoghourt i el Keffir. La casa els ven de la marca «Denom», patentada per un búlgar, que manipula els productes tal com és fa a Bulgària.

Com anex té també un complet servei de botilleria.

El servei de la Xocolateria i Lleteria del Liceu és permanent, i el treball és constant, encara que, naturalment, s'intensifica de les set a les onze del matí, de les quatre a les vuit de la tarda i de les dotze a les tres de la matinada.

La casa, ultra el gran servei constant, experimenta un fort augment d'encàrrecs de natilles, cremes i mantegues, per a certes festes com la Puríssima, Sant Josep i altres, cosa que demostra que els costums patriarcals de les festes familiars continuen a la Barcelona cosmopolita i agitada, de la mateixa manera que a la Barcelona quieta i recollida de l'avior.

Nosaltres ens interessem per la continuació d'establiments com aquests, que en 75 anys de progressió constant han arribat a constituir un fort moviment comercial. Per això hem preguntat si algun dia podia ésser treta la xocolateria i Lleteria del Liceu del seu lloc tradicional, contestant-nos que no, puix l'edifici és de la seva propietat i els fills d'En Joan Estragues i Tarruella, amo actual la continuaran, com el seu pare l'ha continuada i augmentada.

Els Magatzems Regencia

L'èxit d'un establiment comercial a la nostra ciutat és degut sovint a un excés de treball i de constància, que el fan créixer progressivament i fins l'acrediten davant del comerç i del públic. Per aquesta causa la seva creixença quasi sempre és lenta i com si diguéssim pública, perquè tothom va adonant-se del seu desenrotllament. En canvi, n'hi ha alguns altres que estan llançats, és a dir, tenen segur un èxit ràpid des del començament.

Són aquells en els quals ha precedit un estudi psicològic del gust i de les qualitats del públic, controlat per l'experiència d'un negoci similar.

Aquest cas ha succeït en l'acreditament quasi instantani dels «Magatzems Regència», establerts al número 117 del carrer de Sant Pau, el local espaiós de tres façanes, una de les quals dóna al carrer del Marquès del Duero.

L'èxit d'aquest Basar és basat en la consideració de dues qualitats del nostre poble, compresos en aquest nom tots els qui viuen del seu treball: vol dur bona roba i és bon pagador.

Tenir present això i treure'n la conseqüència pràctica ha solidificat ràpidament els Magatzems Regència.

Entre nosaltres abunda la gent de posició modesta, que vol comprar un vestit o unes sabates a gust, sense inclinar-se per les penyores barates, malgrat no tenir disponible el preu del que desitja comprar.

L'avantatge d'obtenir-ho a terminis, amb un petit recàrrec, que al fet d'ésser de cobrament segur fa resultar molt petit, resol el conflicte.

Així hi ha treballadors i modestos empleats que gasten sabates de 100 pessetes i vestits de 200, malgrat no disposar sinó dels diners per a unes sabates de 20 i un vestit de 90. No cal dir que a la llarga hi surt guanyant, puix ja és sabut que «El barat és car».

Això, a París, ho tenen resolt els magatzems «Dufayel», «Paris-France» i «Guillet», amb profit del magatzem i del comprador.

A Barcelona hi havia una casa, especialment dedicada a vendre a terminis, que duraven dos anys, màquines de cosir «Grizner», i totes les altres que tenen l'agulla com a instrument característic, havent-ne venudes en 22 anys més de 70.000, entre a l'engròs i al detall.

Després de 19 anys de veure les grans condicions d'honradesa i bon gust i la repugnància a comprar coses excessivament barates que té el nostre poble, establí els Magatzems Regència, en ple Paral·lel, entre un veïnat on abunda tant la gent de posició modesta.

Hem tingut curiositat de saber el funcionament d'una casa com aquesta, que resol el problema a molta gent modesta, i ens ha estranyat que no s'hagués establert abans una casa així.

Una vegada feta la petició de l'objecte, els «Magatzems Regència» tenen mitjà d'assabentar-se, sense que l'interessat se n'adoni, de si reuneix les condicions necessàries, que són: tenir pis propi, treballar a casa pròpia o d'altri, portar tres anys de residència a Barcelona. En cas de faltar aquestes condicions, s'exigeix que una altra persona que les reuneixi respongui pel demandant.

Així se li trameten els objectes que demana, compromatent-se a pagar cada setmana la vigèsima part del cost, o sigui un ral per duro, com es diu vulgarment.

Amb aquest procediment, que la llarga experiència en vendre les màquines de cosir i les bicicletes «Grizner, garantia que era a propòsit per a una ciutat treballadora i honrada com Barcelona, els Magatzems Regència han fet més de 15.000 vendes en menys de tres anys.

Com hem dit, l'edifici mira al Paral·lel i al carrer de Sant Pau, ocupant una extensió de 12'500 palms quadrats, i fou edificat expressament per a establir-hi els Magatzems Regència.

A planta baixa hi ha el Basar dels objectes de vestir i calçar i al primer pis els tallers de sastreria i modista.

Les preferències del públic se n'han anant a la sastreria per a home, encarregant moltíssima vestits a mida. Després ha seguit la compra a terminis de les peces de roba necessàries per als vestits de senyora, la qual ha abundat més que l'encarregar-ne la confecció a les modistes de la casa.

Quant al calçat, han tingut molta més acceptació els de preu car que no pas els de qualitat inferior.

També s'han venut moltes camises i altres articles de roba interior, així com vestits per a artistes, amb les mateixes condicions de pagar-ho en vint setmanes.

L'acceptació del públic en els articles de calçar i vestir ha mogut la Direcció dels Magatzems Regència a establir noves seccions accessòries. Així, aviat podran adquirir-se a terminis els articles de roba de llit, cristalleria, pisa i porcellana, etc., i tots aquells altres que el mateix públic aconselli, demanant-los, o lamentant-se de no poder adquirir en les mateixes condicions dels articles ja establerts en venda a terminis.

Tot això fa dels Magatzems Regència un cas especial, digne d'estudi, per tractar-se d'un establiment sense res semblant a Barcelona.

Industrial Bolsera S. A.

En els nostres temps la vida, alhora que s'ha simplificat en moltes coses despullant-se de prejudicis i abandonant errors s'ha complicat en altres, adquirint una noció més clara del que convé a l'home per a viure bo, sà i alegre.

Aquesta complicació no és tal, mirant-ho bé, puix es redueix a posar les coses en el seu lloc.

Així, la Higiene ens ha demostrat la conveniència d'adoptar mitjans per a defensar-nos contra microbis i malalties, qu cabans eren ignorats, i la cultura ens ha familiaritzat amb serveis que cada dia veiem més aventatjosos.

Abans, per a embolicar els queviures, fins aquells que, per la seva humitat especial, s'adberaixen a l'envoltori, semblava bo qualsevol paperet i les dones anaven a la plaça sense cap preocupació de separar allò que no deu ajuntar-se.

Així, exigeix tothom que les coses de menjar i algunes altres que compra, siguin embolicades o contingudes per un paper net de tota substància nociva o repugnant.

D'aquí ve l'èxit de les bosses de paper per a envoltori, de queviures principalment, encara que també serveixi per a contenir altres objectes.

El gran consum d'aquest article va determinar una situació especial a la nostra terra, puix no podent donar l'abast les cases que fabricaven a mà les bosses de paper, es notava una carestia que determinava la puja del preu i el convertir-se en tributaris de fora.

Aleshores es reuniren tres cases que es dedicaven a la confecció d'objectes de paper, esperant constituir entre totes una entitat prou forta per a resistir tota competència exterior, iniciar la conquesta del mercat de fora i arribar a convertir-se en una indústria poderosíssima, que assortís el mercat espanyol, cada dia més exigent, però també més ben disposat.

Aquestes tres cases foren les següents: «Gandol i Buyreu», del carrer de Parlament, números 10 i 12, «Suñé i Ribera», del carrer de Montcada, número 25, i «Olivella i Rius», de la Porta de Santa Madrona, número 6, baixos. Totes tres, reunides, constituïren la «Indusrial Bolsera»: entitat disposada a modernitzar del tot el negoci del paper treballat.

En fusionar-se, s'establiren al carrer de Biai, número 67, continuant el seu treball als locals del carrer de Parlament i Porta de Santa Madrona.

Una vegada constituïts, compraren un gran terreny, que va del carrer del Marquès del Duero, número 115, al dels Sitis de 1714, número 4, amb el propòsit d'aixecar un edifici de quatre pisos i establir-hi els diferents serveis i treballs de la casa.

Mentres tant tingueren la sort de trobar un local cèntric i espaiós, al qual semblava fet a posta per a una casa com la «Industrial Bolsera»: l'espaiosíssim local, al carrer de Sant Pau, número 83, on, no fa gaire, hi havia «La Gran Penya».

Hi treballen tots els serveis menys la fabricació de confeti i el garatge per als autos de repartició, que quedaren al carrer del Marquès del Duero, número 115, en aquest edifici que és propietat de la companyia. Els nous locals del carrer de Sant Pau, número 83, consten dels baixos i entresol, que tenia «La Gran Penya», ultra el pis quart de la mateixa casa, tan gran, que té 11 balcons al carrer.

Aquí hi ha les màquines de fer bosses de paper de totes classes, mides i qualitats, essent l'única casa de Catalunya que les fa per procediments mecànics, amb la natural economia i netedat damunt les fetes a mà.

També hi ha els tallers per a fabricar serpentines, boles de neu i altres articles que, juntament amb el confeti, que la casa fabrica en el seu establiment del carrer del Marquès del Duero, número 115, s'han fet un article imprescindible en les festes majors i de Carnaval, balls d'envelats i espectacles de carrer.

Una altra cosa que hi fabriquen són alguns articles de gatzara i sorroll, que s'usen en les festes d'alguns Music-halls, a estil dels estrangers, com els barrets de paper plisé, per a festes carnavalesques. En la fabricació d'aquests són els únics a Espanya.

També hi ha els tallers de papers per a envoltoris de luxe, com són els sucres dels cafès; els caramels; els tovallons japonesos, que abans havien de venir del Japó, i que ara es fan aquí, amb el nom de cada establiment; els papers higiènics per a respatllars de seients de barberia, com també les fundes de barrets nous, etc.

Una altra secció és la de capses de luxe, per a confits, bombons, etcètera; una altra per a confeccionar les bosses destinades a posar els setmanals dels treballadors, mostres de llegums i altres objectes fàcils de trametre per correu, etc. Es a dir, en el ram de papers, els confeccionen per a tots els usos i destinacions.

Per a millor servei, la casa té una secció especial d'impremta per etiquetes, noms, etc., als papers de destí particular o determinat servei, però que també fa treballs comercials.

També tenen dipòsit de paper de totes classes que venen a l'engròs als altres industrials.

Actualment, la «Industrial Bolsera», com a reunió de les tres cases esmentades, és regida pels mateixos individus procedents de totes tres.

L'explicació anterior, malgrat la seva brevetat, deixa veure la importància de la «Industrial Bolsera», la qual acabarà d'augmentar quan disposi dels locals que se li habiliten al soterrani i baixos de la casa del carrer de Sant Pau, on ha tingut l'encert de traslladar les seves oficines, magatzems i tallers.

LLIBRES NOUS

«El ave de fuego»

L'Editorial Cervantes, de Barcelona, posa sota els grats auspicis de la tendra escriptora txeca Bozena Memcova aquesta selecció de contes per a nens, amb el propòsit d'oferir a la infància hispano-americana una biblioteca d'esbarjo i d'educació dels sentiments morals, inspirada en una sana doctrina i en un acabat gust literari.

L'Editorial Cervantes, volent que aquesta col·lecció sigui digna de la infantesa, presenta aquests tomets amb molta cura i amb formosa portada al·legòrica.

Preu del volum, 1 pesseta a totes les llibreries d'Espanya i Amèrica.

A. Puig Font

Fabricant de curtits, corretges, tacs búfalo i tot el concernient a la indústria del cuiro.

Aquesta casa té l'especialitat en tota mena de corretges per a transmissions, curtició al tani, i sobretot en la curtició al crom, que està obtenint immillorables resultats sobre totes les altres classes de curtició.

Sant Pau, 84 - BARCELONA

CASA ASENCIO

SASTRERIA LICEU

Gèneres i folreria irreprotxables

Tall garantit

12, SANT PAU, 12 - BARCELONA

NOTICIES DE L'ESTRANGER

El Sant Pare, greument malalt

Roma, 20. — El Giornale d'Italia *diu que el Sant Pare ha rebut la visita de monsenyor Gasparri, del notari apostòlic Bulsi i de monsenyor Weigand, cambrer secret de Sa Santedat.*

A la sala immediata a la cambra del Sant Pare se celebrà una missa, que aquest oí des del llit.

Dos secretaris particulars han despatxat la correspondència, sota la direcció personal del Sant Pare.

La Tribuna *diu que Sa Santedat pateix una afecció bronquial que es tem tingui complicacions als pulmons.*

Als circols vaticanistes es guarda gran reserva sobre la salut del Sant Pare.

Il Corriere d'Italia *diu que nombroses personalitats eclesiàstiques i laiques desfilen pel Vaticà, interessant-se per la salut de Benet XV. — Havas.*

Roma, 20. — Segons la premsa, l'estat de salut del Sant Pare tendeix a agreujar-se.

La temperatura del malalt fou ahir a la tarda de 39'2 graus. — Havas.

Roma, 20. — L'estat del Sant Pare, que ahir a la tarda era poc alarmant, ha empitjorat sobtadament aquesta nit.

Cap a les quatre del matí i davant una crisi deguda al cadarn, la infecció del qual s'ha estès a tots dos pulmons, el doctor Cherubini, que vetllava al Vaticà, ha cridat urgentment el doctor Bignami.

A les onze del matí ha estat administrat a Sa Santedat el Viàtic, assistint-hi 18 cardenals.

En aquesta capital l'emoció és extraordinària. Els diaris publiquen edicions especials donant detalls que permeten concebre escasses esperances.

Il Corriere d'Italia *ha interrogat al doctor Battistini, qui ha declarat que l'Estat de S. S. era molt greu, si bé no desesperat.*

Una enorme multitud roman estacionada a la plaça de Sant Pere en espera de noticies. Gran nombre d'alts dignataris eclesiàstics es dirigeixen al Vaticà. Els cardenals esperen a l'avantcàmbra pontificia.

A les oficines del Vaticà ha quedat suspès el despatx.

El butlletí facilitat poc abans del migdia diu el següent:

«S. S. pateix des de quatre dies una bronquitis de caràcter gripal. Ahir a la tarda es comprovà que la inflamació havia guanyat el pulmó dret. Ha passat la nit molt agitada i sense dormir. Aquest matí presentava intensa disnea.

Temperatura, 38; pulsacions, 102; respiració, 58.»

Firmen el comunicat facultatiu tots els metges esmentats. — Havas.

Al Senat francès

París, 19.—Terminada la lectura de la declaració ministerial pel vice-president del Consell senyor Barthou, el president Lleó Bourgeois diu que ha rebut una carta del senyor Deschanel anunciant una interpel·lació al Govern sobre política exterior.

La discussió d'aquesta interpel·lació en sessió pública no tindrà lloc sinó després d'informar el Govern davant la comissió de Negocis estrangers.

Després s'acorda ajornar les sessions fins el dimarts i s'aixeca la sessió. —Havas.

Wirth a la Conferència de Gènova

Berlín, 19.—El «Berliner Tageblatt» diu que el canceller Wirth assistirà a la Conferència de Gènova, on anirà també el senyor Rathenau.

Aquest representarà Alemanya fins que es donin per terminats els treballs de la Conferència, puix el senyor Wirth sols romandrà a Gènova uns quants dies.—Havas.

Dimissió del Govern romanès

Bucarest, 19.—A conseqüència del vot de confiança al Govern, aprovat ahir per la Cambra, el senyor Take Jonesco ha presentat la dimissió del Gabinet. — Havas.

Bucarest, 19. — Davant la Cambra de Diputats ha llegit aquesta tarda el president del Consell, senyor Take Jonesco la declaració ministerial.

En el dit document demana el Gabinet l'anuència del Parlament per a la implantació de la llei electoral i per a l'aplicació de la llei financiera.

Parlaren després els caps de partit, mostrant-se tots disconformes amb la declaració ministerial.

El grup que presideix l'ex-ministre senyor Aviasco presentà una moció de censura per al Govern, moció que quedà aprovada per 110 vots de les oposicions contra 51 dels ministerials.

En vista del desfavorable resultat d'aquesta votació per al Govern el senyor Take Jonesco ha presentat seguidament la dimissió de tot el Gabinet. — Havas.

Mèxic i Noruega

Mèxic, 19. — L'encarregat de Negocis Estrangers de Noruega ha comunicat oficialment que el seu país reconeix el Govern del general Obregón. — Havas.

La reconstrucció d'Oppau

París, 19. — Comuniquen d'Alemanya que es prossegueix a Oppau, amb gran activitat, la reconstrucció de les fàbriques i de les cases destruïdes amb motiu d'aquella recent i terrible explosió.

En el mes de setembre últim, el ministeri d'Economia de Berlín celebrà una reunió dels seus principals consellers, a la qual hi assistiren molt distingides personalitats competents alemanyes. En la dita conferència s'estudiaren els mitjans segons els quals pot el Govern de l'imperi ajudar al municipi sinistrat.

El Reich porta ja remesos vint-i-cinc milions de marcs, la majoria dels quals han estat donats a la Badische Anilin.

De 1,947 cases que resultaren completament o parcialment destruïdes, 1,280 han estat reconstruïdes o estan a punt d'ésser-ho.

És probable que en data molt pròxima hagi quedat reconstruït tot el terme municipal.

El total de les sumes recaptades per a destinar-les a aquest objecte puja actualment a 140 milions de marcs.

No falta qui relaciona tot aquest poderós esforç amb les protestes de misèria que fa Alemanya sempre que es tracta de pagar llurs deutes per a la reconstrucció de França. Els que aquesta relació estableixen no triguen gaire en treure deduccions gens satisfactòries per a la tan cascarejada bona voluntat alemanya, pel que al pagament dels seus deutes es refereix. — Havas.

Les repúbliques Centroamericanes

París, 19. — Segons notícies rebudes de Guatemala, sembla imminent la separació d'aquesta República de la nova Confederació Centro-americana. — Havas.

Els Soviets belicosos

Moscou, 19. — En una sessió celebrada pel Govern, el comissari Trotski parlà de l'actitud equívoca observada per França referent a Rússia, i afegí que calia per això que l'exèrcit vermell estigui preparat per a noves ofensives. — Havas.

La Conferència del desarmament

Washington, 19. — Els delegats xinesos i japonesos han arribat a un acord respecte les mines d'hulla i de ferro de Kiaoc Tchou. Aquestes mines seran explotades per una empresa que estarà sotmesa a la immediata fiscalització del Govern xinès.

Els japonesos podran subscriure's en aquesta empresa, amb tal que la aquesta empresa, amb tal que la quantitat no passi del capital que emprin els súbdits xinesos. — Havas.

Els francesos al Marroc

Tazza. — El grup mòbil ha terminat la seva concentració, havent arribat a Misour el dia 15. Les forces d'avantguarda travessaren la regió superior del riu Muluya, sense trobar la més petita resistència. — Havas.

El Govern d'Holanda

Ginebra, 19. — El Govern d'Holanda ha firmat el protocol relatiu al comerç de dones i nens, que va ésser aprovat per la Societat de Nacions. — Havas.

La Universitat de Pàdua

Roma, 19. — S'anuncia que el rei d'Itàlia participarà en la celebració del setè aniversari de la fundació de la Universitat de Pàdua, a la qual festa assistiran representacions de totes les Universitats del món.—Havas.

El Japó a Xina

Washington, 20. — Els delegats del Japó han renunciat als drets de llur país sobre els cables del territori de Quiautxau que pertanyin a Alemanya. — Havas.

Els comunistes alemanys

Berlín, 20. — Anit passada se celebraren vuit mitings comunistes per a protestar dels projectes fiscals del Govern i demanar la llibertat dels presos polítics i obrers i dels súbdits espanyols Nicolau i la seva dona coneguda per la Rosa, detinguts com a suposats autors de l'assassinat de don Eduard Dato. — Havas.

Alemanya i Rússia

Berín, 20. — El diari «Zeit» diu que el canceller Wirth rebé ahir el representant dels Soviets a Berlín, Krestinski, el qual l'assabentà de les noves proposicions del Govern dels Soviets per a sentar sobre bases més amples les relacions diplomàtiques i comercials entre Alemanya i Rússia. — Havas.

El Banc Austro-Hongarès

Budapest, 20. — Han arribat tres membres de la Comissió liquidadora del Banc Austro-Hongarès.

Els dits membres han declarat que estan convençuts que les estipulacions del tractat del Trianon interpretades al peu de la lletra resulten impossibles de complir, fent-se necessari interpretar-les en sentit més lat, i això sols pot autoritzar-ho la Comissió de Reparacions de París. — Havas.

El nou Govern romanès

Bucarest, 20. — Li ha estat acceptada la dimissió al Gabinet Take Jonesco. S'ha encarregat a Bratiano, cap del partit liberal, la formació de nou Govern.

Les gestions de Bratiano han donat bon resultat.

Doucha s'ha encarregat de la cartera de Negocis estrangers i Cintila Bratiano de la de Finances.

Bratiano presidirà el Govern, sense cartera, i prossegueix els treballs per a ultimar la llista del Ministeri.

Segons el nou cap del Govern, el Parlament serà dissolt. — Havas.

Bucarest, 20. — El nou Govern prestà jurament ahir a la tarda.

El President, senyor Bratiano, s'ha reservat la cartera de Guerra.

La cartera del ministeri de Negocis estrangers l'ocuparà el senyor Duca. — Havas.

El Tractat de Washington

Washington, 20. — Ha estat publicat el text del tractat naval anglo-americà-franco-italo-japonès comprenent el total dels acords estipulats.

En el dit text es consigna d'una manera especial el «capital ships» que cadascuna de les potències podrà conservar; però omet la proporció de 5-5-3 per a no ferir les susceptibilitats del Japó. — Havas.

Els socialistes alemanys

Berlín, 20. — L'Oficina de la Premsa del partit socialista majoritari ha fet un resum dels treballs fets per a establir el programa de prestacions que demanà a la Comissió de Reparacions.

Els ministres interessats en l'assumpte sembla que s'han limitat a utilitzar la documentació presentada en la Conferència de Cannes, arribant a la conclusió que Alemanya no està en condicions de fer efectives aquestes prestacions sinó dintre de les possibilitats del pressupost ordinari, o sigui amb un valor anyal de 18.000 milions de marcs paper.

Seria impossible rebassar la dita quantitat, ja que en el successiu no es pot emetre bitllets a voluntat, ni augmentar el deute flotant. També són impossibles les prestacions de naturalesa, ja que constitueixen igualment una càrrega per al pressupost.—Havas.

El Parlament de Prússia

Berlín, 20.—El Reichstag i la Cambra de Prússia reprengueren ahir llurs sessions.

En el Reichstag es discuteix la difícil situació financiera que travessen les grans ciutats d'Alemanya.—Havas.

Mort de Mons Gauthier

Otawa, 20. — Ha mort monsenyor Gauthier, arquebisbe catòlic d'Ottawa.—Havas.

El Tractat de Versalles

Berlín, 20. — El Consell de l'Imperi ha aprovat el Pressupost per a 1922 i el Pressupost especial per al compliment de ço que fou estipulat en el Tractat de Versalles.

El dèficit total previst per a l'exercici de 1922 és, aproximadament, de cent vuitanta dos mil milions de marcs. — Havas.

Explosions a Brockton

Brockton (Estat de Massachussets), 20. — En una de les més importants fàbriques de calçat han registrat nombroses explosions, sense que fins ara se sàpiga si hi ha hagut víctimes. Havas.

Les reivindicacions de França

Nova York, 20. — El «New York Tribune» publica un article de l'ambaixador d'Amèrica a Berlín Mr. David Jayne Hill, en la qual diu:

Es profundament lamentable que la situació de França sigui tan mal compresa i que s'interpretin malament les seves justes reivindicacions.

Quina raó hi ha perquè Anglaterra tingui cinc centes mil tones de «capital Ships» i França no?

En quin lloc del món té la Gran Bretanya interessos legítims per a defensar, que no els tingui França?

A quin enemic tem la Gran Bretanya sobre els mars, que no el tingui de témer també França?

Així, doncs, per què França no té dret a norania mil tones de submarins, que potser no tingui intenció de construir, però que desitja tenir dret de construir?

Qui pot imaginar que si França tingués noranta mil tones de submarins hauria d'anar a atacar un país que està a trenta milles de les seves costes i que per a defensar-se té també no solament noranta mil tones de submarins, sinó cinc centes mil tones de «capital ships»? — Havas.

Foc a Manila

Manila, 20. — S'ha declarat un formidable incendi en un dels barris d'aquesta capital. El foc ha destruït 32 illes de cases, quedant sense estatge unes 12.000 persones.

Les pèrdues es calculen en un milió de pesos.

Ha estat oberta una informació per a depurar responsabilitats. — Havas.

El duc de Tetuan a París

París, 20. — Interrogat per un collaborador de l'«Excelsior», el general O'Donnell, duc de Tetuán, que pel seu origen irlandès i amb anuència d'Espanya presidirà, a París, el primer Congrés panirlandès, parlant de les relacions franco-espanyoles ha declarat que espanyols i francesos, germans de raça llatina, han d'estudiar millor i compenetrar-se en bé d'ambdues nacions.

—A Espanya — afegí el duc de Tetuan — ens considerarien sortosos obrint els nostres braços a França si estiguessim segurs que us deixaveu abraçar fraternalment.

Parlant de la qüestió del Marroc, declarà el general espanyol que la situació actualment és molt satisfactòria.—Havas.

Els futurs cardenals

Roma, 20. — Per les festes de Pasqua és quan Sa Santedat reunirà el Consistori en el qual seran fets cardenals Monsenyor Bonzano, delegat apostòlic dels Estats Units; Monsenyor Locatelli, Nunci que fou a Lisboa, i Monsenyor Nazali Rocca, arquebisbe de Bolònia.

Es diu que el bisbe de Niça sembla que ha declinat per endavant els honors cardenalicis.

S'afegeix als circols vaticanistes que Monsenyor Vicentini, internunci a Holanda, serà nomenat delegat apostòlic a Constantinoble, en substitució de Monsenyor Dolci, nou Nunci a Lisboa.

Se suposa que Monsenyor Ogno Serre, internunci a l'Alta Silèsia, serà nomenat per a exercir el mateix càrrec a Holanda. — Havas.

El recurs de Landru

París, 20. — El dijous vinent es veurà davant el Tribunal de Cassació el recurs interposat per Landrú contra la sentència de pena de mort que li fou imposada pel Tribunal que el jutjà el 30 de novembre proppassat. — Havas.

Els Estats Units a Gènova

París, 20. — El diari «Le Matin» publica un despatx de Washington dient que el President de la República, Mr. Harding, i el secretari d'Estat, Hughes, esperen rebre més extensos informes de l'ambaixador a Londres Mr. Harvey abans de fixar la seva opinió respecte a la participació dels Estats Units a la Conferència de Gènova.

Per més que l'esmentat ambaixador hagi enviat una voluminosa correspondència sobre la Conferència de Cannes amb tots els detalls possibles sobre les converses i projectes, que permeti adoptar una decisió per a adherir-se a l'esmentada Conferència de Gènova, Amèrica desitja obtenir totes les precisions possibles respecte als punts que hagin de tractar-se i els que hagin d'ésser exclosos i vol conèixer-les abans d'adoptar una decisió definitiva.

Als circols ben informats s'assegura que el ministre de Comerç, míster Hoover, i el de Tresoreria aconsellen que s'accepti la invitació sota certes condicions, i com que tots dos coneixen la correspondència enviada sobre la Conferència de Cannes, llur opinió es creu que pesarà molt prop del President per a adoptar una decisió.

S'afegeix, en relació amb l'informe de l'ambaixador, que la situació a França influirà molt en la decisió final.

Si França, segueix dient el corresponsal, ha d'abtenir-se de prendre part a la Conferència, els Estats Units creuran que la dita Conferència no pot complir el seu objecte i la invitació serà cortesment declinada.

L'opinió general és que la Conferència de Gènova ha de limitar-se exclusivament a tractar de qüestions econòmiques.

D'aquesta manera es demostra als círcols oficials que els Estats Units desitgen obtenir millors garanties que les resolucions escrites a Cannes abans de pronunciar-se sobre la seva participació en la Conferència de Gènova. — Havas.

La qüestió de Tànger

París, 20. — «Le Petit Parisien» publica un despatx de Londres, segons el qual es diu que el «Times» està a disposició d'apreciar sobre quina serà l'actitud d'Anglaterra en el que es refereix a la qüestió de Tànger.

«El Govern anglès — declara — sempre s'ha mostrat desitjós de tractar amb els Governs de França i Espanya del que afecta a l'Estatut de Tànger.

El «Times» recorda que fa prop de dos anys el senyor Millerand, aleshores president del Consell de ministres, suggerí una entrevista a Londres entre ell, el cap del Foreing Office i l'ambaixador d'Espanya a Anglaterra. — Havas.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Divendres, 20 de gener de 1922

Els nous aranzels

EL Govern examina ara la tasca realitzada per la Junta d'Aranzels i Valoracions. Potser mai no havien estat estudiats uns aranzels amb la cura i la minuciositat d'ara. I és que potser mai les circumstàncies universals no hhavien estat tan excepcionals, tan extraordinàries.

Fortuna gran ha estat per a la indústria i la producció catalana que en aquests moments hagin tingut intervenció decisiva en aquest estudi homes polítics tan capacitats de les necessitats i dels interessos legítims de l'economia pairal com els nostres illustres amics En Francesc Cambó i En Josep Bertràn i Musitu.

L'actuació llur en aquesta matèria, coneixedors com són de les realitats catalanes, ha constituït evidentment una garantia per a tots els interessos legítims. Sense accedir a pretensions exageredes o desmesurats desigs dels interessos privats, han sabut vetllar amorosívolament pels interessos permanents de la nostra producció, pels interessos collectius.

Tots els qui estimem la nostra riquesa, patrimoni comú de tots els catalans, part integrant de la nostra personalitat nacional, han de sentir la natural satisfacció en saber que aquests importantíssims interessos de la nostra producció han estat sàviament i patriòticament i eficaçment protegits per la intervenció dels Srs. Cambó i Bertràn i Musitu en l'estudi dels aranzels.

Es cert que altres aranzels anteriors havien satisfet les aspiracions de la indústria catalana. Cal recordar, però, les angoixes i els esforços i els sacrificis de tota mena que costà alguna vegada aconseguir el que ara hem obtingut normalment. En lloc dels prejudicis, l'hostilitat instintiva o la incomprensió absoluta amb què altres vegades ha hagut de lluitar la producció catalana, han trobat ara, dins les esferes del Govern, el coneixement mestrívol de la matèria, la cura benèvola, la comprensió intelligent.

La indústria i la producció del país han pogut, doncs, veure sense alarma, la revisió aranzelària. I Catalunya, que hauria estat la més perjudicada si en aquesta revisió hagués prevalgut un criteri teòric contrari a la realitat universal i a la conveniència del país, o una actuació allunyada de l'essència del problema pels prejudicis o la ignorància, ha d'agrair, i agraeix, als nostres illustres amics En Francesc Cambó i En Josep Bertràn i Musitu tot el que han fet en defensa dels nostres interessos permanents, dels nostres interessos collectius.

Joan Braquer i Roger

La greu malaltia que de molt temps ha tenia postrat aquest benemèrit fill de Vilanova i Geltrú ha tingut un fatal desenllaç aquesta nit. (A. C. S.)

Previent la imminència de tan terrible traspàs, el dia de Sant Antoni, al cap-vespre, rebé Nostramo com a Viàtic i l'Extremunció, amb tals demostracions de fervor i piedat que enternì els pocs concorrents que ho presenciaren, car pel mal temps que feia no pogué donar-se la solemnitat deguda, i desitjada pel propi malalt, per acompanyar el Santíssim.

Demà, a les deu del matí, se celebraran l'enterrament i funerals a la parròquia de Sant Antoni.

Comptava el finat 56 anys, i era actualment regidor síndic de l'Ajuntament de Vilanova, que havia presidit mantes vegades, i en la tasca del càrrec havia excel-lit sempre, esdevenint l'alcalde únic insubstituible de la vila, mentre les seves forces li ho permeteren; era procurador dels Tribunals; secretari d'Obres de l'Estany de Foix des de la concessió, ultra altres càrrecs de menor importància, en tots els quals palesà sempre el seu amor a la vila, multiplicant-se i posant-hi tot el seu alt patriotisme en la infinitat d'afers que en la seva llarga estada dintre el municipi ho reclamaren.

Era l'únic polític de la vila en l'ample sentit de la paraula; l'únic, fins ara, que ha sabut encarrilar les questions vitals del poble pels viaranys més encertats per assolir aquells objectius i totes aquelles coses que l'havien de beneficiar, sense les estridències esvalotadores que ho tiren tot a rodar.

De molt temps presidia el Centre Català, i en ell hi havia un decidit entusiasta i gran factor del nacionalisme floreixent a Vilanova, un col·laborador decidit i braç dret dels diputats de la Mancomunitat i del senyor Bertran i Musitu per tot el que allà interessava. Per això hem vist hissada la bandera barrada amb grans crespons negres a l'estatge de la primera entitat nacionalista vilanovina, i la seva mort ha causat gran sentiment entre les incomptables amistats que tenia.

Vilanova ha perdut un altre dels seus més benemèrits compatricis.

Descansi en pau, i rebi la seva inconsolable vídua, germans i família tota l'expressió del nostre més sentit condol, que ajuntem al de tot Vilanova.

La Universitat

Per R. O. s'ha declarat desert per manca d'aspirant el concurs de trasllat per a proveir la plaça de regent de la secció elemental femenina de l'Escola d'Intendents Mercantils de Barcelona.

—S'ha possessionat d'una escola d'aquesta capital la mestressa Dolors Blanqué en virtut de permuta amb Carolina Casas.

—Han visitat al rector el nou catedràtic de dret mercantil de l'Escola d'Intendents Mercantils de Barcelona Ricard Espejo, i Francesc Filomena Castro, director de l'Escola Federal Elies Rodríguez, de Venezuela, el qual ve delegat del Govern d'aquell país perquè visiti els principals centres culturals d'Espanya.

—El rector ha citat per a dimarts vinent a les dotze la Junta econòmica.

—Segons comunica el cap de secció s'ha produït la vacant de mestressa de Santa Maria d'Oló, havent-se de proveir entre opositors en expectació de destí.

—En virtut de concurs ha estat nomenat ajudant de taller de l'Escola Industrial de Terrassa En Hermies Busqué.

—S'ha dictat una R. O. convocant a concurs la provisió de la plaça de professor de francès de l'Institut de Reus.

—El rector ha autoritzat a don Albert Marcó per a dirigir una escola no oficial d'ensenyaments de comerç i idiomes a la ciutat de Lleyda.

Les Idees i les Imatges

LA REGLA INELUDIBLE

... Assenyalàvem, ahir, amb un text de Baudelaire a l'apoi, la importància suma de la regla i la seva capacitat, inestroncable, per a crear valors estètiques originals.

En bon nombre de jovençans, — us direu, sens dubte — la regla, d'un bell començament, els copsà les ales.

No neguem que són freqüents i dolorosos aquests casos.

quests casos.

La regla, de primer antuvi, havia posat la intel·ligència i la sensibilitat dels neòfits a prova.

Els uns — pecant per excés — es revoltaren infructuosament.

Els altres — per defecte — es doblegaren estèrilment.

Ni els uns ni els altres hagueren esment del cabdal axioma de què sols el que accepta amb virior una disciplina hi pot vèncer.

Aquestes teories resulten assats espartanes. Són d'una duresa excessiva. Ho reconeixem.

El nostre cor, no cal dir com se n'esberlat en connotar-les, però la nostra raó es veu forçada d'acceptar-ne — biològicament i estètica — el fet cru i la rigorosa necessitat.

JOSEP MARIA JUNOY

Generalitat

L'AERODROM DE VILAFRANCA

El diputat de la Mancomunitat don Enric Ràfols ha recorregut aquests dies les principals poblacions del districte de Vilafranca, acompanyat dels seus amics senyor Carreras i l'advocat del Vendrell don Joan Vidal Salvó, fent treballs encaminats a la instal·lació de l'estació internacional de la línia Tolosa-Casablanca.

Demà passat, diumenge, el senyor Ràfols tornarà a Vilafranca amb l'objecte de concretar amb l'Ajuntament i les forces vives de la vila algunes dades relacionades amb aquest projecte que, com és natural, ha despertat, entre els vilafranquins, un general interès.

EL CONSELL PERMANENT

Despatx de tràmit de la Secció de carreteres, camins i ponts, en la reunió del Consell Permanent dels dies 18 i 19 del corrent:

Continuació dels treballs que es realitzen per administració a la carretera d'Artesa a Tremp a Vilanova de Meyà per Alentorn; en el camí de Vacarisses a la carretera d'Esparraguera a Manresa; en la carretera de Sant Sadurní de Noya a Sentmenat; en el pont d'enllaç dels Brucs del Mig i de Baix amb el de la parròquia, i en el camí veïnal de Bagur a la Platja d'Aiguablava, amb ramal a la de Fornells.

Autorització per a realitzar per administració les inversions i consolidacions de grava per als adobs del camí de Vilassar a Cubils; quilòmetre 5 de la carretera de Gràcia a Manresa; quilòmetres 10 i 11 de la carretera de Montesquiu a Berga; camí de Collsuspina a Santa Maria de Seva; i carretera de Collsuspina al límit amb Girona en direcció a Viladrau; quilòmetres 14 i 15 de la carretera de Tarragona a Pont d'Armentera; quilòmetre 3 de la carretera de Cabra a Sarreal.

Adquisició de material destinat al servei de conservació de carreteres, camins i ponts.

Designació del diputat senyor Marquès per assistir a l'acte de subhasta del camí de Sant Andreu de Llevaneres a la caretera de Madrid a França, que se celebrarà el dia 24 pròxim a les onze del matí.

Necrològica

La virtuosa senyora Na Serafina Bella de Cataumbert ha passat a millor vida, produint la seva mort fort desconsol entre les persones que tingueren la satisfacció de tractar-la.

D. E. P. i rebi la família l'expressió del nostre condol, especialment el seu germà Ramon, el volgut company.

A l'entorn de la crisi de l'habitació popular

IX

L'obra dels municipis italians. — Milà

La tasca realitzada a la industriosa capital de la Lombardia és admirable. Milà ha sabut constituir, també en ço que al problema de l'habitació es refereix, un brillant exemple que han aant seguint les més populoses ciutats italianes i ha sabut trobar la forma pràctica de l'organització en què un dia o altre caldrà que inspirin les seves normes de govern totes les viles mediterrànies, quan tractin de donar un impuls veritat a la solució de l'actual crisi.

L'obra de l'Institut Autònom per a les cases populars, constitueix el més gran i més afortunat esforç realitzat, i un títol d'honor pels elements que l'inspiren, els quals, sense esperar que el preu dels materials es reduëixi — hipòtesi dubtosa —, sense preocupar-se tampoc excessivament de l'abast financier de l'obra, comprenent que, tractant-se d'una necessitat pública, el factor cost ha de passar a segona línia, van desenrotllant un vast pla d'edificacions populars.

L'Institut de Milà comptava, en 30 de setembre de 1920, amb un capital de 16.849.491'31 lires en metàl·lic i terrenys del Municipi; més 2.588.516'05 lires de reserves i 7.283.020'87 de préstecs contractats amb el Fons de Previsió del personal tramviari, la Caixa d'Estalvis de la província Lombarda, el Mont de Pietat de Milà i l'Institut Nacional de Crèdit per a la Cooperació.

Les aportacions patrimonials sumaven 23.550.395 lires repartides en la següent forma: vuit barriades populars construïdes abans de la guerra, 16.113.999 lires; construccions en curs, 5.889.786; foro de maons de la seva propietat (capaç de produir 12 milions de maons anuals) i altres materials en dipòsit 1.419.217 lires; més terrenys edificables 127.393 lires.

En aquestes xifres no queda inclòs el cost de les quatre barriades-jardí a Campo dei Fiori, Baravalle, Grau Saso i Tiépolo, diversos indrets de la ciutat, construïdes en terrenys del Municipi i amb capitals facilitats per aquest, sumant 9.464.752'86 lires conferides com a patrimoni a l'Institut Autònom que té cura de l'administració.

El resum de l'obra realitzada pot quedar concretat:

Abans de la guerra (1903-1913). — 68 cases populars amb 3.055 habitants familiars i 5.505 cambres, i 22 caseles habitades per 160 famílies ocupant 492 cambres.

Després de la guerra (1919-1920). — Tres cases populars, 174 habitacions, 474 cambres; 323 casetes repartides en les 4 barriades jardí indicades, en les quals viuen 562 famílies que ocupen 1.642 cambres.

1920-1921. — cinc cases populars; 922 habitacions de família; 649 cambres.

En total, després de la guerra s'han construït 938 allotjaments familiars de diversa cabuda, sumant 2.765 cambres dormitoris.

Durant la guerra la construcció de cases populars a Milà, com a tot Itàlia, estigué paralitzada gairebé en termes absoluts.

Les barriades construïdes després de l'armistici signifiquen la resolució de les dificultats que contenen els problemes econòmics actuals, i per això constitueix el laboriós Institut de Milà el cabdal de les més profitoses ensenyances.

Adjunts a les cases a bon preu, es troben forns de coure pa i cuines que serveixen menjars econòmics, Cooperatives de consum, Restaurants populars, Asils bressol per a infants de llet, Escoles primàries i especials, entre aquestes les de treballs per a la dona, sales de conferències on es donen ensenyaments pràctics, Biblioteques amb un total de 50.000 obres consultades en 1920, dispensaris mèdics, establiments de banys i gran nombre de locals-safareigos, un hotel-restaurant a bon preu per a obrers solters i 11.000 metres quadrats d'espais destinats a horts de conreu dels llogaters.

El conjunt de l'obra acabada representava en 1920 l'allotjament de 14.000 persones en condicions immillorables materials i morals. Les construccions en curs augmenten cada dia el nombre de beneficiats.

Els llogaters constitueixen societats que organitzen reunions de passatemps i funcions benèfiques a profit dels més necessitats de les barriades, obeint a un sentiment de germanor que en tota la seva actuació posa de relleu l'Institut. Elegits pels caps de família, tenen també llurs representants en el Consell d'Administració d'aquest.

En les barriades-jardí, construïdes en 1919, el promig de cost per cambra fou de 5.500 a 6.000 lires. En les cases de pisos edificades en 1920, de 12.000 lires, i en les de 1921, 13.000 lires. Contràriament al que succeeix en la majoria dels casos, les habitacions en xalets resultaven a més bon preu que les cases populars, degut a què foren fabricats en sèrie, amb la qual cosa s'obtingué una crescudíssima rebaixa.

El promig dels lloguers per a 1922 serà el següent:

En les barriades-jardí: Habitació de dues cambres, 600 lires l'any; de tres cambres, 750 lires; de quatre cambres, 1.150 lires; de cinc cambres, 1.450 lires, i de sis cambres, 2.000 lires.

En les cases populars: Habitació de dues cambres, de 800 a 1.300 lires l'any; de tres cambres, de 1.200 a 2.000 lires l'any, de quatre cambres, de 1.600 a 2.600 lires; de cinc cambres, de 2.000 a 3.200 lires; de sis cambres, de 2.400 a 3.800 lires.

(En el nombre de cambres no es comprèn el menjador i els anexos.)

Ultra l'obra en curs de realització, l'Institut es proposa l'edificació d'unes 7.000 cambres a diversos indrets, un d'ells St. Siro, on hi crearà una barriada-jardí de 1.000 casetes. El cost total dels projectes ve calculat en 83 milions de lires, d'una part dels quals se'n disposa ja, estant molt avançats els treballs per a la concessió dels restants per diverses entitats de crèdit.

L'Institut Autònom de Milà dóna en el seu conjunt una màxima sensació de serietat. Per això la ciutat se'n mostra orgullosa i per tot Itàlia és mirat amb la major simpatia. També a l'estranger, quan les diverses modalitats de l'extens pla que realitza en el camí de les solucions al problema de l'habitació siguin més conegudes, s'aplaudirà sense reserves l'exemplaritat del seu esforç.

Eugeni GIRAL D'ARQUER

Municipi

EN HONOR D'UN MESTRE

Els regidors senyors Caraben, Trius i Gabarró han formulat una moció davant la Comissió de Foment interessant que per a perpetuar la memòria del que fou mestre de les Escoles municipals, Miquel Bleach, es doni aquest nom a l'actual carrer de Magòria que passa per darrera la Tinència d'Alcaldia del districte setè, singnificant així l'agraïment de les barriades de Sans i Hostafranchs envers el dit mestre per la seva bona gestió en les escoles que dirigí.

CONTRA EL CONREU DE L'ARROS AL PLA DEL LLOBREGAT

Han visitat el senyor alcalde el diputat de la Mancomunitat de Catalunya senyor Bofill i Matas, el regidor senyor Puig i Corominas i el director de l'Aeronàutica Naval senyor Cardona, pregant-li que interposi la seva influència per a evitar el conreu de l'arròs a les terres del baix Llobregat, per l'increment que pren el paludisme.

DELEGACIONS

L'Alcaldia ha delegat la seva representació en el tinent d'alcalde senyor Puig i Esteve perquè acompanyi l'Orfeó Gracienc en la seva excursió artística a Sabadell, que efectuarà el pròxim diumenge, i en el regidor senyor Puig i Corominas per a la sessió inaugural de curs que celebrarà aquesta nit l'Acadèmia d'Higiene de Catalunya.

AGRAIMENT A L'ALCALDE

A l'Alcaldia s'han rebut expressives comunicacions de les Seccions de Catalunya i València de l'entitat «Nostra Parla», agraint al senyor Martínez Domingo la seva gentilesa per haver presidit l'acte d'homenatge a la Llengua Catalana amb motiu de la Diada d'aquesta i pel discurs que pronuncià en la dita festa.

El programa de M. Poincaré

La declaració ministerial del nou Govern francès i el discurs que ha pronunciat el president del Consell, contenen un programa que poden subscriure, amb variants d'expressió, tots els francesos que no pertanyin a l'extrema esquerra. Tal com M. Poincaré ha exposat el seu programa, aquest no presenta cap diferència notable respecte al de M. Briand.

Però és que les diferències entre la política de M. Briand i la de M. Poincaré no estan en els objectius, sinó en els procediments per assolir-los. I tocant als procediments, M. Poincaré no ha dit gaire cosa, ni en la declaració ni en el discurs. Es veritat que aquest aspecte del problema, per la seva pròpia natura i per la present delicada situació internacional de França, no es presta a manifestacions explícites per part del Govern.

El to de la declaració i el del discurs no és, naturalment, el mateix to dels articles periodístics de M. Poincaré. Precisament aquest sembla tenir interès a esvair o atenuar l'anomenada d'home rígid i intransigent que el volta.

Una allusió, feta de biaix, a la Conferència de Gènova, ha estat tot seguit recollida per M. Briand, qui ha negat la possibilitat que Alemanya obtingui en la dita Conferència la revisió del tractat de Versalles. Ha tingut sort M. Poincaré que els delegats de Cannes han considerat vàlids i ferms els acords presos abans de la dimissió de M. Briand, entre els quals hi ha el de la Conferència econòmica de Gènova. Ara M. Poincaré es considera lligat per l'acord en el qual M. Briand intervingué. Això li permet l'esquivar elegantment el conflicte en què s'hauria vist si el nou Govern hagués hagut de resoldre sobre la Conferència.

On ha estat més explícit M. Poincaré és en la qüestió dels inculpats de guerra. Ha declarat que cal reclamar com més aviat millor que siguin lliurats als aliats i ha recordat que, en cas de resistència per part d'Alemanya, hi ha sancions previstes en el tractat de Versalles. Aquesta qüestió dels inculpats pot entravessar-se perillosament en el camí de les relacions germano-aliades.

A. ROVIRA I VIRGILI

Gran Teatre del Liceu

EL CAVALLER DE LA ROSA

Amb els mateixos valuosos elements que posaren per primera vegada aquesta obra deliciosa a Barcelona, durant la proppassada temporada de primavera, fou represa ahir nit, afirmant aquesta represa la valor indiscutible d'aquesta famosa comèdia lírica de Strauss i els mèrits de tots els artistes alemanys que tan admirablement la canten i la interpreten, d'una manera especial els dots de gran director que posseeix el mestre Bru Walter, el qual, malgrat l'escàs nombre d'assaigs que poden fer-se al Liceu, ha aconseguit, com l'altra vegada, posar l'obra d'una manera digna i seriosa, sabent donar, vencent les contínues dificultats que es troben en la partitura de Strauss, color i unitat a l'orquestra i expansió i vida al conjunt en general.

«El cavaller de la rosa» de Strauss és, evidentment, una de les seves produccions cabdals. Hi ha en força moments d'aquesta obra — tot el final del primer acte, l'escena de la remesa de la rosa i el duo que segueix del segon, i aquell portentós trio final del tercer acte — un lirisme tan pur i elevat, tan fondament sentit i d'inspiració tan distingida, tan sostinguda i espontània, com potser no el trobarem en cap més obra d'ell. Aquests moments de l'obra que citem ens semblen ara, com ja ens semblaren la primera vegada que els sentírem, d'una gran bellesa i d'una excelsa i portentosa musicalitat.

La música d'aquesta comèdia, tota ella dins l'ambient galant del divuitè segle, és sempre fina i insinuant; la ironia més subtil i aguda juga amb allò grotesc, i una ardent voluptuositat alterna amb els sentiments més afectuosos, més veritables i més purs.

L'orquestració és, en tots moments, admirable. Rica i variada de moviments, d'expressió i de matisos i sense vanes i pomposes sonoritats inútils, i clara i neta i equilibrada, constitueix ella una contínua joia per a l'orella. El mestre Walter, amb el seu gran talent de director, sabé a meravella fer ressortir totes aquestes qualitats, donant-nos de «El cavaller de la rosa» una interpretació fidel i sota tots conceptes digna dels millors elogis.

Hem de repetir aquí totes les lloances que amb el major entusiasme prodigàrem en altra ocasió a les eminents artistes senyores Reinhardt, Schumann i Gentner. Potser no les trobarem ahir tan clares de veu com la primera vegada que vingueren. No donem cap importància a això perquè ho creiem una cosa passatgera. Amb tot, cal dir que elles estigueren incomparables durant tota l'obra, encarnant d'una manera perfecta els seus difícils personatges i sabent donar tota la intenció i tot el caràcter a la deliciosa i difícil música de Strauss. Hom no es cansaria d'escoltar aquell adorable tercet final que difícilment pot cantar-se i interpretar-se millor.

Només amb grans artistes, amb artistes de tot primer ordre, com són les senyores Reinhard, Schumann i Gentner, i amb un gran mestre com en Bru Walter, pot aconseguir-se aquell conjunt perfecte que verament sorprèn i emociona.

El senyor Lattermann estigué molt just i ple de caràcter en el seu paper de Baró, demostrant ésser un veritable artista, encara que potser abusà ahir nit un xic massa de la nota grotesca i no es mogué sempre dins aquella prudent discreció que la mateixa categoria de l'obra demana i exigeix. Molt bé i molt sobri el senyor Schutzendorff en el seu paper de Senyor de Faniual. Secundaren excel·lentment els senyors Zanardi i Metzger, com també els senyors Kuhn, Gallofré, Oliva i Giralt. En general tothom complí bé la seva tasca, i el conjunt, salvant petites i inevitables deficiències, fou força notable. La direcció d'escena, a càrrec del senyor Franz Ludwig-Horth, ben cuidada dins el que el teatre aquest permet.

Ens dol, i hem de dir-ho, el decorat que trobem en absolut desentonat. Totes les obres tenen el seu to i això, encara que no ho sembli, és una cosa indispensable per a l'espectador. La música d'aquesta comèdia lírica de Strauss és de colors sensuals, vibrants i opulents, barrejats amb l'esplendor de l'or i amb la puresa del blanc. El decorat del Liceu no interpreta la música de Strauss ni té res que veure amb ella.

Ah! com el públic començarà a trobar-se bé al teatre el dia que sapiguém entendre i cuidar aquestes coses!

El públic molt selecte i força nombrós rebé l'obra amb continuades mostres d'entusiasme ovacionant als artistes i al mestre Walter, al final de cada acte, i d'una manera sorollosa i unànime en acabar la representació.

L'empresa del nostre Gran Teatre ha estat encertada en donar-nos la represa d'aquesta obra exquisida amb els notables elements amb que ens l'ha donada i creiem que el públic intel·ligent de Barcelona sabrà demostrar-li i sabrà corresponder al seu esforç.

J. LL.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ho el menor cas) d'avalar degudament els originals amb un segell a una firma.

Eleccions municipals

Oficines electorals

Central

Lliga Regionalista, Boters, núm. 4, pral.

Les llistes del cens electoral d'enguany són les rectificades en abril de 1921.

Cal que l'elector s'assabenti de la secció a la qual pertany.

No espereu els darrers dies.

DISTRICTE I

Casal Nacionalista de la Barceloneta, Mar, 14.

Ateneu Democràtic Regionalista, Wad-Ras, 208 (Poble Nou).

DISTRICTE II

Mercaders, 38.

DISTRICTE III

Lliga Regionalista, Boters, 4, principal.

DISTRICTE IV

Ateneu Nacionalista Verdaguer, Nàpols, 215.

DISTRICTE V

«Catalunya», Associació Autonomista del Districte V., Nou de la Rambla, 16.

DISTRICTE VI

Ateneu Autonomista del Districte VI, Plaça dels Angels, 3.

DISTRICTE VII

Casino de Sans, Sans, 114.

Casino Regionalista de la Bordeta, Segunt, 2.

Lliga Regionalista de la Creu Coberta, Corts, 380.

Ateneu Democràcia, Aragó, 135.

Joventut de Les Corts, Plaça de la Concòrdia, 10.

Barriada de Sant Antoni (Poble Sec), Ronda de Sant Pau, 5, entresol.

Casino Liberal Instructiu, Lamote, núms. 41 i 43.

Centre Liberal Autonomista, Rocafort, 33, i Passeig de la Creu Coberta, 41.

Renovació Liberal Autonomista, Vallespir, 85, i Rolanda, 3.

Casino Liberal Autonomista, Cabestany, 10 i 12 (Les Corts).

Casino Liberal Autonomista, Gavà, núm. 51.

Centre Polític Autonomista, Salou, 2.

DISTRICTE VIII

Lliga Regionalista de Gràcia, Salmerón, 73.

Centre Autonomista Català de Sant Gervasi, Passatge Mulet, 14.

DISTRICTE IX

Centre Popular Catalanista de Sant Andreu, Sant Andreu, 146.

Centre Català d'Horta i Santa Eulàlia, Plaça Santes Creus, 2.

DISTRICTE X

Ateneu Democràtic Regionalista del Poble Nou, Wad-Ras, 208.

Ateneu Obrer Català de Sant Martí, Plaça Mercat, 2.

Ateneu Nacionalista «Verdaguer», Nàpols, 215.

SARRIÀ

Centre Regionalista de Sarrià, carrer Cuyàs, 14.

D'espectacles

LA COMPANYIA DE DE SANCTIS

«L'autoritario», una altra obra que ha donat a conèixer Alfred de Sanctis al Romea, davant del públic selectíssim que s'hi congrega totes les nits, ha donat ocasió al gran artista italià per a donar una prova més dels seus talents, i per a presentar un nou motiu del seu art incomparable.

El protagonista del drama de Clerc és un home que té un sentit extremadament rigurós de l'autoritat, la qual cosa fa que visqui una vida violenta i que topi sovint amb els que el rodegen.

El drama es desenrotlla en aquest ambient i el resultat és la mort de l'esposa del protagonista i l'allunyament del fill de la casa paterna.

Es impossible una unió entre pare i fill, donada la divergència de temperaments i la tenacitat amb que el primer vol sostenir l'autoritat damunt de tot, quan ell sols dóna valor a les coses mateixes, mentre el fill té altres idealitats.

De Sanctis dóna vida a la figura del protagonista d'una manera perfecta, arribant a donar a l'espectador la idea de trobar-se davant d'una realitat.

Tots els altres artistes de la companyia el secundaren dignament, sobresortint el senyor Riccioti.

El conjunt, com sempre.

El públic va aplaudir devotament a l'acabament de tots els actes.

Diversos literats i artistes han visitat, en son «camerino», l'actor Comm. Alfred De Sanctis, amb l'objecte de felicitar-lo per la labor que ve realitzant al Teatre Romea.

Entre els allí presents hi havia En Santiago Russiñol, la qual cosa donà motiu perquè De Sanctis fos invitat a visitar «El cau-ferrat», de Sitges.

De Sanctis acceptà, i, en conseqüència, demà tindrà lloc la dita excursió, a la qual assistiran, entre altres, don Santiago Russiñol i els senyors Vilumara, Fabrés i Canals.

El projecte de llei d'ordenació bancària

V i últim

La moneda té dos substituts naturals en la seva funció de mitjà de canvi:

Primer: el bitllet de Banc.

Segon: el xec.

El primer s'ajusta d'acord amb les prescripcions de la llei i amb la garantia d'una reserva metàl·lica i fins el límit que determina la llei. Ha de posar-se un límit a la circulació de bitllets a fi d'evitar tota inflació i així fer possible que el bitllet circuli juntament amb la moneda metàl·lica sense depreciació en relació amb aquesta.

Malgrat l'elasticitat que aquesta forma de crèdit dóna a la circulació, el progrés i desenrotllament de les activitats econòmiques mundials, des de mitjan segle passat fins avui, féu que la necessitat de moneda augmentés molt més de pressa que la quantitat d'aquesta. El resultat fou l'ús del xec com a instrument de crèdit substitutiu de la moneda metàl·lica i del bitllet.

El xec, com tot instrument de crèdit té una base moral i una altra de mamterial. La primera és la confiança que serà convertit en moneda quan es presenti al cobrament; la segona és el compte-corrent bancari, que respon de la seva convertibilitat.

Per conseqüent, l'ús intens del xec no existeix sinó en aquells països que tenen una bona organització econòmica. I diem una bona organització econòmica perquè la base d'aquesta reposa en l'existència d'una gran confiança del públic, en la solvència dels individus i de les empreses i en una Banca gran i potent que canalitzi la circulació de tota la riquesa.

Com que quan una col·lectivitat fa ús del xec per als seus pagaments, no necessita tenir en caixa aquella quantitat de numerari que requereix el sistema de pagaments en moneda o en bitllets, aquesta va a parar als comptes-corrents dels Bancs. I com que l'essència de la Banca Comercial és el compte-corrent, no cal dir que com més gran serà la proporció d'aquests, més gran serà la Banca i més beneficiós per al país, el qual, amb la mateixa quantitat de moneda circulant, tindrà un molt més gran aprofitament degut a la major rapidesa de circulació.

Això es comprèn si es consideren les xifres de l'estadística. A Espanya, abans de la guerra, la circulació mitja del diner era de 14 voltes l'any. Vol dir que una quantitat d'un milió de pessetes en moneda o bitllets de Banc, tenint en compte que donava 14 tombs a l'any, equivalia a 1.000.000 × 14 = 14.000.000 de pessetes en un any. A Londres, la circulació del diner era de 140 voltes l'any: vol dir, que la mateixa quantitat d'un milió de pesetes en circulació equivalia a 1.000.000 × 140 = 140.000.000 de pessetes. Es a dir, a Anglaterra, mitjançant aquesta nova modalitat del crèdit, el diner tenia un aprofitament deu vegades superior al que tenia a Espanya.

Fóra, doncs, molt de desitjar que la nostra economia s'adaptés a l'ús del xec. Ara bé; cal no oblidar que l'ús del xec, com el de tots els invents i el de totes les innovacions, no obeeix mai a un caprici, sinó a una necessitat. I aquesta pot ésser directa o indirecta; afavorida per la llei o retardada per la llei. A Anglaterra aquesta necessitat fou directa, encara que no estimulada per la llei en forma expressa.

Fins al 1844 hi havia a Anglaterra el perill que en virtut de les noves emissions de bitllets de Banc, que era necessari acordar continuament, arribés un moment que el bitllet de banc suplantés l'or en la seva condició monetària. A Anglaterra li convenia fer desaparèixer aquest perill; Londres era ja el centre financier del món, degut a l'existència del mercat de l'or, el qual metall és el prototipus de la valor en el comerç internacional, i si el bitllet de banc prenia el paper de l'or en la circulació monetària, podria haver perdut fàcilment el seu prestigi internacional i la seva situació privilegiada. La llei de Banca de 1844 establí que passant d'una quantitat determinada, tota la circulació fiduciària havia d'estar íntegrament coberta per or. Vol dir, que en l'esdevenidor la quantitat de bitllets de banc quedava supeditada a la quantitat d'or que hi hagués al país.

Com que des d'aquella data la necessitat de numerari ha augmentat en proporcions fabuloses, els anglesos es trobaren en la necessitat absoluta de cercar un instrument de crèdit que substituís la moneda, i el qual fou el xec. Els altres països no han tingut una necessitat tan urgeta, però s'han vist obligats a adoptar aquesta forma de crèdit per la influència més o menys directa de l'economia anglesa. En aquestes circumstàncies, no és d'estranyar que siguin els països de parla anglesa com els Estats Units, Canadà, etc., els que en major escala hagin introduït l'ús del xec en llurs economies.

Es evident que a Espanya hem donat un gran pas en aquest sentit des de 1913 fins a 1921, en el qual període de temps els comptes corrents de la Banca privada han augmentat de més del 500 per 1000. Però, perquè aquest moviment es generalitzi es necessari que estigui afavorit per la llei en el sentit de reduir l'impost de timbre a què avui està subjecta aquesta circulació i estimular la creació de cambres de compensació («clearing-houses») per a la liquidació entre els banquers dels xecs que es paguin diàriament sense necessitat de la transferència de fons, antieconòmica i perillosa.

L'actual ministre de Finances no ha descuidat pas, en presentar el projecte de llei d'Ordenació Bancària, aquest aspecte importantíssim del problema. En la base cinquena de l'article segon, es diu que a cada zona bancària podrà establir-s'hi una cambra de compensació entre els Bancs i banquers inscrits i en l'apartat b, de la base sisena del mateix article, es fa constar que els Bancs i banquers inscrits tindran preferència per a concertar amb l'Estat un règim especial per a l'establiment del xec creuat i de viatge i per a obtenir un concert per l'impost del timbre sobre els xecs i talons.

D'aquesta manera, l'Estat marca l'orientació en la llei, procura accelerar l'adaptació de la vida espanyola a l'economia del xec, i, d'aconseguir-ho, s'haurà dotat la nostra economia d'una de les rames més importants que esgrimeixen les economies estrangeres en la lluita econòmica mundial.

ANDREU BAUSILI.

L'actualitat social

VISTA DE LA CAUSA PER LES BOMBES DEL CARRER DELS METGES

Avui s'ha celebrat a la Secció I el judici per jurats contra Isabel Prat, la mestressa d'una botigueta de plats i olles del carrer dels Metges, on explotaren unes bombes mentre les confeccionaven dos fills de la processada i un amic, matant-los a tots tres.

El fiscal ha sostingut la culpabilitat de la processada i el defensor la seva innocència per ignorar el que feien els seus fills.

El veredicta ha estat d'inculpabilitat, essent absolta i alliberada.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

PARLA EL MINISTRE DE MARINA

Madrid, 20, 2 tarda.

El ministre de Marina ha manifestat als periodistes que no és exacte que la Junta de Defensa Nacional del Regne es reuneixi per a l'adquisició d'algunes unitats navals destinades a la marina de guerra, perquè és assumpte que no li atany.

S'ocuparà la Junta de fixar les quantitats per a la construcció de bases navals.

Ha confirmat el ministre de Marina que en el Consell d'aquesta tarda els ministres s'ocuparan de resoldre les discrepàncies que existeixen en alguns punts sobre l'apreciació dels drets del nou aranzel.

LA REINA

La reina Victòria es troba molt millorada del catarro gripal que pateix.

LA «GACETA»

La «Gaceta» publica:

Reial ordre del ministeri de Foment, donant disposicions encaminades a què els pressupostos elevats a aquell ministeri, per a llur examen, per les Cambres de Comerç, Indústria i Navegació, no siguin una ficció, on s'acumulin quantitats pendents de cobrament i d'impossible aplicació.

Una altra disposant que se celebri un concurs per a la venda de blat de l'Estat que hi ha als dipòsits de Sant Sebastià.

Una altra idem id. idem, per a la venda del blat de l'Estat emmagatzemat als ports de Màlaga, Cádiz i Alacant, i en els dipòsits de Cartagena.

DISCURS D'EN GARCIA PRIETO

El diumenge vinent se celebrarà un acte polític al Círcol Democràtic.

El cap del partit, marquès d'Alhucemas, pronunciarà un discurs.

FELICITACIO

La Cambra Espanyola de Comerç de Nova York, ha dirigit al Govern un telegrama felicitant-lo per la solució de la crisi.

ELS SERVEIS TELEFONICS

La Cambra de Comerç ha informat, a requeriment del ministre de Foment, sobre les sol·licituds presentades per les Companyies Peninsular de Telèfons i la Madrilènya de Telèfons, perquè se les autoritzi al senyalament d'una sobretaxa de cinc cèntims sobre les converses interurbanes, i dues pessetes als abonats anuals urbans, i perquè se'ls permeti implantar el servei de converses interurbanes de caràcter urgent, a tarifa triple de l'ordinària.

Ambdues sol·licituds han de desestimar-se, a judici de la Cambra, que estima infundada la instància, primer perquè es reclamen augments per al pagament de la quota que importen els retirs obrer de sa persona, en raó a què en data 30 de juny de 1920 es consentia l'augment amb un 25 per cent en les tarifes telefòniques, i ja era un fet la implantació de l'assegurança obligatòria per al retir per vellesa, ja que aquesta millora de caràcter social, té son origen en el reial decret de 11 de març de 1919; és a dir, molt anterior a l'augment consentit per V. E. segons l'esmentada reial ordre, després d'haver rebutjat en 1919 una altra instància de les empreses.

La Cambra de Comerç confia que el càlcul de les empreses no serà admès pel ministre, i que en lloc de coadjuvar a l'escàs interès que senten les empreses per a millorar les instal·lacions, així que s'acosta el termini de la concessió, les obligaria perquè conservin aquestes i a què atenguin degudament el servei, avui detestable.

En quant a la segona petició, això és, la relativa a l'establiment de converses urgents amb tarifa de triple taxa de la ordinària, afegeix:

Es també inaceptable, puix d'autoritzar-se, s'hauria instaurat per a sempre i com ordinari la conferència urgent, quedant, per tan sencl: procediment, consentida una elevació de 300 per cent en les tarifes.

La Cambra proposa, demés, que es requereixi a les empreses perquè corregeixin els defectes actuals, a fi de què les peticions d'abonament s'atenguin immediatament i el servei es presti amb la regularitat deguda.

UN PLET

Diu «El Debate» que el poble de Montemayor, propietat dels veins del mateix nom, del qual és copropietari don Alexandre Lerroux, ha acordat en recent plebiscit portar a aquest senyor als tribunals per incompliment de contracte.

Per a portar l'assumpte endavant s'ha nomenat una comissió que arribarà a Madrid un d'aquests dies per a plantejar l'asumpte davant del tribunal arbitral i, si és precis, arribar al plet.

A aquesta comissió s'han ofert alguns advocats, però sembla probable que s'encarregui de tot assumpte un il·lustre polític i notable jurisconsult.

NOTICIES DELS TEMPORALS

Almeria. — Els temporals continuen.

Al terme d'Alcolea el vent huracanat arrancà la majoria dels arbres fruiters, tirà la torre de l'església i les tanques del cementiri i causà greus destrosses en molts edificis.

El governador civil ha rebut un ofici de l'alcalde de la dita població reclamant auxili.

Corunya. — La comandància de Marina ha rebut un telegrama d'Astúries participant-li que prop de Mones han aparegut les restes del vapor «Antonio Pazo», de la matrícula de Corunya.

La tripulació, composta de sis homes, es creu desapareguda.

Ferrol. — S'ha reproduit el temporal.

Prop de l'Estaca de Varés s'ha trobat una embarcació abandonada suposant-se que la tripulació ha mort ofegada.

Cádiz. — Continua el temporal al mar, que presenta un aspecte imponent.

Alguns vaixells han entrat al port d'arribada forçosa.

Les grans pluges d'aquests dies es creuen beneficioses per als camps i és d'esperar una abundant collita que solucionarà la crisi provocada per una gran sequedat.

Sòria. — Ha quedat restablert el servei de correus interromput per les recents nevades.

Avila. — Segons comuniquen de Candelada ans d'ahir es desencadenà un cicló que causà grans destroces als camps i a la població.

Les pèrdues són considerables.

A Arenas de San Pedro i altres pobles del a provincia també ha causat grans destroces el temporal.

VAGA DE TIPOGRAFS

Bilbao. — Continua en igual estat la vaga de tipògrafs.

El comitè de vaga, després de celebrar una assemb'ea, remetéuma carta a les empreses dels diaris, invitant a una reunió de les dues parts litigants, per a cercar una forma d'arranjament.

Els directors i administradors dels periòdics han celebrat una reunió en la qual s'acordà insistir en què abans de negociar amb els vaguistes han de contestar a la última carta de les empreses, puix puix plantejaren la vaga sense respondre.

Per a evitar al tacament de les impremtes comercials anunciada pels patrons, s iels tipògrafs es negaven a confeccionar la fulla amb noticies locals, els vaguistes accediren abir, però avui s'ha presentat una comissió, que aribà quan es feia la fulla, i aconsegui que els tipògrafs no la componguessin.

DESPATX AMB EL REI

Madrid, 20, 4'15 tarda.

El senyor Maura ha despatxat breument amb el Rei.

Al sortir del Palau no ha fet als periodistes cap manifestació d'interès.

Després han despatxat amb els ministres de Foment, Instrucció pública i Treball.

El senyor Maestre ha anunciat que aquesta tarda, a les quatre, se celebrarà Consell de ministres a Finances, per a tractar de la qüestió aranzelària i altres assumptes importants.

DE MARINA

El ministre de Marina ha interessat del de Foment la concessió temporal del vapor «España número 3» i el servei de la seva dotació en determinades condicions per al transport de material adquirit a Anglaterra i del lastre que de les capitals dels departaments marítims ha de ser traslladat a Barcelona amb destí al «Dédalo».

Com a interventor tècnic dels serveis que ha des prestar el dit vaixell s'ha designat al capità de corbeta don Benet Pereira.

—Ha estat destinat a l'Estat Major Central el maquinista cap don Pasqual Gómez Vila.

—Ha estat donat de baixa el contramestre major don Gregori Rodríguez, que prestava servei a Cartagena.

NOTES DEL PALAU

El Rei ha tramès un telegrama de condol a la família del seu majordom don Joaquim María Rivero, que ha mort a Xerec de la Frontera.

—La Reina Victòria es troba avui molt millorada de l'afecció gripal que pateix.

—El Rei ha rebut aquest matí en audiència al ministre de Polònia, acompanyat del primer introductor d'ambaixadors, comte del Valle; als generals Ardanaz, Echagüe, Suárez Inclán i Sánchez, al conseller togat senyor Romanon, a l'auditor general senyor Blanco, als coronels senyors López García i Avilés, al tinent coronel senyor Serra, al comandant senyor Luque, al capità senyor Aspe, al tinent senyor González Besada i a l'alferes de complement senyor Urzaiz.

LES NEGOCIACIONS AMB FRANÇA

Al ministeri d'Estat han continuat les conferències dels tècnics amb el delegat francès M. Sarruys.

Fins ara no hi ha cap solució concreta, però les impresions són molt optimistes.

EL BLAT EXOTIC

El tipus d'oferta per a les noves subhastes de blat propietat de l'Estat, que està emmagatzemat a Alacant, Cartagena, Málaga i Sant Sebastià, és de 43 pessetes quintà mètric per al blat argentí, i de 45 per al nord-americà.

LA VAGA DE CARRILAIRES

Salamanca. — Per ordre governativa s'han clausurat els centres ferroviaris.

El governador de Zamora comunica haver rebutjat l'ofici de vaga en aquella línia, presentat pels obrers, per solidaritat amb els vaguistes salmantins.

El governador ha publicat un enèrgic ban, prohibint els grups i manifestacions públiques, els quals seran dissolts per la força armada. Aquesta mesura ha estat presa en vista de l'aspecte que va adquirint l'actitud dels vaguistes ferroviaris.

La companyia de Medina a Salamanca ha admès avui més personal nou.

La sala d'espera de l'estació s'ha convertit en arcova per al dit personal.

NOTES DE MELILLA

Melilla. — Els nostres aviadors han donat compte que prop de la posició d'Annual s'han format concentracions enemigues, al front de les quals hi ha Abd-el-Krim.

Componen aquesta harca beni-urriaguels i contingents mercenaris de Beni-Said, Beni-Ulisech i Tensaman.

La labor política iniciada a Nador está oferint excel·lents resultats. Fins ara van lliurats 60 fusells pels indígenes de la cabila de Mazuza.

A les immediacions d'Afxo han desaparegut les importants concentracions enemigues, les qual van ésser bombardejades pels aeroplans.

L'enemic ha deixat canons amb «cierre» i gran quantitat de projectils de canó.

Es continuen realitzant agressions isolades. A Taxuda, una d'aquestes agressions costà la vida a dos soldats de quota del regiment de Vergara.

El general Sanjurjo ha visitat les posicions avançades i campaments de Dar Drius, Batel, Dar Azugag i Dar Uyada. Va tenir frases d'elogi per als caps de totes les posicions, puix va trobar els serveis perfectament atesos.

La comissió de ferroviaris andalusos continua el repartiment de donatius als soldats de la guarnició de Málaga. Demà visitarà el zoco de Beni-Sicar.

Ha arribat el vapor correu, després d'haver amainat el tempo al de ponent. Portava molts passatgers, entre ells la duquessa de la Victòria, la qual, immediatament, es va dirigir a visitar els hospitals de la Creu Roja.

La marquesa del Mèrit, acompanyada del seu fill i el general Cabanellas, va tornar de Mont Arruit. Demà embarcarà cap a Málaga, puix es troba lleument malalta.

Per motius de salut ha dimitit el càrrec de cap de la policia de Melilla, el coronel de cavalleria don Marian Sánchez La Corte.

La segona esquadreta d'aviació ha bombardejat concentracions enemigues a la cabila de Beni-Ulisech, sobre les quals disparà també l'artilleria del grup d'instrucció, que va fer blancs admirables.

Els aviadors observaren que havien resultat ferits molts obrers indígenes que treballaven en la construcció de trinxeres, prop de Beni-Elixa i Aynbux.

Aquest matí, les esquadretes d'aviació han efectuat reconeixements sobre la zona de Tafersit, per a veure si hi havia concentracions enemigues.

Les columnes volants que operaven avui, han trobat els cadàvers de 19 soldats espanyols, víctimes de la catàstrofe de juliol, donant-los sepultura a Dar Drius.

A bord del vapor «Cabo Sacratif», van ésser embarcades les despulles de l'oficial senyor Burgos.

A L'ENTRADA AL CONSELL

Després de les quatre han quedat reunits els ministres al ministeri de Finances, per a celebrar Consell.

Al senyor Cambó no l'han pogut veure els periodistes, perque es troba des de primera hora de la tarda al despatx oficial.

Els periodistes han preguntat al marquès de Cortina si començaria a regir demà el nou aranzel, malgrat trobar-se pendent d'examen algunes partides.

—L'aranzel — ha dit el marquès de Cortina — començarà a regir en data pròxima, quan la fixi el Govern, perque encara que abans de la guerra s'obligava a que tingués l'aranzel la vigència de cinc anys, ara no passa així.

Des d'ara poden dir que totes les partides que es van examinant han estat objecte d'una rebaixa en els drets.

El president del Consell s'ha limitat a dir que el Consell seria llarg.

El senyor Francos Rodríguez ha dit que ahir va fer llit a conseqüència d'un fort refredat, i que s'havia llevat per a venir al Consell.

Després d'entrevistar-se amb els periodistes ha tornat per a dir-los que el Nunci de S. S. acabava d'arribar per a parlar amb el ministre d'Estat, perque les últimes noticies de Roma, respecte la salut del Sant Pare, eren bastant inquietants.

Quan ha arribat el ministre d'Estat li han pregat els periodistes els donés compte de la seva entrevista amb el Nunci, amb l'objecte d'evitar la publicació de noticies infundades, recordant-li a aquest efecte el famós telegrama que donà lloc a que el senyor Canalejas donés per mort a Pius X.

Atenent la indicació dels periodistes el ministre d'Estat ha tornat a posar-se en contacte amb ells per a dir-los que la visita del Nunci era exclusivament per a conèixer les noticies del Govern. Aquestes daten de la tarda d'ahir, en les que el nostre ambaixador al Vaticà no comunica noticies pessimistes.

Assisteix al Consell, després de la seva malaltia, el comte de Coello de Portugal.

El senyor Cierva ha estat l'últim d'arribar, dient que el seu retard obeia a què havia estat conferenciant amb l'Alt Comissari.

Al Marroc regna tranquil·litat.

L'ESTAT DEL SANT PARE

Les últimes noticies de Roma rebudes aquesta tarda a Madrid són de que el Papa s'ha agreujat, sofrint un atac de disnea.

Es reuniren els cardenals, que administraren a S. S. el Viàtic.

La noticia ha circulat a Roma rapidament, publicant un periòdic un extraordinari.

SOLDATS AL MARROC

A les cinc de la matinada ha sortit un tren militar conduint reclutes de l'actual reemplaç destinats als regiments expedicionaris d'Africa.

Altre tren ha sortit a dos quarts de vuit del matí, conduint 7 oficials i 207 individus de tropa. Aquests individus pertanyen a reclutes de l'actual reemplaç, els quals marxen a cobrir les vacants produides pels llicenciats de la quinta del 18.

DETALLS DE LES DARRERES OPERACIONS

Madrid, 20, 6'15 tarda

Larraix. — Detalls de l'operació realitzada ahir per les columnes de Larraix.

Concentrada a Muiros, sortí a la matinada una columna al comandament del general Barrera, emprenent la marxa per l'esquerra de les posicions preses últimament per a ocupar Schauses-El-Kasba.

Aviat es tingué contacte amb l'enemic, que oposà resistència al nostre avenç.

Les forces seguiren amb decidit empenyi cap a migdia estava aconseguit l'objectiu.

El general Barrera pujà a la posició i desistí d efortificar-la, puix havia d'exigir molts treballs impossibles d'efectuar en unes hores.

Les forces, vencent també la resistència de l'enemic, ocuparen altres dues posicions, les quals foren fortificades rapidament pels engiyners. L'una es denomina Schauen i està situada a dos quilòmetres al Sud de Achant-El-Kasba, i l'altra Dar Mottah, a la divisòria sobre l'Atas, al Nord de Mediera.

L'enemic, concentrat en grups nombrosos a la zona Est, fou durament castigat, deixant en poder nostre molts morts.

Mentrestant sortia de Nauder la columna allí concentrada, comandada pel coronel Daban, la qual féu una demostració pel sector de Beni-Arot, a fi de cridar l'atenció de l'enemic, amb el qual entaulà dur combat.

El replegament s'emprengué ben entrada la tarda, sense que les tropes fosin hostilitzades, no obstant la llarga distància i les condicions del terreny, el que confirma que l'enemic quedà molt abatut.

Les últimes tropes entraven al camp de concentració a les dotze de la nit.

ESTRANGER

L'Oficina Internacional del Treball

Ginebra, 20. — Ahir celebrà sessió la Comissió administrativa de l'Oficina Internacional del Treball, adoptant una resolució invitant el director de la dita Oficina a relacionar-se amb el Consell Suprem, fent-li avinent:

Primer. Que l'Oficina Internacional del Treball està disposada a facilitar tots els mitjans al seu abast en la labor de la Conferència de Gènova, prestant-li la seva experiència i la documentació que té respecte les qüestions obrera i industrial.

Segon. Per a prestar a la Conferència de Gènova el concurs eficaç de la Comissió administrativa de l'Oficina Internacional del Treball aquesta ha acordat que dos representants de cada un dels grups que la integren, o sia del Govern i dels patrons i obrers, i el director de l'expressada Oficina, es posaran a disposició de la Conferència de Gènova a l'objecte de col·laborar amb ella. — Havas.

A l'Alta Silèsia

Dublin, 20. — «L'Echo d'Hamburg» diu que s'ha obert una enquesta per a posar en clar el delicte d'alta traició contra tres nobles alt-silesians que proporcionaren subsidis als cossos francs de l'Oberland i cometeren assassinats. — Havas.

Els deutes de la guerra

Washington, 20. — La conferència de senadors republicans ha aprovat un bill relatiu al reembors dels deutes dels aliats. En ell s'estipula que el tant per cent d'interès sobre les obligacions reembor sades no ha d'éser inferior d'un 4 3/4 per cent. — Havas.

Tribunals

ASSENYALAMENTS PER A DEMA

AUDIENCIA TERRITORIAL

Sala I. — Sud. Incident. C. Andrés contra B. Puig.

Sala II. — Figueres. Menor quantia. P. Pagés contra J. Marull.

AUDIENCIA PROVINCIAL

Secció I. — Vich. Lesions. Processat C. A.

Secció II. — Lloja. Tres orals per furt i un per lesions.

Secció II. — Sant Feliu. Furt i tinença d'útils per a robar. Processat ... G.

CORRESPONDÈNCIES D'AMÈRICA

(Col·laboracions i Reportatges de LA VEU)

De Lima estant

La situació política. - La darrera nota de Xile. Sorpresa a Lima. - Impressió

L'actual règim polític del Perú, és veritat que compta amb forces absolutes al Congrés i al Senat, permetent l'aprovació de projectes i lleis del cuny dels governants, però també és cert que fora de les Cambres es nota una efervescència i una atmosfera desfavorable a les determinacions de l'actual Govern del senyor Leguía.

És que, diguem-ho d'una vegada, la política, en aquestes repúbliques, es desenrotlla, quasi sempre, en un ambient d'odis personals, que és l'enemic més gran que pot sofrir un poble.

Cau un règim, i el primer intent i les primeres disposicions del que puja s'encaminen a venjar les ofenses inferides pel règim anterior, i en el repartiment del presupost i prebendes es posen en pràctica els mateixos procediments usats pels anteriors governants, i que serviren de bandera política per a divorciar-los de l'opinió pública.

En aquestes circumstàncies no és estrany que poguem afirmar que tot projecte o llei que emana del nou Govern constituït, sense estudiar la conveniència del mateix, és combatut, des del primer moment, d'una manera sistemàtica, «perquè sí», engendrant novament els odis, que són la característica dels governants que van i vénen en aquestes Repúbliques novelles.

Fem aquestes disquisicions per fer notar que l'actual Govern del senyor Leguía, ajudat pel poble, es veu combatut a sang i a foc pels elements que no se saben conformar a haver de deixar la direcció dels negocis d'Estat.

Resultat d'aquesta oposició sistemàtica, que el Govern persegueix als que sap, o creu, que no li deixen viure una vida tranquil·la, conspirant a l'ombra.

Els homes de diners han emigrat, amb llurs fabuloses riqueses, que malgasten lluny de la pàtria.

Demés, existeix la insaguretat de l'actual règim, puix per dues o tres vegades s'ha comprovat l'existència de moviments d'homes armats, que han tractat de debelar l'actual Govern.

Davant d'aquests fets que apuntem i sofrint el Perú, com tots els pobles de la terra, les conseqüències de la passada guerra, es troba en la necessitat de demanar un crèdit, i dies enrera es deia d'aconseguir-ne un de 50 milions de dòlars

El Perú pot molt bé contraure aquest deute, ja que, a part que no té deute exterior de cap mena, posseeix riqueses incalculables en minerals, cotó, sucre, petroli i hulla, aquests dos elements no estan encara en explotació, i té, ensems, rendes sanejades con són les entrades de les Duanes i els adobs.

Amb tot i posseir aquestes riqueses apuntades, i tenir unes rendes bones i segures, es diu que el citat empréstit no es portarà a cap, com efectivament sembla, degut a la inseguretat política, de què parlem més amunt.

El projecte de l'establiment d'un Banc de la Nació ha trobat forta resistència en l'opinió pública, ja que el Perú, en altra ocasió, ha sofert les conseqüències funestes del paper moneda de l'Estat, sense cap garantia eficaç, i el poble es resisteix a cedir, en el sentit que el Govern pugui, a son albir, inflar la circulació de bitllets sense cap mena de garantia.

Sense l'empréstit, sense el Banc de la Nació, i altres mals polítics que patim, cada dia s'accentua més i més la crisi econòmica, a l'extrem que la majoria dels comerciants no poden complir llurs compromisos, ja que el moviment comercial és quasi nul.

El moviment de Duanes, al Perú, s'ha reduït a menys de la quarta part del que tenia durant els anys de la guerra, i l'Erari públic està exhaust sense un cèntim, i es deuen algunes mesades als servidors públics.

Si la cosa dura, no sabem pas on anirem a parar, i la crisi actual del Perú ha arribat al punt culminant, com mai s'havia vist.

Quin remei pot existir per a un mal tan greu?

Són molts els que s'indignen, però, ens temem que si el mal del Perú es vol curar, amb noves revolucions, com sembla pensen alguns, creiem sincerament que seria aquesta una cura desgraciada, allargant i agreujant la malaltia.

Nosaltres desitgem, de tot cor, recte patriotisme i bona voluntat a tots els peruans, per a la seguretat de la pàtria, i voldríem invocar el veritable patriotisme dels fills del Perú, perquè uns i altres cedissin quelcom de llur amor propi i s'ajuntessin, perquè amb claredat i amor, tots plegats, tractessin de cercar el veritable remei que la pàtria peruana necessita.

Lima 5 desembre 1921.

Ningú que senti afició a les coses d'Amèrica ignorarà el fet històric de la guerra del Pacífic, en que Xile s'apoderà de les provincies peruanes de Tacna, Arica i Tarapacà.

Essent Xile una llenca estreta, o bé una faixa llarga de terra, pobra i aspra, volia posseir les provincies peruanes, riques en salitre, que ha estat la primera i principal font de riquesa per al poble xilè, constituint aquest fet el pagament de contribució més forta i gran que cap poble hagi fet; car des del 79 que Xile, per dret d'exportació, rep milions i milions del producte que treu de les provincies peruanes.

L'actual Govern xilè, que presideix el senyor Alessandri, necessitava d'algun «affaire» especial, per aixecar l'esperit dels seus seguidors, i a última hora pensà tocar novament la tecla del plebiscit, sobre les provincies de Tacna, Arica i Tarapacà.

A l'efecte, el Govern xilè, pel mitjà del seu ministre de Relacions exteriors, ha tramès al seu confrare del Perú una nota en tal sentit.

Tant prompte com aquestes sensacionals noticies arribaren al coneixement del públic, les agències i corresponsals de diaris de tot el món han tocat campanades especials i sorolloses, i en la ment i visió d'alguns ja es digué que el Perú havia anat a les mans de Xile, havent mobilitzat dotze mil homes, entre soldats i oficials.

Aquest fet és totalment inexacte, puix al Perú no tan sols no ha mobilitzat un sol soldat, sinó que la justicia de la seva causa li promet esperar amb tranquil·litat el desenrotllament dels esdeveniments.

Xile ha fet una maniobra, com tantes altres voltes, que prova una vegada més la seva impaciència.

Parla d'anar al plebiscit quan aquest seria una comèdia.

Del tractat d'Ancón, del 20 d'octubre de 1883, del protocol respectiu, se'n derivava l'execució del plebiscit, i Xilè cercà sempre la manera de no portar-se a cap, perquè i apoblació era immensament peruana.

De 1911 a 1914 Xile abandonà sempre les negociacions sobre aquest particular.

L'any 1918 Xile portà a cap una persecució de peruans a les provincies en litigi, que el Govern del Perú es veié obligat a retirar els agents consulars.

En aquestes circumstàncies, després que Xile ha foragitat dels citats territoris tots els peruans en massa, fa impossible el plebiscit, puix el Perú no té cap garantia, i, ensems, amb l'expulsió que Xile féu dels peruans, és inútil repetir el que tothom pot compendre i endevina.

Demés, fa cosa d'uns dos mesos, més o menys, que es ve comprovant el fet de què les autoritats xilenes de Tacna, Arica i Tarapacà fan firmar obligatòriament, fins als estrangers, el compromís de votar a favor de Xile, per a l'anexió definitiva del dits territoris.

Amb el que ha passat, no creiem, almenys pel moment, en un conflicte armat entre Xile i el Perú. No hi ha hagut sinò un canvi de notes, com altres vegades, entre ambdues cancilleries.

Totes les notícies trameses pel cable són completament falses, i no hi ha hagut ni accions militars, ni concentracions, ni mobilització de cap mena.

Els xilens es donen compte que al Perú hi tenen molts i forts valors els nord-americans, i com que en l'actualitat la vida de relació dels pobles està sotmesa a moltes circumstàncies, no sempre depèn del bon o mal humor d'un president plantejar conflictes.

La veritat de tota la cridòria xilena és que la popularitat del president Alessandri declinava, i ha tocat la qüestió de Tacna i Arica per a remoure l'esperit dels seus seguidors, que ja començaven a criticar-li la seva tasca política, però, pel moment, estem segurs de què no arribarà la sang al riu.

Lluís G. FABREGA i AMAT

Lima 19 desembre 1921.

PER TELEGRAF

Lima, 20. — El ministre de Negocis Estrangers del Perú ha contestat a la nota del president Harding declarant que el Perú està disposat a acceptar la proposició dels Estats Units, relativa a que un representant seu, junt amb els de Xile i Perú, estudiïn els mitjans de portar a execució les clàusules en litigi del tractat d'Ancon.—Havas

---

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades, la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'avalar degudament els originals amb un segell o una firma

L'expansió catalana

A NORD-AMERICA

S'anuncia la reaparició de la revista «Catalonia» a Nova York. Verament el sumari del seu darrer número ens havia deixat amb ganes d'un altre. Heu's-el aquí: «Foreword. — New-York Catalunya, per J. Torres Garcia. — For the Rights of the Catalonian Language. — Tarda a la vila, per López Picó. — The present position in Catalonia, per J. Estelrich. — Per la quinta Avinguda, R. Sala. — Patriotisme, per J. Agell. — Broadway-China Town, per Ll. Morató. — Amb el retorn d'abril, per A. Closas. — Revista de Llibres, per M. Grau. — Etc, etc.»

El magazine de New-York «The Literary Digest», dedica en la seva secció «Foreign-comment» un llarg article, amb il·lustracions geogràfiques i caricatures reproduïdes de «La Esquella» sobre el problema obrer a la península i sobre el «Catalonian's Complaint.»

Noves de Nova-York, ens assabenten de les tasques que com a dibuixant i singularment com a ex-llibrista realitza als Estats Units l'Ismael Smith, el fort artista català, el qual acaba d'ésser nomenat membre del Comitè artístic de l'Institut Ibèric, anex a la «Columbia University».

Remarquem el succés de l'Exposició Torres-Garcia al «Whitney Studio Club» de Nova York.

Assenyalem en el rotatiu «La Premsa» de New-York, sengles articles sobre «Francisco Pujols, filósofo» i «El escultor José CLarà».

En «The New-York Times», el gran rotatiu americà, una vindicadora correspondència de J. Ventura Sureda sobre el «Catalonian Terror».

En «The New-York Herald», interessants notes sobre el succés extraordinari de les cançons catalanes interpretades per la «Schola cantorum» que dirigeix el mestre Schindler.

Remarquem finalment, el gran succés del violinista Joan Manén als Estats Units, que no deixa mai d'anunciar-se exemple per als altres artistes! — com a violinista «català» amb el seu nom «Joan».

De Vallparadís estant

«El progrés català a Xile». - La crisi econòmica. Festes de societat. - Tacna i Arica

De tertúlia en el Centre Català hem conegut En Giral, un català que ve per cercar dades de la nostra colònia a Vallparadís i pobles de la vora, puix preparen un llibre a manera de guia i estadística de la indústria i comerç català a Xile.

«El progrés català a Xile», editat per En Joaquim Blaya, tractarà els punts de major interès referents a Història i desenrotllament de Catalunya, Mallorca i València, parlant de llurs indústries, comerç, finances, política i cultura social i artística. Ultra descripcions geogràfiques, idioma i esperit patriòtic de llurs fills.

El segon estudi serà dels capitals de la colònia invertits a Xile, amb estadístiques comparatives de l'augment i desenrotllament dels capitals durant els últims cinquanta anys.

Es parlarà dels primers catalans, mallorquins i valencians que vingueren a Xile. I les activitats desenrotllades durant un centenar d'anys per la collectivitat catalana tindran un detingut estudi. Gràficament es demostrarà el progrés i enlairament adquirit en un segle per l'activa i treballadora colònia.

Hi haurà un estudi sobre les indústries catalanes a Xile per a demostrar llur valerós esforç, al qual tant deu el progrés del país.

Es detallaran les institucions socials catalanes, mallorquines i valencianes, acabant el llibre amb un estudi sobre Santiago.

Hi collaboraran notables escriptors catalans. En Joan Bardina, conegut a Xile amb el seudònim de «Lantaro», s'ha fet càrrec de l'estudi històric i descriptiu de Catalunya, negant-se generosament a rebre retribució per son treball.

«El progrés català a Xile» sortirà el proper mes de març i no dubtem del seu mèrit i menys del seu èxit, dat el prestigi d'En Blaya, l'editor argentí, que porta publicades obres per l'estil referents a les colònies francesa, ianqui, anglesa i italiana.

La iniciativa d'En Blaya és simpàtica i digna de lloança. «El progrés català a Xile» farà conèixer l'esforç dels nostres en aquest apartat recó d'Amèrica a propis i estranys.

* * *

La crisi econòmica i comercial no passa pas. Xile no veu solució a les vagues dels treballadors del salnitre; ells demanen feina, promouen bullangues molt sovint i es queixen del Govern, que els té allotjats i menjats a costelles de l'Erari Nacional. El nombre d'allotjats creix de dia en dia (potser són més de dos cents mil comptant els de Santiago, Antofagasta i Vallparadís).

Malgrat això i les pestes de varola i tifus exantemàtic, malgrat haver tancat llurs portes cases comercials a l'engròs, tant a Vallparadís com a Santiago i Concepció, la gent rica es diverteix, succeint-se balls darrera balls i concerts darrera concerts. El ball és una obsessió a les Amèriques, i a Xile més que enlloc.

A Santiago s'inaugurà un nou hotel de luxe, batejant-lo sos propietaris — que són espanyols — amb el nom de «Ritz». L'estrena fou un lluït ball.

A Vallparadís també tenim un nou «Hotel Astur», que bull de festes, pariones a les de Santiago.

* * *

Fa uns dies que la premsa i element oficial remena l'afer de les «Captives», o sia Tacna i Arica, fent córrer les veus d'una probable lluita amb el Perú. Els telegrames vénen inflats, però no es pot fer judici de ço que diuen. El govern de la Moneda ha enviat al del Perú una nota demanant el compliment del tractat d'Ancon.

I això és la bafa més sagnant que pugui fer-se a un poble.

Figureu-vos! Al cap de 40 anys de tenir Xile Tacna i Arica al seu poder, i d'haver ja expulsat els últims peruans fills de les provincies irredemptes, vol decidir, mitjançant un plebiscit popular, a qui volen pertànyer. I essent tots xilens els habitants actuals i havent-hi l'exèrcit xilè d'ocupació, no ha de dir-se el resultat que per descomptat donen els xilens.

El govern peruà ha fet que el ministre plenipotenciari de Nord-Amèrica a Santiago demanés al govern xilè l'autenticitat de la nota, puix es resistien a creure que, passats tants anys sense relacions diplomàtiques, ara haguessin endreçat aqueix document sense major explicació.

La premsa peruana esclata d'indignació, encara que amb llenguatge mesurat i molt correcte.

També es parla del tractat anglo-irlandès. La premsa lloa Lloyd George i el Rei Jordi — la influència anglesa a Xile és grossa — esperant amb neguit que el «Dail Eireann» ratifiqui el tractat.

Al cel de l'Europa amenaça un núvol negre i un altre a l'Amèrica banda ençà del Pacífic. Esclatarà la tempesta? Quan llegiu aquestes ratlles, amics llegidors de LA VEU, la solució ja serà sabuda.

CARLOTA GUTERAS.

15 de desembre de 1921.

Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana

El Consell Directiu de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana ha acordat encarregar a la Comissió Delegada de Palma de Mallorca les gestions per a aconseguir la instauració d'una Càtedra de Gramàtica mallorquina a les Escoles Normals d'aquella illa, i recomanar-li, demés, estudii i proposi la forma de celebrar aviat un Concurs d'Història de Mallorca, amb ocasió d'algun dels aniversaris que se celebren periòdicament a la memòria del gran rei de la Catalunya Gran, Jaume el Conqueridor.

—

El vinent diumenge, a les onze del matí, tindrà lloc a la sala d'actes del Centre Excursionista de Catalunya el Consell general ordinari de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

S'han repartit a tots els socis les corresponents convocatòries; però, si algú no les hgués rebuda, queda invitat per aquest avís.

Gremis, sindics i classificadors

TARIFA 1. — CAPITAL

—

Dissabte vinent. Fernando, 30

Hora. Classe. Epígraf. Gremi en el qual tindrà lloc l'elecció:

9'15, 11-4. Cerveseries. — 9'30, 11-5. Paradors i hostals. — 9'45, 11-6. Tendes de queviures. — 10'15, 11-7. Tendes de pastes de sopes. — 10'30, 11-10. Botigues d'aigües minerals. — 10'45, 11-8. Botigues de gorres. — 11, 11-11. Botigues de bisuteria i quincalla en entrades. — 11'15, 11-13. Venedors de matalassos de llana que no siguin metal·los. — 11'30, 11-14. Cases de dispeses. — 11'45, 12-1. Tavernes i cases de menjar. — 12'45, 10-5. Venedors de llet amb estable per al bestiar.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

En Francesc Moragas a l'«Acció Popular»

L'obra social de la Caixa de Pensions

El passat diumenge va tenir lloc la inauguració de les conferències de cultura ciutadana organitzades per l'«Acció Popular», dissertant el president de la Caixa de Pensions sobre l'obra social de la institució cabdal econòmico-social de la nostra terra.

Ocupà la presidència el conferenciant, el qual tenia als costats el director i el president d'«Acció Popular», doctor En Josep Maria Llovera i senyor En Ramon Albó, acompanyats dels senyors Roig i Puñet i Manich, de la dita entitat; En Cardó, per l'Institut de Cultura de la Dona, Valls i Taberner, de la Lliga Espiritual de Nostra Dona del Montserrat, i Domènech, president de l'Acadèmia de la Joventut Catòlica.

D'entre la nombrosa i distingida concurrència que omplia de gom a gom la sala d'actes recordem, entre altres personalitats i representacions d'obres socials i de cultura: Monsenyor Rocker, Josep Xicoy, regidor de la ciutat; Mon i Pascual, delegat del Retir Obrer, Rucabado i Janer, de Catalunya Social; Jaume Trabal, Patronat de menors; Gremi de professors Particulars de Catalunya, Ateneu Barcelonès, senyora Benet de Calzado, Lliga de Compradores; senyoretes Albó i Mateu, de l'Institut de la Dona que Treballa; Col·legi de Rectors, Junta Diocesana, Narcís Pla, Serrallonga, Cooperativa Popular, doctor Gomis, Boada, etc., etc.

Abans de començar l'acte, la secció musical de la Unió d'Escolans del Montserrat, interpretà escollides composicions.

El president d'«Acció Popular, En Ramon Albó, va fer ús de la paraula, no per a presentar el senyor Moragas, digué, que no ho necessita, sinó per a explicar la significació d'aquests cursos populars de cultura ciutadana i agrair a tots els conferenciants el valuós concurs prestat a la iniciativa, cedint, acte seguit, la paraula, al dissertant.

Després de fer constar el senyor Moragas que tot el que és proposava dir no sortiria dels modestos límits d'una senzilla conversa familiar sobre les coses de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, començà afirmant que la vida d'aquesta Institució podia considerar-se com a engendradora d'accions i activitats que prenien dues grans orientacions: la del bé i l'interès privat i la superior i més alta del benestar i prosperitat pública. Com a síntesi de la primera orientació, presentà el senyor Moragas tot el quadre d'operacions d'estalvi, previsió i assegurances que la Caixa ofereix als seus imponents, i fixant-se en les seves condicions i combinacions, féu un detingut anàlisi de les necessitats de la vida individual i familiar, a les que donen solució les indicades operacions, i per a donar idea de la importància de les necessitats solucionades per aquestes, des de la fundació de la Caixa fins a l'actualitat, presentà algunes xifres referents a la progressió dels comptes de les operacions dels imponents, que en 31 de desembre darrer han passat de cent setze milions en el seu import, corresponent a més de quatre cents mil imponents d'estalvi i obrers assegurats.

L'orientació vers al bé del públic col·lectiu l'ha seguida la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, basant-la en la força econòmica nascuda a l'impuls de les seves operacions d'estalvi i previsió i desenrotllant-la mitjançant una acció constant que ha pluralitzat en les modalitats social, econòmica, benèfica, moral, femenina i regional.

Entrant en l'estudi de cada una d'aquestes modalitats, el senyor Moragas exposà la forma amb què la labor i activitats de la Caixa ne Pensions començaren a desplegar-se en fundar-se en 1905, iniciant una enèrgica acció social per a aconseguir la introducció a Espanya de les assegurances obreres, que ha arribat a cristalitzar en l'èxit d'ésser la seva obra enlairada a la categoria de règim legal acceptat solemnement per l'Estat i confiat en la seva actuació a la pròpia Caixa de Pensions.

Paral·lelament a aquesta acció social aseguradora, la Caixa de Pensions ha anat desenrotllant una acció econòmica protectora de la riquesa pública mitjançant la realització d'inversions, que han ajuntat, a les condicions de garantia i productivitat requerides, les d'obeir a un ideal col·lectiu de foment i prosperitat general. Els petits, però nombrosos préstecs hipotecaris efectuats a particulars, els préstecs facilitats a molt interessants institucions socials, els edificis per a escoles, els reintegres per a la construcció de cases barates per a obrers, els crèdits agrícoles i altres inversions anàlogues, que amb els grans immobles de propietat i els més sanejats valors de l'Estat, constitueixen l'actiu de la Caixa de Pensions, són testimoni viu de l'acció econòmica de veritable utilitat pública que aquesta Caixa ve desenrotllant d'ençà de la seva fundació.

Entrant en l'exposició de l'acció benèfica de la Caixa de Pensions, el senyor Moragas explicà l'origen i formació dels recursos amb què la Caixa sostè aquesta acció, i després de presentar-se en el conjunt de les seves manifestacions que sols principalment l'Obra dels Homenatges a la Vellesa, l'Obra d'Amor als Invàlids i l'Obra Material, descendí al detall de cada un dels components d'aquestes Obres. Els Patronats locals de la Vellesa, l'Asil de Cecs Empar de Santa Llúcia, l'Institut Educatiu de Sordes-mudes i cegues amb el Collegi de la Puríssima Concepció, el Casal per a Dones i Nens malalts, la Institució Social d'Anormals, la Impremta en relleu per a cecs, l'Escola Musical de Santa Llúcia, el Sanatori de Terrassa per a tuberculosos i la clínica i dispensaris maternals, que són els organismes propis de la Caixa de Pensions que, desenrotllant la vida i activitats de les tres esmentades Obres, foren també objecte predilecte de les explicacions del senyor Moragas, en parlar de l'acció benèfica de la Caixa.

A l'impuls i escalf d'aquesta acció, que rep i engendra sempre a la vegada els més purs gèrmens d'espiritualitat, afegí el senyor Moragas, es va realitzant l'acció moral de la Caixa de Pensions, que amb les seves grans fecunditats de bé espiritual, onstitueix l'ànima directora de tota sa vida. Són manifestacions atives d'aquesta ànima, les innombrables jornades socials que en les modalitats d'homenatges a la vellesa, festes infantils, inauguracions d'escoles, de mutualitats i de sucursals, festes socials de previsió i altres actes semblants, porta realitzades la Caixa de Pensions, que ha rebut de la Providència el benefici immens d'arribar a commoure amb elles intensament la vida de nombrosos pobles, saturant-los de les grans forces morals de l'optimisme, la fe i l'entusiasme.

Explicà després el conferenciant les raons i fonaments que havien portat a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis a empendre una decidida acció femenina, creant a l'efecte com a organisme seu l'Institut de la Dona que Treballa i les ramificacions del mateix, que té actualment en creació a Girona, Igualada, Vilafranca del Penedès i altres poblacions. La múltiple obra de protecció a la dona treballadora que realitza aquest Institut fou objecte d'una important part de la conferència, amb l'estudi dels seus organismes, Montepio de Santa Madrona, de Socorsos Mutus, Caixa de malalties, Assegurança Maternal, Obra d'Assistència Mèdica, Dispensaris, Clíniques de cirurgia i medicina, Escola i servei d'Infermeres, Casa de Família i Borsa del Treball.

El senyor Moragas dedicà també alguns paràgrafs de la seva conversa a l'acció i obra regional que està realitzant a Catalunya la Caixa de Pensions. Després de cridar d'atenció sobre el significat dels immobles que posseeix i construeix aquesta Caixa a les poblacions on té Sucursals, i sobre les inversions d'interès públic que realitza en el major nombre possible de comarques catalanes, explicà el funcionament de les sucursals, esteses ja profusament per tota la regió. Manifestà que aquestes Sucursals, directament unides amb l'Oficina Central de Barcelona, constitueixen un instrument de bé públic molt adequat per a fer que l'Obra de la Caixa, en totes les seves modalitats, sigui íntegrament catalana, i per a facilitar, demés, que altres gran institucions de vida social, de vida política i de vida econòmica, utilitzin els seus serveis, amb el fi d'aconseguir, per mitjà de la Caixa de Pensions, que tots els nostres pobles i comarques rebin el major nombre possible de beneficis que procedeixin de la mateixa Caixa o d'origen independent. Aquesta orientació l'ha sancionada metoditzada la Caixa de Pensions amb recent creació de les seves dues darreres obres titulades: «Obra benèfica de Serveis Socials Inter-urbans i Obra dels Estatges Culturals.

Acabà el senyor Moragas afirmant que la Caixa de Pensions, amb la seva complexa organització central i totes les seves ramificacions autònomes, va constituint-se en una immensa comunitat social catalana, el os econòmic i financier de qual són els seus capitals i riqueses, les finalitats de la qual es resumeixen en el bé essencial i moral de l'individu, de la família i de la societat que viu a Catalunya.

Un fort aplaudiment, complement dels prodigats en la durada, va loure aquesta esplèndida conferència, exposició ordenada i didàctica de la meravellosa obra de què és el senyor Moragas l'iniciador i ànima.

Govern civil

LINIA ELECTRICA

El Negociat d'Electricitat fa públic que la Societat Fills de Francesc Gomis Soler, de Manresa, ha sol·licitat autorització per a prolongar les línies derivades de la de Piera a Vallbona fins a Sant Sadurní de Noya, amb ramals a Torrelavid, Sant Pere de Riudevitlles, Sant Joan de Mediona i altres, legalització de la instal·lació de Torrelavid i establiment d'estacions transformadores i xarxes de distribució i altres, afectant a la carretera de l'Estat d'Igualada a Sitges, a la provincial de Sant Boy a La Llacuna, a les línies telefòniques i de transport al riu Noya i altres afluents, i diverses finques rústiques dels termes de Piera, Cabrera, Torrelavid, Sant Sadurní de Noya, Sant Pere de Riudevitlles, Sant Quintí i Sant Joan de Mediona, i sobre les quals es sol·licita servei de pas de corrent, segons el projecte exposat a la Secció d'Obres Públiques (Pelayo, 11, tercer), durant trenta dies, podent, els que es creguin perjudicats, dirigir reclamacions al governador civil.

Els propietaris afectats són.

Terme de Piera. — Forcada germans, Esteve Bosch, Isidre Rius, Claudi Jorba Nin, Ricard Marsans, Josepa Sabater Mora, Dolors Orpí de Marquès, Joan Torras Sabaté, Josep Enrich Serra, Salvador Gallego, Joan Maria Camps, Eulàlia Rovira, vídua de Piqué, Josep O. Marrúgat, Antoni Castells Sardà i Ajuntament de Piera.

Terme de Cabrera d'Igualada. — Eulàlia Rovira, vídua de Piqué, Josep Gallego, Josep Torrents i Ajuntament de Cabrera.

Terme de Torrelavid. — Joan Pujadas, Josep Pujadas, Josep Marquès, Joan Montserrat, Lluís Mestres, Francesc Sabaté, Joan Munné, Alfons Bori, Antoni Bonastre, Jaume Esbert, Joan Parellada, Pau Cardellach, Josep Mestres, Pere Juvé, Antoni Pujol, Francesc Font Ribas, Joan Batllori, Eulàlia Rovira, vídua de Piqué, Josep Rosell, Josep Llopart, Pere Aloy i Ajuntament de Torrelavid.

Terme de Sant Sadurní de Noya. — Josep Mestres, Francesc Romero, Maria Rosell, vídua d'Escayola, Josepa Carbó, Narcís Viadé, Josep Mas Freixas, Pere Mirt, Isidre Montserrat, Antoni Saniacana, Joan Duran, Maria Rosell, Agustí Mir, Valentí Prat i Ajuntament de Sant Sadurní.

Terme de Sant Pere de Riudevitlles. — Carles Camps, marquès de Camps, Lluís Romeu, Pere Esteve, Antoni Marquès, Rómul Torrens, Pere Osta, Antoni Rovira, Pere Vilaseca, Joan Soler, Josep Vallès, Ramon Botifoll, Antoni Canals, Rómul Torrent, Antoni Mariorell, Eusebi Cardús, Josep Montal Rius i Ajuntament de Riudevitlles.

Terme de Sant Quintí de Mediona. —Magí Noguera, Domènec Via (L'Esparbé), Francesc Guarro, Joan Ventura Ribas, Pau Esquirol, Manuel Mallol Altés, Bartomeu Llobet Vidal, Francesc Queralt, Miquel Carbó, Josep Vidal, Jaume Olivella, Joan Sala Tobella, Pau Bas Pascual, reverend Martí Pla, Jaume Guarro i Ajuntament de Sant Quintí.

Terme de Sant Joan de Mediona. —Joan Soler, Bartomeu Llobet Vidal, Miquel Suriol, Josep Vidal Massana, Pau Bas Pascual, Joan Sala Tobella, Josep Busquets, Joan Forn, Vicens Serdà, Ramon Poch, Josep Balada, Maria Claramunt Sabaté, Rosa Torrens Marimon, Francesc Palà, Josep Serra, Ramon Torras Soler, Josep Ferreny i Ajuntament de Sant Joan.

APROFITAMENTS FORESTALS

L'enginyer cap del districte forestal adverteix als Ajuntaments que acordin les utilitzacions que es proposen realitzar durant l'exercici 1922-23 forestal, en les muntanyes llurs o en les que tinguin participació o mancomunitat d'aprofitaments, trametent els testimonis de l'acord per tot el mes de febrer.

Recomana als alcaldes que compleixin amb oportunitat aquest servei, perquè, de no fer-ho, correran el perill que el districte, inspirant-se en el criteri conservador del capital forestal, no coneixent-los o creient que no tenen necessitat d'aprofitar productes, no els consignin en el pla i produeixi trastorns en les necessitats veinals o pressupostos dels respectius Ajuntaments.

També crida l'atenció de tots els alcaldes perquè puntualitzin els ramats que hagin d'entrar a pasturar en els monts de comú aprofitament gratuït, entenent-se per tals els ramats de mules, cavalls, bous i ases destinats al treball agrícola i els de llana destinats al consum de cada casa. Perquè serveixi de criteri respecte al nombre de caps que cada veí pugui entrar gratuitament en els monts de comú aprofitament, recorda la Reial ordre de 16 de febrer de 1865, que fixa un cap de bestiar de llana per cada 0'84 hectàrees de terra que tingui amillarada per a la contribució territorial, entenent-se, quan es tracta de bestiar major, que la proporció serà de vuit de llana per un cavall, mula o ase, i sis d'aquell per un bou.

Per tant, els alcaldes, quan formulin les propostes, expresseran amb tota claredat quants han d'ésser objecte d'aprofitament veinal gratuït i els que es destinin a subhasta per alleujar les càrregues municipals, tenint en compte que han de remetre, per a justificar l'entrada dels ramats, certificació del nombre de caps de bestiar de treball que té cada veí, el de l'extensió de la terra amillarada i de bestiar de guany, cria o tràfic d'aquest.

D'AIGUES

El Negociat d'Aigües fa saber que la S. A. «Adoberia Moderna Franco-Espanyola» ha sollicitat extreure 100 metres cúbics de pedra del riu Besòs, en terme municipal de Molletessent els trossos del riu a què la seva petició afecta, els compresos entre el pont i 100 metres d'aigües amunt i 200 avall, respectivament.

Tots aquells als quals aquesta petició interessi puguin fer observacions i formular reclamacions durant el termini de trenta dies.

LINIA D'AUTOMOBILS

El Negociat d'automòbils, d'ordre del governador, anuncia al públic, a fi que durant el termini de vuit dies, puguin presentar-se reclamacions per escrit al Govern civil, que don Joan Garí i Grau, sol·licita autorització per a establir un servei públic d'automòbils, entre Vilanova i Vilafranca del Penedès, segons les tarifes i horaris que hi ha de manifest a la Secció d'Obres públiques (Pelayo, 11, tercer).

EL CONREU DE L'ARRÒS

Es reuní la Junta de Sanitat i es va ocupar del paludisme a la comarca del Baix Llobregat i de la manera de combatre'l.

La Junta va acordar ratificar-se en les resolucions adoptades en la remió del mes de maig darrer, fixant les condicions amb què ha de fer-se el conreu de l'arròs, i nomenar una comissió formada pels senyors Puigpiqué, Agell, Gallart, Mer i Güell i Trallaro, els quals examinaran els camps d'arròs i proposaran la supressió d'aquells en els quals no s'observin les referides condicions.

La campanya del Marroc

SUBSCRIPCIO PER A L'EXERCIT I HOSPITALS D'AFRICA

Sumes anteriors: exèrcit, 505.348'30 pessetes; hospitals, 156.433'10 pessetes.

Don Marian Martí i Ventosa, recaptat en la subscripció oberta en son periòdic «El Faro», per a l'exèrcit, 672'10 pessetes; Societat de Beneficència de la Colònia Suïssa, per a l'exèrcit, 1.200 pessetes.

Total: exèrcit, 510.220'40 pessetes; hospitals, 156.433'10 pessetes.

PER A L'HOSPITAL DE LA CREU ROJA DE BARCELONA

Recaptat en subscripció oberta en el periòdic «El Faro», 500 pessetes; Societat de Beneficència de la Colònia Suïssa, 1.000 pessetes.

Antiga casa BARGUÉS

Fàbrica de capses de luxe per a

BODES, BATEIGS I PRESENTS

Casa fundada l'any 1880

Vendes a l'engròs i a la menuda
Secció especial per a encàrrecs

38, Sant Pau, 38 - BARCELONA

COLMADO DE
GABRIEL PI

ESPECIALITAT
en cafès superiors,
sucres, vins i licors

SANT PAU, 100

LES TERRES CATALANES

VILANOVA

En comparança d'altres la Festa major d'hivern, d'enguany, ha estat seda i crua, cosa que no ha privat, però, l'assistència ben nombrosa de fidels a la parroquial església de Sant Antoni, on s'ha festejat de bo i bo el seu gloriós titular, celebrant-se solemnial Ofici, al qual va assistit l'Ajuntament i altres autoritats. Predicà, molt encertadament, el reverend doctor Lluís Montfort, regent de la vila de Sitges, i un acabada la festa religiosa del matí una lluida cavalcada de ben ajentats cavalls, matxos i ruquets, rematats a la gran plaça de la rectoria, que, demés, estava atapeïda de gernació, el molt il·lustre senyor arxiprest doná la benedicció a les cavaleries, mentre tocava la música i repicaven les campanes amb gran alegria de xics i grans.

Per la inseguretat del temps, la cerca-vila dels Tres Tombs ha estat molt més curta que altres anys, quedant circumscrits a la Rambla principal, la qual feia goig de debó, tant pel lluïment del seguici a la bandera, com pels espectadors.

A la nit s'inauguraren a totes les societats els balls-reunions del vident Carnestoltes, que, malgrat el temps tan rúfol, s'han vist ben animats.

—A l'edat de 77 anys passà a millor vida la que fou distingida dama i bondadosíssima senyora donya Lluïsa Ferrer, vídua de Galceràn. (A. S.)

Les preadíssimes dots que atresorava, unides el seu caràctes dolç, caritatiu i bo, li feren conquerir incomptables i bones amistats i molts deutors, preada herència que deixa als seus il·lustrats i nobles fills don Gustau, farmacèutic; don Francesc, tinent coronel d'enginyers; don Octavi i don Demetri, els quals, per llur part, també compten amb moltes simpaties en que en els tristíssims actes de l'enterrament i funerals, celebrats a l'església arxiprestal, es manifestaren palesament i de manera extraordinària.

Ajuntem l'expressió més sincera del nostre condol a la infinitat que està rebent l'apenada família Galceran-Ferrer

—Les associacions religioses Guàrdia d'Honor i Maries Sagraris-Calvaris, celebraren juntament la festa anyal amb escollits cultes d'homenatge a Crit Sagramental, predicant un sermó notabilíssim el savi publicista i apòstol del ben parlar mossèn Ricard Aragó.

—Els deixebles del senyor Massó i Llorenç, en les classes d'aquestes Escoles d'Indústries, acompanyats de llur mestre, visitaren importants indústries de la capital de Catalunya el dia de Sant Antoni, de la qual important excursió d'estudi ja en donarem més detallada noticia en una altra crònica.

—Tal i com estava anunciat, se celebrà al Teatre Apolo la conferència sobre «Radiotelegrafia i Radiotelefonia», donada per l'il·lustrat mestre d'aquestes Escoles d'Indústries doctor N'Enric Calvet ,el qual desenrotllà el seu tema anunciat amb gran senzillesa d'expressió i en la més depurada parla catalana, mantenint dor N'Enric Calvet, el qual desenrotllà a abarrotar aquell teatre, el de més cabuda de la vila, prop de dues hores.

Completaren la científica peroració de l'il·lustre conferenciant, la projecció de molts clixés explicatius, i la presentació d'un aparell receptor sense entena exterior, que ens permeté oir ben clar les 300 senyals donades pel pèndol de l'Observatori de Paris, a les deu de la nit, i, demés, l'hora oficial de l'Europa occidental donada per l'estació de la Torre Eiffel, a les 10'45, 10'47 i 10'49, amb les senyals complementàries corresponents, que causaren agradosa espectació i motivaren sorollosos aplaudiments de tota la concurrència, la qual en resta molt satisfeta.

—També en aquesta vila ha passat un mal bufarut, que ha empestat de grip tots els indrets.

Afortunadament, la majoria dels casos, després d'uns pocs dies de llit, queden resolts, essent ben poques, poquíssimes, les defuncions a conseqüència d'aquesta passa.

Entre tants malalts s'hi troben molts amics nostres, als quals desitgem ràpida millora, com així mateix per a tots els atacats en general.

—Com a nota falaguera de l'administració excel·lent de l'Ajuntament nacionalista actual, cal fer constar que de la recaptació de consums i d'arbitris, en els tres trimestres del present any econòmic, s'han avançat unes 35.000 pessetes.

TARRAGONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Ha causat excel·lent impressió entre el comerç local, saber que una de les primeres disposicions del Govern irlandès serà deixar sense efecte la prohibició del Govern anglès, dictada el 1912, d'entrar vins espanyols.

—Demà passat començaran les conferències organitzades per la Comissió d'Educació General de la Mancomunitat, amb una que tindrà lloc al saló de la Diputació i que estarà encomanada a l'historiador don Ferran Soldevila, de l'Institut d'Estudis Catalans. Tractarà el tema «Catalunya, potència marítima», il·lustrant-lo amb nombroses projeccions.

—Al Govern civil s'ha rebut el permís perquè la Diputació i l'Ajuntament puguin cedir a l'Estat el patis del carrer d'August, cantonada al Passeig de Pi i Margall, per a edificar-hi l'edifici destinat a Biblioteca Provincial i Museu Arqueològic.

—Ha començat la reforma de les oficines de la Junta d'Obres del Port, les quals seran semblants a les que estan acabant-se per a «Jefatura» d'Obres Públiques, contribuint a embellir la Plaça d'Olózaga.

—El governador ha ordenat que li sigui remesa amb 24 hores d'anticipació, la documentació dels artistes contractats als teatres i cinemes, a fi d'evitar el treball dels menors d'edat, com ha succeït fa poc, que una nena de deu anys cantava cuplets obcens.

—El dia 22, es reuniran a l'Ajuntament en Junta general, els empleats municipals.

La Costa

CANET DE MAR. — A la Biblioteca Popular s'ha commemorat el setè Centenari de la mort de Dant Alighieri, amb la celebració de tres selectes vetllades, dedicades al poeta florentí.

La primera sessió tingué lloc el dia 17 de desembre, anant a càrrec del reverend doctor mossèn Josep Tarré, el qual va explicar, de fals agradable i assequible, una sèrie de projeccions referents a la vida del Dant i al viatge a l'altra vida.

Aquesta conferència vingué a ésser un interessant pròleg de la sessió del dia següent.

En la vetllada del dia 18 de desembre, el doctor don Ramon d'Alós, de l'Institut d'Estudis Catalans, va dissertar brillantment i erudita sobre la «Significació de la «Divina Comèdia».

Un i altre conferenciant foren molt aplaudits.

El dia 15 de gener, que es va celebrar el tercer acte, el doctor don Ramon d'Alós féu la lectura d'alguns cants de la Divina Comèdia, traduïts al català.

Els fragments llegits foren el cant de la Introducció, d'En J. Ruyra; un cant de l'Infern i un del Purgatori, de l'obra inèdita d'En Narcís Verdaguer i Callís, propera a publicar-se, i un cant del Paradís, de la traducció del poeta mallorquí mossèn Costa i Llobera.

Prestaren el seu concurs, per a major lluïment de la festa, el jove violinista N'Enric Tolosa, aventatjat deixeble del virtuós N'Enric Roig, i el notable pianista don Tomás Jover, amb l'execució de la «Sonata en re», de Schubert.

Tant la lectura com l'audició musical, obtingueren grans i merescuts aplaudiments.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes suplicades la necessitat absoluta (sense la qual no ens és possible fer-ne el més petit cas) d'avalar degudament els originals.

SABADELL

Havent estat atentament invitada l'Associació de Música, de Sabadell, per l'Orfeó Gracienc, a la festa que aquest celebrarà diumenge en aquella localitat, organitzada pel Centre de Dependents, la Junta directiva de l'esmentada Associació ha acordat anar a rebre els il·lustres visitats a la seva arribada a Sabadell, i assistir a la festa una representació de la Junta, així com recomana a tots els senyors associats que vulguin contribuir al major èxit del concert oferint llur concurs moral i material a la festa.

—Ha tornat de Vilassar, on ha passat uns dies cuidant de la seva delicada salut, el nostre distingit compatrici doctor don Josep Mir i Marcet.

—El passat diumenge va celebrar-se la reunió general ordinària de la Joventut Nacionalista, corresponent a l'any 1922, aprovant-se l'acta anterior, l'estat general de comptes i elegint-se per a exercir els càrrecs de terme els mateixos individus que fins ara els havien acomplert.

—El dia del vinent mes de febrer donarà un concert al Principal Modern l'eminent artista Mercè Plantada. Aquesta festa anirà a càrrec de l'Associació de Música.

—S'està celebrant, amb l'assistència d'un nombre extraordinari de fidels, a la parròquia de Sant Feliu, un Triduum amb motiu de la consagració de les famílies de la parròquia al Cor de Jesús.

Hi predica el popular missioner P. Josep Maria Pijoan, del qual tenen els sabadellencs un record ben agradable pels sermons admirables que va predicar en aquesta ciutat durant la Santa Missió del darrer any.

El poble pren part a la solemnitat religiosa cantant el Trisagi i alguns motetts apropiats.

—Circula la véu de què el Banc Hispano-Americà ha adquirit l'edifici que hi ha a la plaça de Sant Roc, on s'estatja actualment l'Ateneu de Sabadell, amb l'objecte de muntar-hi les seves oficines.

—Un dels números del programa de festes que prepara l'Acadèmia Catòlica, amb motiu de la celebració del cinquantenari de la seva fundació, consistirà en la instal·lació en el convent de les Germanetes dels Avis Desemparats, de la Biblioteca que havia estat del doctor Sardà i Salvany, la qual serà oberta al públic.

—El dia de Sant Antoni va celebrar-se una gran festa a la Tenència de la Santísima Trinitat.

En l'Ofici hi va predicar el popular publicista i orador mossèn Ricard Aragó, conegut com a iniciador i president de la benemèrita Lliga del Bon Mot amb el pseudònim d'Ivon l'Escop.

La Sagarra

IGUALADA. — Esmentem amb sentiment la mort, ocorreguda a Tarragona, de l'escriptor militar don Francesc Barado, autor de la biografia del cabdill igualadí, en la guerra de la Independència, don Antoni Franc i Estalella, quan l'any 1902 es va colo·locar el retrat d'aquest insigne guerriller a la Galeria de Catalans il·lustres de l'Ajuntament de Barcelona.

—La Federació Patronal d'Igualada ha fet estampar la memòria dels treballs realitzats durant l'any 1921.

Es una prova palesa i molt ben raonada de la gestió social, econòmica i administrativa de l'esmentada entitat.

Verament, és admirable la tasca positiva que ha dut a cap la Federació, i són de notar els propòsits i projectes que té per a l'esdevenidor.

—Avancen de valent les obres del Casal que estan construint a la Rambla de Sant Pere Màrtir la Sucursal de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, preveient-se que serà un dels edificis importants que el foraster podrà visitar en trobar-se a la ciutat del Noia.

Les operacions efectuades per la dita Sucursal durant la passada setmana són les següents: Cobraments, 146.967'28 pessetes; pagaments, 139.293 pessetes 14 cèntims; llibretes i comptes nous, 26.

GIRONA

(Conferència de les 9 de la nit)

El dipositari de la Diputació, don Joan Torroella, passa per la pena d'haver-se-li mort ahir, a causa d'una ràpida malaltia, una filla de dos anys.

—Avui s'ha traslladat a Calella de la Costa el tribunal constituït per manament Apostòlic, per comprovar la certesa de la curació miraculosa obtinguda per la intercessió de la Beata Joana de Lestonnac.

—Comuniquen de Besalú que ahir, a les quatre de la tarda, va declarar-se foc al Mas Camps, situat a un quilòmetre de la vila. A causa de la forta tramuntana que regnava, el foc prengué gran increment, no podent ésser extingit malgrat els esforços de la majoria dels veïns, guàrdia civil i altres autoritats, resultant la casa totalment cremada.

A conseqüència d'haver comparegut al lloc de l'incendi, per tal de prestar els seus serveis, el jutge municipal D. Ignasi Busquets i Petit, farmacèutic, gendre del banquer d'aquesta don Francesc, i degut la la tesió al cor que patia d'algun temps ençà, morí per haver respirat una gran quantitat de fum.

D. E. P. el nostre bon amic.

—El Director general de la Societat Espanyola Hidràulica del Frésser, don Alfred Viñas, ha sol·licitat autorització per a instal·lar una línia de transport d'energia elèctrica de Ribes a Vich amb ramals a la fàbrica Coats, de Torelló.

Costes de Garraf

SANT PERE DE RIBES. — Programa de les festes que tindran lloc els dies 24, 25 i 26 d'aquest mes.

Dimarts, dia 24. — A la tarda, el ventament general de campanes, i la sortida del drac i nans anunciaran el començament de les festes.

Dimecres, dia 25. — Festivitat de l'Apòstol Sant Pau.

A les deu, se celebraran al Santuari solemnes Oficis a llaor del gloriós Sant, amb assistència de les autoritats. Predicarà el reverend doctor ribatà mossèn Antoni Miret Massó, prevere, vicari de Castellbisbal.

A la tarda, a dos quarts de quatre, començaran les tradicionals ballades i subhasta de coques, a la Plaça del Santuari de Sant Pau.

Aquest any s'hi ha introduït oportunissima variació.

En lloc de ballar-hi els «tangos», «fox-trots», «one steps» i tot això tan flamenc com exòtic que està de moda, l'acreditada cobla La Selvatana, de Cassà de la Selva, executarà un escollit programa de sardanes, que dansaran amb fruïció la joventut aficionada.

Aquesta innovació ha estat molt ben acollida, ja que donarà més relleu a la dita festa, netament catalana.

En acabat les ballades, se celebrarà a l'Ateneu l'acte de remesa al minyó Cristòfol Massó Bolet del diploma que, ultra el premi de 500 pessetes, li ha concedit la Societat Barcelonina d'Amics del País, pel seu exemplar comportament amb llur família.

A les deu de la nit, la Societat Recreativa L'Esbart donarà un lluït ball de societat, al local del Centre Recreatiu, executant el programa de ballades l'orquestra La Selvatana. A la mateixa hora, a La Independència Ribatana tindrà lloc també un espléndid ball de societat, a càrrec de la coneguda orquestra La Catalana, de Granollers.

Dijous, dia 26. — Abans de dinar, la cobla de Cassà de la Selva tocarà dues sardanes, a la Plaça de la Casa de la Vila.

A les quatre de la tarda, en els locals del Centre Recreatiu i d'Agricultors es donaràn selectes concerts per les esmentades orquestres.

A les sis, balls a L'Esbart i a la Independència Ribatana, i a les deu de la nit, en aquesta última societat i al Centre Recreatiu, tindran lloc els acostumats balls de societat per les esmentades orquestres respectives.

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

Abans d'ahir a la nit es reuniren al Bar Salvat uns veïns amb l'objecte de nomenar una comissió executiva per a crear una junta d'estadants com s'ha fet en altres localitats, per a defensar-se dels abusos dels propietaris.

—Ahir fou assistida al dispensari municipal Teresa Safont, de 63 anys, a causa d'una forta ferida al front, produïda per haver-la atropellada una bicicleta a la Plaça de la Constitució.

—També fou curat el noi de 14 anys Josep Maria Estelló d'una ferida infectada produïda mentre treballava.

—A la taula d'anuncis de Casa la Ciutat està exposada la relació del cadastre amb les noves valoracions dels edificis de la Plaça de la Constitució.

—Han sortit cap a la Seu d'Urgell dos cents reclutes del reemplaç del 1921, destinats al batalló d'Albuera, de guarnició allí.

—Demà se celebrarà a Golmé la fira de bestiar de tota mena.

Fa un parell de dies que gaudim d'un temps espléndid, impropi de l'època de l'any en què ens trobem, malgrat que les muntanyes del voltant de Lleyda estan plenes de neu.

Ripollès

SANT QUIRSE DE BESORA. — La tradicional fira de Sant Antoni, que s'havia de celebrar, s'ha hagut d'ajornar per al diumenge, 29 del corrent mes, a causa del mal temps i nevada que ha caigut per tots els encontorns, privant de fer-hi cap la pagesia.

—Es projecta establir una altra fira, per ésser poc una de sola, davant la importància, cada dia creixent, del comerç d'agricultura i del bestiar de la comarca.

Publicacions rebudes

«Gaceta de Munich». Revista industrial i comercial, publicada en castellà. Número 1 de l'any II.

—«Heraldo de Reus». Número 231.

—«Eugenia». Número 11.

—«El Iris de Paz». Número 1281.

—«Actuació Social». Número 12.

—Revista de los Tribunales». Número 2.

«El consultor de los bordados», revista quinzenal.

«Nuevo Mundo».

«Blanco y Negro».

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

SITUACIO DELS VAPORS DE LA COMPANYIA TRANSATLANTICA

El vapor «Alicante» sortí el 15 de Màlaga cap a Ceuta.

El vapor «Isla de Panay» sortí de Barcelona el 18 cap a València.

El vapor «J. del Piélago» a Càdiz.

El vapor «Legazpi» sortí de Suez el 1 cap a Colombo.

El vapor «P. de Satrústegui» sortí de Colón el 13 cap a Sabanilla.

El vapor «Cataluña» sortí de Santa Cruz de la Palma l'11 cap a Río Oro.

El vapor «San Carlos» a Barcelona.

El vapor «Ciudad de Càdiz» a Càdiz.

El vapor «Reina Victoria Eugenia» sortí de Tenerife el 9 cap a Montevideo.

El vapor «Infanta Isabel» sortí de Tenerife el 17 cap a Càdiz.

El vapor XIII» a Barcelona.

El vapor «Montserrat» arribà el 14 a Nova York.

El vapor «Montevideo» a Barcelona.

El vapor «C. López y López» a Fernando Póo.

El vapor «Manuel Calvo» arribà el 14 a Nova York.

El vapor «Buenos Aires» sortí de Les Palmes el 18 cap a Tenerife.

El vapor «Antonio López» sortí de Sant Joan de Puerto Rico l'11 cap a Tenerife.

El vapor «Reina Maria Cristina» arribà a Santander el 17 de Bilbao.

El vapor «Alfonso XII» sortí de Veracruz el 16 cap a l'Havana.

Moviment del Port el dia 19

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor espanyol, pesquer, «Tito», de la mar, amb peix.

Vapor francès «Euphemia», d'Alger, amb càrrega general.

Vapor italià «Galatea», de Màlaga i València, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Mallorca», de Palma de Mallorca, amb 55 passatgers i càrrega general.

Vapor suec «Ibernia», de Gotteborg i escales, amb càrrega general.

Vapor holandès «Calypso», d'Amsterdam i escales, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Cullera», de València, amb 33 passatgers i càrrega general.

Vapor espanyol «La Sabinosa», de Sant Feliu, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS:

Vapor espanyol «Poeta Arolas», cap a València, en last.

Vapor noruec «Ragnwald Jarl», amb càrrega, de trànsit, cap a Marsella.

Vapor espanyol «Vizcaya», cap a Bilbao, amb càrrega general.

Vapor holandès «Mont Rose», cap a Cartagena, amb càrrega general.

Vapor noruec «Helm», cap a València, de trànsit.

Balandra «Anita», cap a Maó, amb càrrega general.

Llagut «Pilar», cap a València, amb càrrega general.

Goleta «Montserrat», cap a València, amb ciment.

Pailebot «Domingo Lores», cap a Cartagena, amb càrrega general.

EL NOU REGIM POSTAL

La Unió Patronal de les Arts del Llibre ha dirigit telegrames d'agraïment als ministres de Governació, Finances i Estat per la implantació íntegra del R. D. que estableix des de primer de febrer pròxim un sol sector postal entre Espanya i els països firmants del Conveni Postal Hispano-americà, que tant ha de contribuir a l'expansió de les nostres relacions culturals i econòmiques amb l'América llatina.

Idèntics telegrames ha dirigit també l'Institut Català de les Arts del Llibre.

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÁFICA

TELEGRAMES OFICIALS DEL DIA 19

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	10.23	00.00	10.11			00.00
Futura:						
Gener	10.25	10.29	10.11			00.00
Març	10.20	10.23	10.08			00.00
Maig	10.16	10.20	10.07			00.00
Juliol	10.09	10.12	10.02			00.00
Octubre	9.71	9.78	9.67			00.00

Alexandria	Obriment ahir	Obriment avui	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futura			Gener	18.35	00.00	00.00
»			Març	18.70	00.00	00.00
»						

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	17.95	00.00	00.00	00.00
Futurs:				
Gener	17.66	00.00	00.00	00.00
Març	17.64	17.56	17.62	00.00
Maig	17.29	17.18	17.28	00.00
Juliol	16.83	16.73	16.82	00.00
Octubre	16.23	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	00.00			00.00
Futurs:				
Gener	16.66			00.00
Març	16.64			00.00
Maig	16.56			00.00
Juliol	16.28			00.00
Octubre	15.61			00.00

Barcelona, 20 de gener de 1922

Fills de F. Mas Sardá
20, Rambla del Centre, 20
VALORS — CANVI — CUPONS
Negociem tots els cupons, venciment primer de gener de 1922.

Tusquets i C.ª, S. en C.
CANVI — VALORS — CUPONS
Rambla del Centre, número

BORSA DE BARCELONA

20 gener de 1922

Cotització única del Col·legi d'Agents de Canvi i Borsa i el Mercat Lliure de Valors

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa de Nords de 58'65 a 58'85 i a 58'80, Alacants a 56'10, i Plates a 49'60.

A la tarda, a la Casa Llotja: Es fa de Nords de 58'60 a 58'65 i a 58'65, Alacants de 56'10 a 58'15 i a 56'00, Andalusos a 46'00, Càceres variable a 33'75, i Bons Hispano-Americana d'Electricitat a 70'35.

Cotització de valors tractats al comptat i no inscrits encara en el Butlletí Oficial

Barcelona Traction and Light Power 6 %, * a 97'50.
Barcelona Traction and Light Power 7 %, * a 102'75.
Barcelonesa de Navegació 6 %. * a 75'00.
Obligacions Espanyola Colonització 6 %. * a 93'50.
Elèctrica del Cinca 6 %. * a 71'00.
Asfalts i Portlands «Asland» 7 %. * a 102'00.
Grans Molins Bascos 6 %. a 9'30.
Ferrocarrils Catalans 6 %. * a 59'00.
Acers Sant Martí 7 %. * a 97'50.
Mines de Potassa «Súria» 6 %. * a 100'75.

* Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per a guia del llegidor

Cotització: Francs, 54'55; **suissos,** 130'60; **belgues,** 52 40; **lliures,** 28'30; **lires,** 29'30; **dolars,** 6'69; **marcs,** 3'50 i **corones,** 0'30.

DARRERA SESSIO. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Es fa de Nords de 58'65 a 58'60 i a 58'65, Alacants a 55'60 i a 56'90, i Colonials a 61'00.

Diferències de les operacions a terme

De la tanca d'ahir a les cinc de la tarda a la d'aquest matí, es puja 0'15 de Nords.
De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es baixa 0'15 de Nords i 0'20 d'Alacants.

REBLEI

Espectacles

GRAN TEATRE DEL LICEU

Avui, no hi ha funció. — Demà, EL CAVALLER DE LA ROSA. — Diumenge, tarda, BORIS GODUNOF.—Dimarts, estrena a Espanya de l'òpera de gran espectacle, de Rimsky Korsakof, SNEGOROTCHKA (La filla de la neu). Cinc decoracions noves de Castells i Fernàndez, vestuari, atrezzo i guarda-roba nous. — Dia 30, UNICA representació de l'òpera LA AFRICANA, per l'eminent tenor HIPOLIT LAZARO, prenent-hi part els cèlebres artistes Llacer, Franci i Torres de Luna.

Principal Palace

Plaça Teatre, 2 i 4. Tels. 5125 i 4736 A.

Dijous i diumenges i dies festius, matinée a les quatre de la tarda. Cada nit, a les deu.

ULTIMS DIES

del meravellós espectacle,

LA REVUE EN ZIG-ZAG

Com es representa actualment, amb el fi de donar lloc a la modificació de l'espectacle en el

GRANDIOS NOU GRAN QUADRE

EL JAZZ-BAND INFERNAL

que s'estrenarà als primers dies de la vinent setmana.

Teatre Català ROMEA

Nit, a dos quarts de deu.

Per la companyia italiana de l'eminent artista

ALFRED DE SANCTIS

la comèdia en quatre actes, d'A. Capuz,

L'AVVENTURIERO

creació personal d'Alfred de Sanctis.

Demà, dissabte, tarda, a les cinc, preus populars. La companyia catalana representarà DON GONÇALO O L'ORGULL DEL GEC.

Nit, per la companyia italiana, la comèdia en quatre actes, d'E. A. Butti, LUCIFERO.—Diumenge, tarda, L'AVVENTURIERO. Nit, el drama històric en quatre actes, de V. Sardou, ROBESPIERRE.

LOCALITATS A 5, 3 i 2 PESSETES

Dimecres, FUNCIO DE GRAN GALA, commemorativa del III Centenari del naixement de MOLIERE. La deliciosa comèdia en tres actes, del dit comediògraf, traduïda en vers pel poeta S. M. de Sagarra,

L'ESCOLA DELS MARITS

Abans de la representació, don Josep M. de Sagarra, dirigirà la paraula a la concurrència.

Dia 30, dues estrenes, dues. La comèdia en tres actes, d'A. P. Maristany, LA DONA QUE SE'N VA DE CASA, i la comèdia en un acte, de Carles Capdevila, EL QUART DE LA SORT. — Es despatxa a comptaduria.

Aviat, benefici de l'eminent artista

ALFRED DE SANCTIS

TEATRE TIVOLI

Gran Companyia d'opereta i sarsuela

Direcció:

Ferran Vallejo i Josep Llimona

Mestres directors i concertadors:

Emili Acevedo i Francesc Palos

Avui, divendres, nit, no hi ha funció per a donar lloc als assaigs generals de la grandiosa sarsuela, en un pròleg i dos actes, d'Eduard Marquina i Gregori Martínez Sierra, música del mestre Amadeu Vives,

BERGAMINO

intèrprets, senyoretes

MARY ISAURA i CAROLA FERRANDO

Senyors

EMILI SAGI-BARBA, ARTUR DE CASTRO, JOSEP LLIMONA, RICARD FUENTES, etc., i chor general. Chor de nois. Ronda. Decorat exprés dels reputats escenògrafs senyors Castells i Fernàndez i Batlle i Amigó. Sastreria expressa per a l'obra, de la casa Paquita. Figurins, models i mobiliari, Castells i Fernàndez. Sabateria, López i Arbós. Perruqueria Celda. Armes i atrezzo, Artigau. A l'estrena hi assistiran els autors, senyors Eduard Marquina, Gregori Martínez Sierra i mestre Amadeu Vives.

Demà, dissabte, tarda, a preus populars: «La alegria de la huerta», «El contrabando» i «La reina mora», creacions del senyor Vallejo. Nit,

ESTRENA A ESPANYA DE

BERGAMINO

Diumenge, tarda i nit, segona i tercera representacions de **BERGAMINO.** Es despatxa a comptaduria per a les cinc primeres representacions.

Aquest teatre està dotat de calefacció central.

Gran Café Restaurant Tívoli

Grans concerts cada dia, tarda i nit pel renomenat **QUINTET VILA.** Econòmic i esmerat servei a la carta. *Servei d'automòbils, especial de la casa. Preus econòmics.*

Teatre Novetats

Gran Companyia Internacional de

CIRC EQÜESTRE

Avui, divendres, dia 20. Nit, a les deu, selectes programes, prenent-hi part els notables THE HARTLEYS (comiat), TROUPE PILARDS, MISS MIZZI, GERMANS ELRADO OTT, SMARAGDAS, ELS 4 ASTHONS, ELS BELLO, FAMILIA LUFTMANN. Els divertits clowns parodistes POMPOFF, THEDY, EMIJ. — Demà, tarda, a les cinc, MATINEE ECONOMICA. Nit, a les deu. Dos importants DEBUTS, nous a Barcelona. DEBUT del TRIO CAMARA i DEBUT dels GERMANS LOZANO. — Dijous, dia 25, reaparició de l'autèntic i únic CHARLOT.

ELDORADO

COLISEU DE VARIETATS

Avui, nit, a les deu. Gran sessió extraordinària. Gran moda. Exit dels alambristes, 2 LUDERITZ. Exit de la famosa troupe ciclista, LES 6 VICTORIES. Exit. Exit. LOUPESCO DUO. Exit. Exit, GABRIEL LORDY, eminent concertista de mandolina. PRESENTACIO en aquest teatre, NATHAL, home o simi? Gran succés de la genial artista «Reina dels balls regionals»

NATI, LA BILBAINITA

que abans de tornar-se'n cap a Amèrica s'acomiadarà d'aquest públic, actuant en un curt nombre de funcions. La setmana que ve,

PILAR ALONSO

Teatre Victòria

Direcció: PEP VIÑAS

Avui, a tres quarts de deu de la nit. EXITAS: «La holandesita» (tres actes).

Es despatxa a Comptaduria.

Eldorado

Exitàs colossal — Dimarts vinent

BILBAINITA : PILAR ALONSO

Teatre Català ROMEA

Gran companyia catalana. — Direcció E. Giménez

Funció de Gran Gala

Commemorativa del III Centenari de la naixença de

MOLIERE

que se celebrarà el dia 25 de gener. — Primer, parlament per En Josep Maria Sagarra. Segon, La delicitosa comèdia en tres actes, del gran comediògraf Jean Baptiste Poquelin (MOLIERE), traduïda en vers pel poeta Josep Maria de Sagarra,

L'ESCOLA DELS MARITS

Direcció, ADRIA GUAL. Decorat dels reputats escenògrafs senyors Batlle i Amigó. Assistiran a l'espectacle el senyor cònsol general de França i les autoritats de Barcelona. — Es despatxa a comptaduria.

TEATRE COMIC

Avui, divendres, nit, a dos quarts de deu, «La Baldirona» i el melodrama en tres actes, «Los crimenes de Landrú». — Demà, estrena: «La mofeca tràgica».

Eldorado

Exitàs colossal — Dimarts vinent

BILBAINITA : PILAR ALONSO

ASSOCIACIÓ DE MÚSICA DA CAMERA

Dijous, 26 gener. Recital de LIEDER per l'eminent sopran francesa

NINON VALLIN

presentada per aquesta mateixa «Associació» l'any 1915, amb èxit magnífic.

Dies 6 i 8 de febrer. Presentació a Barcelona del gran artista romanès

GEORGE ENESCO

Dos recitals de violí, únics concerts en què pendrà part aquest il·lustre artista.

Exclusivament per als socis.

ASSOCIACIÓ ÍNTIMA DE CONCERTS

Maragda, 27 i 29 — Orfeó Gracienc

Diumenge, 22 de gener, a les cinc en punt de la tarda. Unic recital del gran pianista francès

MARCEL CIAMPI

Exclusivament per als socis.

Teatre Poliorama

Companyia còmica

GOELL-JUAREZ-ASQUERINO

Avui, a les deu de la nit. Popular. Butaca platea amb entrada, dues pessetes. L'entremès «El portal de Belén», i estrena a Barcelona de la comèdia de gitanos en dos actes, de Torres del Alamo i Asenjo, «Rocío, la canastera o entre calé y calé...». Decorat nou de Bulbena, Girbal i Blay. — Demà, dissabte, tarda, a les cinc, Matinée Popular. «Es mi hombre», i Nit, a les deu, «El portal de Belén» i «Rocío la canastera, o entre calé y calé...». — Diumenge, tarda, a dos quarts de quatre, Primera secció: «Es mihombre». A les sis, secció especial, «Dentro de un siglo» i «Rocío, la canastera o entre calé y calé...». Nit, a les deu. Gran Moda, «En el portal de

...én» i «Rocío la canastera, o entre ...é y calé».
...s despatxa a Comptaduria.

ELDORADO I PALACE CINE
Avui, divendres, estrena de
Cercant un pecador
Protagonista la genial artista Constance Talmadge.

Teatre Novetats
ELEGANTS BALLS DE DISFRESSES
AURIGEMMA-CAÑADÓ
...ssabte 4 febrer BALL GROC
...ssabte 11 febrer BALL ROSA
...ssabte 18 febrer BALL BLAU
...ssabte 25 febrer BALL MULTICOLOR
...imarts 28 febrer BALL FLORIT
...ssabte 4 març BALL GLORIA
Per al Dijous Gras, 23 de febrer, a la tarda
GRAN CERTAMEN INFANTIL DE VESTITS AURIGEMMA
A la nit el renomenat i luxós
BALL PARE ET TRAVESTI AURIGEMMA
Dia 11 de març
FESTIVAL DE MI-CAREME AURIGEMMA
Per a localitats: Fernando, 53.

Eldorado
Exitós colossal — Dimarts vinent
BILBAINITA : PILAR ALONSO

Teatre Circol de Sans
Gran companyia dramàtica
GOMEZ-FERRER
Primera actriu: Mercè Gómez Ferrer
Primer actor i director
Francesc Gómez Ferrer
primers actors del Teatre Espanyol de Madrid. — Diumenge vinent, a dos quarts de quatre de la tarda. La magnífica comèdia en tres actes, de Carles Arniches
LA CHICA DEL GATO
Obra de grandiós èxit. Començarà l'espectacle amb la joguina en un acte
ENTRE DOCTORES

PALACE CINE
GRAN SALO DE MODA
Avui, divendres, selectíssimes sessions de gran moda. Formosos programes. Interessants estrenes: «Brises de primavera», per El; «Forces ocultes»; «Ultimes informacions de Melilla»; «Aspirant a vidu»; «Actualitat Gaumont». Extraordinària estrena de l'original comèdia de la marca americana de fama mundial First National Circuit.
CERCANT UN PECADOR
interpretant la protagonista la genial artista Constance Talmadge. Dimecres, dia 25, estrena de la colossal pel·lícula històrica
DANTON

Saló Catalunya
Gran Cine de Moda
Avui, divendres, moda, grandiós triom[f] del Reial Programa Ajúria: «El miracle», una verifable perfecció d'art. Exit de gran broma: «Fatty Scheriff» (Programa Ajúria), pel gran còmic Fatty; «Vida d'artista», comèdia dramàtica; «Campanya del Marroc: A Segangan». — Diumenge, nit, estrena: «La senyoreta dentista», preciosa comèdia per Mia May. — Dilluns, a petició de nombrosos concurrents, grandiosa represa: «El signe de la guineu». El més gran èxit durant la seva vida artística de Douglas Fairbanks.

SALA REIG
Consell de Cent, (tocant al P. Gràcia)
Diumenge, a les onze del matí, sessió popular de Titelles:
EL TITELLA PRODIG
I L'ASE DE L'HORTOLA
Preus: Butaca, 2 ptes. Butaca circular, 1 pta.
Tarda, a les sis, estrena per les Marionetes de l'adaptació en tres quadros, de MOLIERE,
EL METGE A GARROTADES
i pels Titelles,
EL CASAMENT PER FORÇA

PATHE CINEMA
Rambla de Catalunya, 37
GRANS ESTRENES
MARROC suplement núm. 19
ANIMALS DOMESTICS YepoDrimio..
Animals domèstics dibuixos animats
El formós drama
FABIANA
Exit enorme
Els Tres Mosqueters
(primer capitol)
BRISES DE PRIMAVERA per ELL
El dilluns 23, ESTRENA
DEL SEGON CAPITOL DE
Els Tres Mosqueters

ELDORADO I PALACE CINE
Avui, divendres, estrena de
Cercant un pecador
Protagonista la genial artista Constance Talmatge

Frontó Principal Palace
Aquesta nit, a un quart d'onze, extraordinari partit de pilota a cistella, a 40 punts.
Vermells: JAUME i BERRONDO petit.
Blaus: GOITIA i ICHASO.

EDEN CONCERT
Asalto, 12.—Exit extraordinari de la màgica de l'elegància.
PRECIOSILLA
Cada dia els Aperitif Diner Tango, amb la notable orquestra Tziganh Planas.

PICORS
Grans - Acnés - Granallades
¿Qui, en un i altre sexe, no desitja preservar-se per a sempre d'aquesta incessant necessitat de gratar-se? Qui no desitja tenir una pell irreprotxable, un cutis enterament net de tota erupció, de tota florescència? Quins són, en fi, els malalts atacats d'Eczéma, Brians, Psoriasis, Sicosis, Vàrices, Llagues varicoses o de qualsevulla altra espècie, que no desitgin veure cessar les seves dolències tan depriments com doloroses? Aquí afirmem, i ho repetim sempre a tothora, que tot el món, sigui quin sigui l'origen del mal, pot posar-se definitivament a cobert d'aquestes erupcions. Milenars de cures, que recordarem oportunament, obtingudes pel tractament repetit del meravellós
Depuratiu Richelet
confirmen, científicament, l'absoluta eficàcia d'aquest poderós rectificador de la sang: la seva acció és enèrgica i ràpida. Ataca el mal en el seu origen. El líquid sanguini queda net de les impureses que el corrompien. L'excés d'humors es dete, la infecció desapareix, les llagues es cicatritzen i el malalt es guareix. Es, demés, el tractament ideal per a impedir totes les manifestacions d'Artritisme, l'origen del qual està íntimament lligat a les alteracions de la sang: Reumes, Gota, Dolors, Asma Enfisoma, Morenes, Flebitis, Congestions, Arterio-Escleorosi, etc. En cap cas ha fracassat aquesta medicació.
Cada flasco va acompanyat d'un fascicle il·lustrat. De venda a totes les bones farmàcies i adroguèries. Laboratori, L. RICELET, de Sedan, 6, rue de Belfort, Bayona (França).
Resultat segur

Queda oberta la secció de **OPORTUNITATS**
EN ELS MAGATZEMS
EL INDIO
CARMEN 24 BARCELONA
Preus de veritable ocasió

Serveis de la Companyia Trasatlàntica
LINIES A ANTILLES, MÈXIC, NOVA YORK I COSTAFIRME
El vapor **LEON XIII**
sortirà el 25 de gener de Barcelona, el 26 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Càdiz cap a Nova York, Havana, Veracruz i Port Mèxic.
El vapor **REINA MARIA CRISTINA**
sortirà el 16 de gener de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Coruña cap a Havana i Veracruz. Admet carga i passatge per a Costafirme i Pacífic amb trasbord a Havana.
El vapor
sortirà el dia 10 de febrer de Barcelona, el 11 de València, el 13 de Màlaga i el 15 de Càdiz cap a les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Havana, Colón, Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello i La Guayra. S'admet càrrega i passatge amb trasbord cap a Veracruz.
LINIA AL RIO DE LA PLATA
El vapor **INFANTA ISABEL DE BORBON**
sortirà el dia 4 de febrer de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Càdiz cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.
LINIA DE FERNANDO PÓO
El vapor **SAN CARLOS**
sortirà el dia 2 de febrer de Barcelona amb escales a València i Alacant, i el 7 de Càdiz cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de La Palma, demés escales intermèdies i Fernando Póo.
A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament en cada viatge.
Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Compnyia dóna allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors tenen Telegrafia sense fils.

Callicida ESCRIVÁ
Unic remei d'éxit segur
per a
Ulls de Poll i Durícies
De venda en les principals farmàcies
DEPOSITARIS, J. URIACH I C.ª, BRUCH, 49

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes
Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral

Avisos
Professor de piano i solfeig s'ofereix: Consell de Cent, 291

Lloguers
Pianos de lloguer de varis preus. Bruch, n.º 16, entresol. C. BIEGER.
Pianos de lloguer
Carme, 8, Ler-R. PERRAMON
Vendes
Dispepsia, Gastralgia
amb l'ELIXIR GREZ
tònic digestiu, escuren ràpidament totes les malalties de l'estómac, dispepsies, gastralgia, etc. Millorament des del primer got. Dipòsit a les farmacies. - Colling & C.ª, Paris.

PIANOS

DE CORDES CREUADES
AMB MARC DE FERRO
Sublim marca
R. MARISTANY
Casa fundada el 1870
AL COMPTAT
PLASSOS i LLOGUER
18, Plaça Catalunya, 18

Medicaments
químicament purs, específics farmacèutics alguns minerals, es reben directament dels punts d'origen. Farmàcia de Bottai Baltà, Rambla de Catalunya núm. 1, cantonada Ronda de la Universitat.

Salut : Força : Vigor : Joventut
HISTOGÈNIC PUIG JOFRÉ
L'ideal dels reconstituents. Rehabilitades de les primeres dosis els organismes agotats per la TUBERCULOSI, ANEMIA, NEURASTENIA i demés afeccions CONSUNTIVES
Vint anys d'èxit. — PREMIAT pel Congrés Internacional de la Tuberculosi de 1910.
Demani's a totes les farmàcies

Catarro dels nois
L'Anti-catarral Borbonet, és el veritable específic acreditat per a curar en poca dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.
DIPOSITS Farmacia de l'autor, Cardenal, 44; Doctor Andreu J. Viladomat, Rambla de les Flors.

Màquines Eines de primera qualitat
COM:
Torns - Estampadores
Taladradores - Fresadores
etc.
Gran rendiment - Treball acurat
ELECTROMOTORS de totes grandàries
Immediata remesa, des del magatzem, a preus favorables
Werkzeugmaschinenfabrik
Swoboda & Ce. Chemnitz (Alemanya)

Laboratori especial per **ANALISIS MODERNS D'ORINA**
Demani's el follet il·lustrat Dr. VELLVE, Professor Aux. de la Facultat de Farmàcia, Fernando, 58.

Magatzem de drogues i productes químics i farmacèutics

Colonials i Perfumeria

RAMIRO CANIVELL

(CASA RUS)

68 - Sant Pau - 68

BARCELONA

Apartat n.º 621 Telèfon A. 1014

CASA a BILBAO: ESPARTERO, número 11

GRAN LLETERIA DEL LICEU

Servei a domicili

Especial per a hotels, cafès i bars

Joan Estragués

successor de Josep Torruella

Telèfon 302 A.

Carrer de Sant Pau, número 5

BARCELONA

FUMADORS

L'èxit creixent de més de 50 anys de l'acreditat paper de fumar

Jaramago Valadia

és prova evident d'ésser el de millor qualitat existent

FUMEU PAPER

JARAMAGO VALADIA

Es ven en diverses formes i tamanys. Desconfieu de les imitacions, que no són poques, amb perjudici per al fumador.

Dipòsit i despatx: JARAMAGO VALADIA 22-Sant Pau-22

BARCELONA

Venda al Major i Detall de Pipes - Boquilles - Petaques - Carteres de totes classes - Objectes d'Escriptori, etc., etc.